

Miten kouluammuskeluja voi selittää tai
ehkäistä? -kuvaus väkivallantekijöiden
taustoista ja käyttäytymisestä

Benyik, Laura

Laurea-ammattikorkeakoulu
Laurea Leppävaara

Miten kouluammuskeluja voi selittää tai ehkäistä? -kuvaus väkivallantekijöiden taustoista ja käyttäytymisestä

*Many different kinds of people engage in violent acts;
though their overt behavior seems similar, their psychological makeup
may be at polar extremes.*

-Dr. Aaron Beck

Laura Benyik 0702917
Turvallisuusalan koulutusohjelma
Opinnäytetyösuunnitelma
Joulukuu, 2009

Laura Benyik

Miten kouluammuskeluja voi selittää tai ehkäistä? -kuvaus väkivallantekijöiden taustoista ja käyttäytymisestä

Vuosi 2010 Sivumäärä 64

Tämä opinnäytetyö on heinä-lokakuussa 2009 sisällönanalyysinä tehty yksi mahdollinen kuvaus kymmenen Yhdysvalloissa ja yhden Suomessa kouluammuskeluja tehneiden henkilöiden mielestä ja ajatusmaailmasta. Työssä tuodaan esille jokaisen ammuskelijan taustoja sekä persoonaa ja mielenlaatua, jotka kertovat henkilössä vaikuttaneista tekijöistä joiden yhteisummana henkilö päätyi kouluammuskelun tekemiseen. Näistä henkilöistä on laadittu yhteenvetona kuvaus perustuen seuraaviin luokkiin: iän merkitys, esikuvat ja ihannointi, perhesuhteet, koulukiusaaminen, luonteenpiirteet, seurustelu, koulumenestys, väkivaltaiset ajatukset ja suunnitelmat sekä omakuva ja itsetunto. Työssä tuodaan esille myös kahden eri tahon tutkimustuloksia ammuskelijoiden henkilöistä sekä mahdollisista ennusmerkeistä. Lopussa annetaan kehitysehdotuksia oppilaitoksille kouluammuskelujen ennaltaehkäisyyn.

Työn tilaajana on Laureassa toteutettava Korkeakouluturvallisuus 2009 -hanke, jota rahoittaa opetusministeriö. Hankkeen tarkoituksena on korkeakoulujen turvallisuuden kehittäminen.

Kouluammuskelulla tarkoitetaan opinnäytetyössä tilannetta, jossa oppilaitoksen oppilas on hyökännyt ampuma-asetta ja mahdollisesti muita välineitä, kuten räjähteitä avukseen käyttäen koulurakennukseen. Uhreikseen hän on valinnut joko sattumanvaraisesti tai suunnitellusti koulun henkilökuntaa ja oppilaita. Uhreja on useita. Kouluammuskeluista käytetään myös termiä koulusurmat.

Kouluammuskelujen syntyyn vaikuttaa useat eri tekijät. Yksi näistä on kouluammuskelijan psykologinen profiili. Muita vaikuttavia tekijöitä ovat esimerkiksi perhesuhteet, kouluympäristö sekä sosiaaliset suhteet. Tässä opinnäytetyössä ilmiötä tarkastellaan kouluammuskelijan henkilön sekä hänen mikroympäristönsä, eli perheen ja lähimpien ystävien kautta.

Työssä tarkasteltujen ammuskelijoiden taustat eivät anna suoraa yhtenäistä vastausta siihen, miksi juuri nämä oppilaat päättivät tappaa. Kouluammuskelijoiden taustat sekä psykologiset ominaisuudet vaihtelevat laajasti. Heidän taustallaan vaikuttavat mielenterveydelliset ongelmat, traumat sekä monet muut tekijät. Osa kouluammuskelijoiden ongelmista vaikuttaa olevan vain heidän omassa mielikuvituksessaan esiintyviä.

Kouluammuskelijan tunnistamiseen ei ole olemassa helppoa ja nopeaa keinoa. Kouluammuskelujen ehkäisemissä avainasemassa onkin koko oppilaitosyhteisön muokkaaminen yhteisölliseksi paikaksi. Nuorilla tulisi olla keinoja ja mahdollisuuksia purkaa pahaa oloaan hallitusti ja hakea apua haluamallaan tavalla. Jollakulla turvallisella aikuisella tulisi olla aikaa kuunnella. Yksi ennaltaehkäisykeino ei ole ratkaisu, vaan tarvitaan useita tapoja, joiden avulla voidaan muodostaa turvaverkosto nuorten ongelmien havaitsemiseen ja heidän auttamiseen heidän henkilökohtaisessa kriisissään ja näin estää ongelmien kasaantuminen ja mahdollisen kouluammuskelun syntyminen.

Asiasanat kouluturvallisuus, kouluammuskelu, kouluammuskelijan sisäinen maailma, kouluammuskelijan persoona, kouluammuskelun ennaltaehkäisy

Laura Benyik

How could school violence be explained or prevented? - A description of the offenders' backgrounds and behavior

Year	2010	Pages	64
------	------	-------	----

This thesis is literary analysis about the minds and thoughts of school shooters done in July-October 2009 over ten school shooters from The United States of America and one from Finland. This thesis is one possible description about these individuals. The thesis will reveal issues about the background, personality and mentality of the school shooters that contributed to the committing of a school shooting. The thesis will also cover two different parties' research results on the persons of the shooters as well as possible warning signs for shootings. In the end there are recommendations to educational facilities for preventative work against school shootings.

This thesis was requested to be a part of The School Security 2009 project that has been done in Laurea. The project is funded by the Ministry of Education.

In this work school shootings or rampages are events, where a student of the school has attacked the school using a firearm and possibly other means of destruction, such as explosives. The victims are either chosen randomly or before the attack and include school personnel and students. There are several victims.

School shootings are influenced by several factors. One of them is the psychological profile of the shooter. Other factors are for example family relations, school environment as well as social relationships. In this thesis the focus is on the person who commits the school shooting as well as his micro environment, which is family.

The backgrounds of the shooters in this thesis do not give one direct and unified answer to why these specific students decided to go on a rampage in their school. The backgrounds and psychological qualities of the shooters vary widely. They are influenced by mental health problems, traumas and many other factors. Some of the shooter's problems seem to be created and exist only in their own minds, such as the conflicting reports by witnesses about the shooter not being bullied while the shooter himself has felt that he was bullied.

There are no easy and quick answers in trying to recognize a school shooter. Finding a school shooter from a school community is like sniping blind folded. In preventing school shootings the key issue is to create a sense of community and togetherness in a school. The students must have possibilities as well as means to vent their bad feelings in a controlled environment and seek help the way they want to. One preventative measure is not the solution but we need several different preventative measures that will form a safety net for recognizing the problems of the students and to offer help to them.

Key Words   school security, school shooting, school shooters mental world, school shooters personality, prevention of school shootings

Sisällys

Johdanto	5
1 Opinnäyteytön tarve ja tilaaja	6
2 Tutkimuksen viitekehys	6
2.1 Aineiston valinta	7
2.2 Aineiston hakuprosessi	8
2.3 Keskeiset käsitteet ja määritelmät	9
2.4 Kouluväkivallan historiaa ja aikaisempaa tutkimusta tapauksista	11
3 Tapaukset 1-10: Yhdysvaltojen kouluammuskelijat	12
3.1 Evan Ramsey, Bethel Regional High School, Bethel, Alaska, 19.2.1997	13
3.2 Michael Carneal, Heath High School, West Paduach, Kentucky, 1.12.1997	15
3.3 Andrew Golden, Westside Middle School, Jonesboro, Arkansas, 24.3.1998	17
3.4 Mitchell Johnson, Westside Middle School, Jonesboro, Arkansas, 24.3.1998	18
3.5 Andrew Wurst, Parker Middle School, Edinboro, Pennsylvania, 24.4.1998	20
3.6 Kipland Kinkel, Thurstone High School, Springfield, Oregon, 20.-21.5.1998	22
3.7 Eric Harris, Columbine High School, Jefferson County, Colorado, 20.4.1999	24
3.8 Dylan Klebold, Columbine High School, Jefferson County, Colorado, 20.4.1999	29
3.9 Jeffrey Weise, Red Lake Senior High School, Red Lake, Minnesota, 21.3.2005	34
3.10 Seung Hui Cho, Virginia Tech, Virginia, 16.4.2007	37
4 Tapaus 11: Suomen kouluammuskelijat	40
4.1 Pekka-Eric Auvinen, Jokelan koulukeskus, Jokela, 7.11.2007	40
5 Tulokset kouluammuskelijoiden käyttäytymisen ja taustojen tarkastelusta	44
5.1 Löydökset tämän tarkastelun tapauksista	44
5.2 Ulkopuolisuuden ja kiusaamisen kokemusten vaikutus	47
5.3 Safe School Initiativen löydöksiä ammuskeluista Yhdysvalloissa	48
5.4 Kouluammuskelijoiden jako kolmeen ryhmään Langmanin mukaan	51
6 Ehdotuksia kouluturvallisuuden parantamiseksi	53
6.1 Uhkien tunnistamisen malli	54
6.2 Tavoitteena yhteisöllinen hyvinvointi	55
6.3 KoTu 2009 -hankkeen malli	56
7 Johtopäätökset	57

Johdanto

Muutaman vuosikymmenen ajan kouluammuskelut sekä kouluväkivalta ovat olleet puheenaiheina lähes kautta maailman. Suomessakin on pyritty paneutumaan kouluväkivallan kitkemiseen kouluista, erityisesti toiminnan kohteena on ollut koulukiusaaminen ja koulurauhan takaaminen jokaiselle. Pitkään Suomessa ajateltiin, ettei samalaisia väkivallantekoja kuin muualla maailmassa tule tapahtumaan täällä. Nyt tämä ajatus on jouduttu toteamaan vääräksi ja kohtalokkaaksikin.

Tapahtuneiden Jokelan ja Kauhajoen ampumisvälikohtausten jälkeen monen suomalaisen mielessä on yksi kysymys: Miksi? Mediassa keskitytään pitkälti ns. helppoihin ratkaisuihin, kuten aselakien kiristämiseen. Jokaisella asiasta keskustelevalta tai mielipiteitään esittävällä on jokin yksi ratkaisu ongelmaan. Kouluväkivalta ja kouluammunnat ovat kuitenkin monien tekijöiden summa. Niitä voidaan ennaltaehkäistä ymmärtämällä syitä, jotka johtavat nuoren epätoivoiseen tekoon.

Opinnäyteytöni on tilattu Laureassa toteutettavaan Opetusministeriön rahoittamaan projektiin Kouluturvallisuus 2009 (KoTu 2009). Lähestyn opinnäytetyössäni kouluampumisia yksilöön liittyvänä ilmiönä. Tutkimusongelmana on pyrkimys löytää yksilössä vaikuttavia tekijöitä, jotka ohjaavat henkilön järkyttäviin tekoihin sekä näihin perustuen keinoja, joilla kouluammuskeluja voitaisiin estää. Työssä etsitään vastauksia seuraaviin kysymyksiin: Voidaanko kouluammuskelijaa profiloida? Onko olemassa keinoja, joilla kouluammuskeluja voitaisiin ennaltaehkäistä? Miten kouluammuskelija voidaan tunnistaa? Opinnäytetyö paneutuu henkilön ajatusmaailmaan, hänen mentaliteettiinsa ja minuuteen sekä näihin perustuviin ehkäisykeinoihin.

Työ turvallisuudessa kytkeytyy aina yksilöön. Syiden ja syy-yhteyksien löytäminen on suuri osa työstä turvallisuuden luomisessa. Jos emme tiedä mistä jokin ilmiö johtuu, me emme osaa emmekä voi valita toimivia työkaluja sen estämiseen tai poistamiseen. Rikoksen tekee aina yksilö tai useampi yksilö yhdessä, niinpä turvallisuusala on jatkuvasti kytkeytynyt yksilöön ja hänen mentaliteettiinsa.

Tässä työssä tarkastellaan opiskelijoiden ja oppilaiden aiheuttamia väkivallantekoja, mutta se ei kuitenkaan poissulje mahdollisuutta, että väkivallanteot tapahtuisi myös muun korkeakouluyhteisön henkilöstön toimesta.

Työn alussa kerrotaan teoreettista taustaa tutkimuksesta, tutkimusmentelmistä sekä terminologiasta. Luvussa neljä esitetään lyhyesti kouluammuskelujen taustaa. Luvuissa viisi ja kuusi käydään läpi yksitoista kouluammuskelijaa. Nämä luvut käsittelevät kouluammuskelijan

mielen maailmaa heidän omien kertomuksien, päiväkirjamerkintöjen sekä todistajien ja perheenjäsenten lausuntojen perusteella sen mukaan, miten kustakin ammuskelijasta on ollut tietoa saatavilla julkisissa lähteissä. Tarkoituksena on antaa mahdollisimman laaja kuvaus jokaisesta ampujasta, niin että jokainen lukija voi myös itse muodostaa kuvaa heistä.

Seitsemännessä luvussa pohditaan kouluammuskelijan käyttäytymistä ja tunnistamista sekä kerrotaan kahdesta eri tutkimuksesta, joissa on havaittu sekä yhdistäviä että erottavia tekijöitä kouluammuskelijoista. Kahdeksannessa luvussa esitetään kehitysehdotuksia siitä, miten kouluammuskeluja voitaisiin estää kouluuyhteisössämme. Yhdeksännessä luvussa esittellään työn johtopäätökset.

1 Opinnäytetyön tarve ja tilaaja

Jokelan ja Kauhajoen kouluammuskelutausten jälkeen tarve kouluturvallisuuden kehittämiseksi on noussut esiin myös Suomessa. Tähän tarpeeseen vastatakseen Laurea ammattikorkeakoulu on Opetusministeriön rahoittamana toteuttanut vuoden 2009 aikana korkeakouluturvallisuushanketta. Tämä opinnäytetyö on osa hanketta. Opinnäytetyön lisäksi hankkeelle annetaan käyttöön laajempi kuvaus kouluammuskeluista. Tähän työhön kuvaukset on tiivistetty.

Opinnäytetyön tilaaja on Laureassa toteutettava korkeakouluturvallisuushanke (KoTu 2009), jota rahoittaa Opetusministeriö. Hankkeen tarkoituksena on kehittää korkeakoulujen turvallisuutta ja näin taata korkeakouluuyhteisön jäsenten sekä vierailijoiden turvallisuus. Hankkeen lopputuloksena on turvallisuusohjelma, joka julkaistaan internetissä, cd-rom -levynä sekä turvallisuuskäsikirjana. Hanke jalkautetaan korkeakouluihin koulutuksen sekä akuutin interventio-ohjelman muodossa.

Projekti koostuu viidestä työpaketista. Paketeista ensimmäinen käsittelee ennaltaehkäisyä, johon tämä opinnäytetyö kuuluu.

2 Tutkimuksen viitekehys

Valitsin tutkimusmenetelmäksi laadullisen tutkimuksen ja sisällönanalyysin. Sisällönanalyysi on menetelmä, jonka avulla tarkastellaan erilaisten kirjalliseen muotoon siirrettyjen materiaalien sisältöä.

Tapauskuvaukset sekä ehkäisy menetelmien kuvaukset tehtiin käyttäen aineistolähtöistä analyysiä. Metodologiana on laadullinen tutkimus ja metodina sisällönanalyysi. (Tuomi & Sarajarvi 2002, 11, 102). Analyysin tehtävänä on tarjota tämänhetkistä tietoa

kouluammuskelijoista. Tapauskuvauksissa etsitään henkilön taustaa ja käyttäytymistä selventäviä asioita. Analyysiin otetaan mukaan vain ammuskelijaa ja hänen lähipiiriään (perhe, lähimmät ystävät) koskevat kuvaukset. Näillä kuvauksilla pyritään selittämään väkivallanteon syitä. Tarkoituksena on kuvata aineisto ja tehdä siitä luokiteltu analyysi. Ehkäisykeinoja etsittäessä analyysiin otetaan mukaan keinoja, jotka pyrkivät vastaamaan tapauskuvauksissa löytyviin ongelmiin ja syihin.

Sisällönanalyysin tehtävänä on analysoida dokumentteja systemaattisesti ja objektiivisesti. Dokumentiksi voidaan mieltää artikkelit, kirjat, päiväkirjat, haastattelut, puheet, raportit ja lähes mikä tahansa kirjalliseen muotoon saatettu materiaali. Myös pitkälti strukturoimaton aineisto voidaan analysoida sisällönanalyysiä käyttäen. Sisällönanalyysillä pyritään tiivistämään ja yleistämään kuvattu ilmiö. (Tuomi ym. 2002, 105.) Opinnäytetyössä tarkastellaan yhtä tämän ajan ilmiötä sekä tarjotaan yksi mahdollinen kuvaus kouluammuskelijasta.

2.1 Aineiston valinta

Koska kyseessä on dokumentteja, jotka sisältävät yksilön terveystietoihin liittyviä asioita, suuri osa vallitsevasta kirjallisuudesta jota voidaan tässä työssä käyttää, perustuu julkisiin tietoihin tapahtumista ja henkilöistä. Monet yksityiskohdat ja tiedot ovat edelleenkin luottamuksellisissa koulujen, viranomaisten, lääkärien ja psykologien tiedostoissa, niitä ei voida tähän julkiseen työhön liittää.

Kirjallisuutta ja materiaalia työtä varten lähdettiin etsimään hakemalla artikkeleja, tutkimusraportteja sekä kirjoja ja muita tekstejä, jotka käsittelevät kouluammuskelujen tekijää sekä hänen mikroympäristöään, eli perhettä. Lähteeksi on kelpuutettu materiaalia, jota jokin muu lähde on myös tukenut.

Langman (2009) *Why Kids Kill* muodostui tämän työn perusteokseksi, koska tekijä on kertonut käyttämänsä lähdekritiikin ja hänellä on ollut pääsy myös salaisiin tiedostoihin kootessaan tietoa eri ammuskelijoista. Langman on psykologina pyrkinyt pääsemään mahdollisimman lähelle alkuperäistä lähdettä ja olemaan mahdollisimman objektiivinen tulkinnoissaan kouluammuskelijoista. (Langman 2009, XIII.)

Cornell (2006) *School Violence, Fear Versus Facts* on valittu samasta syystä kuin Langmanin teos, sekä siksi, että hän oli psykologi joka haastatteli ammuskelijaa, jonka kuvaamisessa hänen kirjaansa on käytetty hyväksi. Tällöin päästään mahdollisimman lähelle totuudenmukaista kuvaa ammuskelijasta. (Cornell 2006, 40.)

Työhön haettiin myös tutkimusraportteja ammuskelutapauksista ja ammuskelijoista, kuten Virginia Tech Review Panelin (2007) tutkimusraportti, Oikeusministeriö (2009) Jokelan koulusurmat 7.11.2007 Tutkintalautakunnan raportti sekä Yhdysvaltojen Salaisen palvelun raportti (2002) *The Final Report And Findings of The Safe School Initiative: Implications for The Prevention of School Attacks in The United States* ja niitä verrattiin muuhun työssä käytettyyn kirjallisuuteen. Toisissa tapauksissa tutkimusraportti ammuskelutapauksesta oli ainoa riittävän luotettava tietolähde tapahtumasta, muiden lähteiden ollessa mm. uutisartikkeleja.

Johtopäätöksiä tukemaan on tässä työssä esitelty mm. Yhdysvaltojen Salaisen palvelun tekemän tutkimuksen tuloksia (2002) *The Final Report And Findings of The Safe School Initiative: Implications for The Prevention of School Attacks in The United States*, jonka tekijöillä oli pääsy myös salaisiin tietoihin. Näitä tietoja ei tutkimusraportissa ole nähtävillä, vain tekijäryhmän johtopäätökset.

2.2 Aineiston hakuprosessi

Koska kouluammuskelijoista ei ole julkaista laajasti teoksia suomenkielisessä kirjallisuudessa, haettiin niitä pääasiassa englannin kielellä. Kirjat löytyivät laittamalla hakusanaksi "school violence" Amazon.com verkkokaupan kirjahakuun. Tämän jälkeen kirjat valittiin nimen perusteella, jonka jälkeen luettiin kuvaus kirjan sisällöstä jos se oli nähtävillä. Jos kuvaus vastasi opinnäytetyön kysymyksiin henkilöiden kuvauksesta ja ennaltaehkäisykeinoista, kirja hyväksyttiin luettavaksi. Tätä kautta löytyi Langmanin kirja *Why Kids Kill*. Cornellin kirja *School Violence* on ollut minulla jo ennen opinnäytetyön tekemistä. Sekä Langman että Cornell viittaavat tekstissään Salaisen Palvelun raporttiin *The Final Report And Findings of The Safe School Initiative: Implications for The Prevention of School Attacks in The United States*.

Langman ja Cornell viittaavat teksteissään kouluammuskelujen tutkimusraportteihin. Tutkimusraportit eri kouluammuskeluista haettiin internetistä. Jokelan kouluammuskelujen tutkintalautakunnan raportti löytyi Oikeusministeriön sivuilta hakusanoilla "tutkintalautakunnan raportti". Yhdysvalloissa tapahtuneista kouluammuskeluista tutkintalautakunnan raportteja etsittiin kirjoittamalla Googlen hakukoneeseen "investigation report" sekä kyseisen paikkakunnan tai koulun nimi. Hakutuloksia selattiin tarkastellen sekä otsaketta, sisältöä että sivun osoitetta. Sivut, jotka olivat esimerkiksi Yhdysvaltojen liittovaltion, kyseisen osavaltion tai viranomaisten sivuja, tarkastettiin jotta alkuperäinen raportti löydettäisiin. Ulkopuolelle rajattiin erityisesti blogit ja yksityishenkilöiden internetsivut. Uutistoimistojen internetsivuja käytettiin hyväksi siten, että niiden kautta pyrittiin löytämään linkkejä alkuperäisiin tutkimusraporttien julkaisijoihin.

Tällä menetelmällä löytyi Virginia Techin ja Columbinen raportit. Muista kouluammuskeluista raportteja ei ollut saatavilla internetin välityksellä.

PBS:n dokumenttielokuva *Cry for Help* löytyi myöhemmin etsiessäni muuta tietoa internetistä kouluväkivaltaan liittyen, samoin PBS:n Kipland Kinkelin tapauksesta kertova kuvaus *The Killer at Thurston High*. Katsottuani dokumenttielokuvan, totesin sen sopivan aiheeseeni ja päätin ottaa sen mukaan opinnäytetyöhön. Samalla tavoin löysin Chicago Sun-Timesin julkaiseman artikkelin *Deadly Lessons*. Pyrin välttämään uutisartikkelien käyttöä työssäni, mutta valitsin tämän kokoelman artikkelia, koska sitä tuki myös muista lähteistä saamani tieto.

2.3 Keskeiset käsitteet ja määritelmät

Opinnäytetyössä keskitytään kouluammuskelijoiden tapauskuvausten kautta etsimään selityksiä ja ehkäisykeinoja kouluammuskeluille. Tarkastelussa on tekijöiden taustat ja käyttäytyminen. Sosiaalipsykologia tarjoaa viitekehyksen tekijöiden taustojen sekä käyttäytymisen tarkastelulle ja selitysten etsimiselle.

Sosiaalipsykologia pyrkii selittämään yleisiä käyttäytymismalleja tietyssä ympäristössä. Tämä on sosiaalipsykologian yhteiskunnan tasolla tapahtuvaa analyysia. Tämän lisäksi sosiaalipsykologia analysoi käyttäytymistä yksilön tasolla. Tällöin sosiaalipsykologia tutkii sitä, mitä henkilö ajattelee muista, miten hän vaikuttaa ja miten hän suhtautuu muihin yksilön tasolla. Sosiaalipsykologian tutkii asenteita ja havaintoja sekä miten henkilöt kommunikoivat ja toimivat keskenään, liittyen esimerkiksi ystävyysuhteisiin, agression sekä valtaan ja alistumiseen. Toisaalta sosiaalipsykologia tutkii myös ryhmäkäyttäytymistä, ja miten se vaikuttaa ryhmän jäseniin. Sosiaalipsykologia on siis tutkimusta siitä, miten henkilöt ajattelevat, vaikuttavat ja suhtautuvat toisiinsa. Sosiaalipsykologia auttaa ymmärtämään yksilöä häntä ympäröivässä maailmassa. Yksilötason analyysissä pyritään selvittämään, miksi yksilöt käyttäytyvät tietyllä tavalla ja miksi kaksi eri henkilö reagoivat eri tavalla samaan tilanteeseen. Painoarvoa annetaan yksilöllisille taustoille lapsuuden aikaisissa kokemuksissa, kyvyissä ja motivaatiossa sekä persoonallisuudessa että psykologisessa muokkautumiskyvyssä. Yksilöllinen analyysi tarjoaa vastauksia väkivaltarikoksiin rikollisen yksilöllisen taustan ja luonteen kautta. (Taylor, Peplau & Sears 2006, XI; 3-4.) Kouluammuskelijoiden tapauksessa pyritään siis löytämään yksilön taustan ja käyttäytymisen pohjalta syitä siihen, miksi henkilö teki rikoksen.

Sosiaalipsykologia tutkii myös henkilöiden välisiä yhteyksiä. Tyypillisesti keskitytään henkilön tämän hetkiseen sosiaaliseen tilanteeseen. Tämä sosiaalinen ympäristö sisältää siinä olevat muut henkilöt, heidän asenteensa ja käyttäytymisensä sekä heidän suhteensa kyseiseen

tarkasteltavaan yksilöön. Tällöin painotetaan tilanteen valtasuhteita perustuen ajatukseen siitä, että yksilöä voidaan muokata koska hän on joustava sekä mukautuva. Väkivaltarikoksia ymmärtääkseen sosiaalipsykologiassa tutkitaan, minkälaiset henkilöiden väliset suhteet ovat voineet esimerkiksi lisätä vihaisuutta ja näin lisätä mahdollisuutta väkivaltarikoksen toteuttamiseen. (Taylor ym. 2006, 4.)

Käytän opinnäytetyössä termiä **kouluammuskelu** kuvaamaan tapahtumaa, jossa koulun oppilas menee kouluunsa ja aloittaa ammuskelun. Hänellä voi olla valittuna kohteita tai hän voi ampua henkilöitä sattumanvaraisesti. Uhreina voivat olla sekä toiset oppilaat että koulun henkilökunta. Kouluammuskeluun voi liittyä myös muiden välineiden, kuten räjähteiden tai palavien nesteiden käyttö hyökkäyksen yhteydessä. Tässä työssä tarkasteltavat kouluammuskelut olivat suunniteltuja tapahtumia, ei hetkellisiä päähänpistoja. Kouluammuskelujen ulkopuolelle opinnäytetyössäni jäivät erilaiset jengien väliset ammuskelutapaukset tai muut välien selvittelyt nuorten keskuudessa sekä koulun entisten oppilaiden tai muiden henkilöiden tekemät kouluammuskelut. Kouluammuskelun olen kääntänyt englanninkielisestä termistä "school shooting", jota käytetään yleisesti käsiteltäessä tätä aihepiiriä. (Cornell 2006, 25,27, 38, 40 ja 43; Langman 2009, 2; Vossekuil, Fein, Reddy, Borum & Modzeleski 2002, 4 ja 7.)

Valitsin termiksi kouluammuskelu myös siksi, että näin se erottuu urheilulajista kouluammunta. Kouluammunta -sanaa käytetään tästä huolimatta kouluammuskeluista puhuttaessa muissa teksteissä, esimerkiksi uutisartikkeleissa. (MTV3, 18.1.2002). Kouluammuskeluista käytetään myös termiä koulusurmat tai kouluväkivalta (Kiilakoski 2009, 6). Nämä käsitteet ovat tässä yhteydessä monella tavalla ymmärrettäviä. Surmanteot voidaan ymmärtää teoiksi myös muilla välineillä kuin ampuma-aseilla, tai kouluväkivalta laajemmaksi ongelmaksi, kuten kiusaamiseksi. Myös tästä johtuen käytän tässä työssä termiä kouluammuskelut tapahtumasta ja kouluammuskelija tai ammuskelija tekijästä.

Kouluammuskelija tai **ammuskelija** on henkilö, tässä opinnäytetyössä koulun oppilas tai opiskelija, joka suorittaa kouluammuskelun kyseisessä tilanteessa. Tarkastelunäkökulmana on henkilö sekä hänen mikroympäristönsä vaikutukset häneen. Henkilöllä tarkoitetaan tässä työssä julkisiin lähteisiin perustuvaa kuvausta ammuskelijasta, hänen ongelmistaan, persoonallisuudestaan, kokemuksistaan sekä muista seikoista jotka ovat voineet vaikuttaa kouluammuskelun tekemiseen. Kouluammuskelija on myös suora käänös englannin kielessä paljon käytetystä termistä "school shooter" kouluammuskelujen tekijästä puhuttaessa. (Langman 2009, 1.) **Mikroympäristö** voidaan käsittää laajemmaksikin kokonaisuudeksi, mutta tässä työssä se on tekijän perheyhteisö tai useammat perheyhteisöt, joissa ammuskelija on elänyt, esimerkiksi huostaanottotapauksissa. (Härkönen 2009, 28).

Työssä käytetään käsitteitä **oppilas** ja **opiskelija** tarkasteltujen kouluammuskelijoiden ikäjakaumasta johtuen. (Opetusministeriö 20.10.2009). Vaikka työ tehdään korkeakouluturvallisuusprojektiin, työn kattavuuden takaamiseksi ei ole ollut mahdollista rajata ulkopuolelle peruskoulu- tai lukioikäisiä nuoria ja lapsia. Työssä kuvattavien ammuskelijoiden ikäjakauma on 11-23 vuotta, jolloin osa heistä ovat oppilaita, osa opiskelijoita. Kouluammuskelukat eivät ole siis vain korkeakouluissa tapahtuvia väkivallantekoja, vaan ennaltaehkäisy tulisi jalkauttaa myös peruskoulujärjestelmään.

Korkeakouluyhteisöllä tarkoitetaan tässä työssä korkeakouluturvallisuushankkeen mukaan sekä työsuhteessa olevia että oppilaitoksessa opiskelevia.

2.4 Kouluväkivallan historiaa ja aikaisempaa tutkimusta tapauksista

1980-luvulla Yhdysvalloissa alkoi tasainen nuorisorikollisuuden nousu, joka kuitenkin laski 90-luvulle päästäessä. Tämä rikollisuusaalto aiheutti monissa pelkoa. 1990-luvulla tapahtuneet kouluammunnat, joita media uutisoi laajasti, aiheuttivat yhteiskunnassa pelkoa turvattomista kouluista. Erityisesti Columbinen kouluammuskelukatapausta nostatti huolta koulujen tilasta. (Cornell 2006, VIII.)

Kouluammuskelukatapausta on kuin terrori-isku, joka lähettää sokkiaaltoja yhteiskuntaan. 1990-luvulla niistä tuli osa yhdysvaltalaisista kulttuuria. Kouluammuskelijoiden tekemät iskut eivät ole välttämättä kaikkein tuhoisimpia iskuja, mitä kouluja vastaan on tehty. Väkivalta eri muodoissaan kouluissa ei ole uutta: 1920-luvulla 55-vuotias Andrew Kehoe murhasi vaimonsa ja sen jälkeen räjäytti koulun Bathissa Michiganissa. Kehoe tappoi 45 henkilöä ja haavoitti 58:a, joista suurin osa oli lapsia. (Langman 2009, 3.)

Kouluammuskelukatapausten kohteeksi joutumisen uhka tilastojen valossa on kuitenkin häviävän pieni. Median rooli ihmisten pelkojen kasvattamisessa on suuri. Vuonna 1999, samana vuonna kuin Columbinen kouluammuskelu, Yhdysvalloissa tutkittiin nuorten kuolinsyitä. Tilastoon otettiin mukaan 5-19 -vuotiaat. Tänä vuonna kuoli yhteensä 21 373 lasta ja nuorta edellä mainitusta ikäryhmästä erilaisten syiden johdosta. Näistä 9 779 kuolemaa johtui onnettomuuksista, 2 525 murhasta tai kuolemantuottamuksista ja 1 857 itsemurhasta. Kouluammuskelukat uhreja Columbinen takia oli 17. Tämän perusteella jokainen rehtori voi olettaa, että yhtä koulussa ammuttua nuorta kohden 575 kuolee liikennevälineisiin liittyvissä onnettomuuksissa. (Cornell 2006, 21-22.) Tapahtuman dramaattisuuden takia ne saavat usein paljon enemmän median huomiota kuin esimerkiksi sairauksiin vuosittain kuolevat nuoret ja voivat vääristää käsityksiämme kouluammuskelukat yleisyydestä. (Cornell 2006, 29). Esimerkiksi Yhdysvalloissa Newsweek raportoi kouluista "tappopaikkoina" vuonna 1992. (Cornell 2006, 16). Voidaan

myös kysyä, levittääkö median laaja uutisointi ideaa kouluammuskeluista muualle maailmaan antaen inspiraatiota ja ideoita tekoa suunnitteleville nuorille. (Kiilakoski 2009, 42).

Yhdysvalloissa kouluammuskeluja on tutkittu erityisesti 1990-luvulta lähtien kun siellä alkoi varsinainen kouluammuskelubuumi. Tuolloin jotkut tutkijat, kuten Dilulio, jopa uskoivat, että on syntymässä erityinen super-oppilaiden ryhmä, jotka ovat erityisen väkivaltaisia ja moraalittomia. Näiden pelkokuvien varjossa kehitettiin erilaisia ehkäisymenetelmiä, jotka myöhemmin ovat epäonnistuneet toteutuksessaan täydellisesti, jopa innostaneet nuoria myöhemmin siirtymään rikoksen tielle. (Cornell 2006, 14-15.) Monet näistä ovat olleet poliittisia ratkaisuja, kuten D.A.R.E. -ohjelma (Drug Abuse Resistance Education), nollatoleranssi tai Bushin aloittama No Child Left Behind Act. Poliittiset ratkaisut tapahtuvat poliittisten päättäjien aloitteesta. Monet näistä ehkäisymenetelmistä ovat helppoja, sillä ne eivät vaadi suuria resursseja koululta. Useiden tutkimusten mukaan ne kuitenkin kantavat päinvastaisia vaikutuksia, kuin niiden on tarkoitus. Esimerkiksi D.A.R.E. -ohjelma, jonka on todettu nostavan nuorten mielenkiintoa huumeita kohtaan ja halua kokeilla niitä myöhemmin elämässään tai nollatoleranssi, jossa viattomia lapsia ja nuoria erotetaan koulusta jopa vuodeksi. (Cornell 2006, 150-154; 164-165; 189; The New York Times 17.5.2001).

Perinteisen kriminologian käsitteen mukaan rangaistuksen, nyky-yhteiskunnassa vankeuden, tulisi toimia yksilön toimia korjaavana toimenpiteenä, jonka avulla rikollinen voidaan sulauttaa takaisin yhteiskuntaan. 1800 ja 1900 -luvulla vankiloita muutettiin vankien "säilöntäpaikoista" instituutioiksi, jotka pyrkivät auttamaan yksilöä palaamaan tuotteliaaksi yhteisön jäseneksi. Tämä kuitenkin jäi lähinnä haaveeksi, kun huomattiin, että 1900-luvun puolen välin jälkeen rikollisuus vain kasvoi eikä toimilla ollut vaikutusta rikoksen uusijoiden vähenemiseen. (O'Brien & Yar 2008, 130-131.) Näistä, sekä muista ongelmista johtuen, monet nykyiset kriminologit ovatkin siirtyneet kannattamaan yhteisön toimintaan pohjautuvia menetelmiä. (O'Brien ym. 2008,132). Kouluväkivallan ehkäisyssä aikaisemmin luetellut menetelmät, kuten nollatoleranssi, toimivat perinteisen kriminologian käsitteiden mukaisesti. Kriminologiassa on kuitenkin monen oppilaitoksen toimintaan verrattuna se ero, että sen pyrkimyksenä on suhteuttaa teko tekijään ja olosuhteisiin nähden. Nollatoleranssia käyttäessään moni oppilaitos on unohtanut tämän. Sama rangaistus annetaan kaikille, huolimatta iästä, olosuhteista sekä itse teon vakavuudesta. Monet tutkimukset ovat osoittaneet, että tämän tyyppiset rangaistusmallit eivät toimi kouluammuskeluja ehkäisevinä toimenpiteinä. (Cornell 2006, 150-154; 164-165; 189.)

3 Tapaukset 1-10: Yhdysvaltojen kouluammuskelijat

Yhdysvalloissa sattuneista kouluammuskeluista käsittelen tässä luvussa tarkemmin ammuskelun tehneiden henkilöiden taustaa ja mielentilaa sen tiedon perusteella, jota on

yleisesti saatavilla. Toisista tapauksista saatavilla on enemmän tietoa, eikä ammuskelu päättynyt tekijän kuolemaan, vaan tekijän mielentilasta ja vaikutteista on tietoa myös tapauksen jälkeen heiltä itseltään. Olen valinnut käsiteltäväksi kymmenen ampujaa Yhdysvalloista, sillä heistä on tarjolla tarpeeksi kattavasti tietoa. Ampujat ovat toisaalta jokainen hyvin erilaisia, mutta toisaalta heistä löytyy myös yhtymäkohtia. Jokaisen tapauksen alussa kerron lyhyesti perustiedot kouluammuskelusta ja tämän jälkeen paneudun tekijän kuvaukseen.

3.1 Evan Ramsey, Bethel Regional High School, Bethel, Alaska, 19.2.1997

Helmikuussa 1997 Evan käveli kouluunsa haulikko aseenaan. Hän ampui rehtorin sekä pojan, joka oli kiusannut häntä. Poikaa ampuessaan hän samalla haavoitti kahta muuta oppilasta. Evan kulki pitkin käytäviä ja ampui oppilaiden kaappeihin. Lopulta hän osoitti haulikolla itseensä, mutta ei pystynyt tekemään itsemurhaa. Evan saatiin kiinni ja hän tulee istumaan tuomiotaan loppuelämänsä. (Langman 2009, 115.) Evanin ystävät tiesivät hyökkäyksestä ja sana levisi koulussa. Hyökkäyspäivänä ryhmä oppilaita kokoontui seuraamaan tapahtumia. (Langman 2009, 116.) Evan oli teko hetkellä 16-vuotias. (Infoplease 16.9.2009).

Evanin mukaan hänen perheessään oli kirous. Hänen isänsä, Evanin ollessa viisivuotias, sai lempinimen Alaskan Rambo. Tämä johtui siitä, että eräs lehti kieltäytyi julkaisemasta hänen kirjoitustaan, jolloin isä meni lehden toimitukseen ja otti julkaisijan panttivangiksi. Julkaisija sai hänet kuitenkin taltutettua lyhyen poliisin piirityksen jälkeen ja isä sai kymmenen vuoden vankilatuumion. (Langman 2009, 112.) Kymmenen päivää ennen Evanin ammuskelutapausta isä soitti Evanille kertoen päässeensä vankilasta. (Langman 2009, 113).

Kotona sattunut tulipalo johti useisiin muuttoihin. Evanin äidillä oli alkoholiongelma. Ennen Evanin isän vankilaan joutumista, hänen äitinsä jätti miehen ja lapsiansa kanssa Fairbanksiin. Siellä hän eli toimeentulotuella juoden jatkuvasti. Hän tapasi uuden miehen, joka oli väkivaltainen. Hän jätti miehen ja löysi uuden, joka myös oli väkivaltainen. Evanin ollessa seitsemän vuoden ikäinen sosiaalihuolto tuli kotiin hakemaan lapsia. (Langman 2009, 113.)

Seuraavan 2-3 vuoden ajan Evan ja hänen veljensä kävivät läpi useita sijaisperheitä. Vähän väliä he palasivat äitinsä luokse, mutta kun äiti ei taas kyennyt huolehtimaan pojistaan, heidät vietiin sijaisperheeseen. Eräänä päivänä Evanin isovelji katsoi tilanteen niin pahaksi, että samana yönä otti veljensä mukaansa Alaskan kylmään yöhön ja koulun rehtorin kuistille suojaan. (Langman 2009, 113.)

Tämän tapauksen jälkeen asiat lähtivät menemään yhä huonommin. Evan ja hänen nuorempi veljensä olivat yli kymmenessä eri sijaisperheessä seuraavan 2-3 vuoden aikana. (Langman

2009, 113.) Yhdessä perheessä perheen biologinen poika alisti Evanin ja hänen pikkuveljen seksuaaliseen ja fyysiseen väkivaltaan. (Langman 2009, 114).

Kymmenen vanhana Evan tietävästi yritti itsemurhaa. Ammuskelun aikaan Evan asui perheessä, jonka adoptoitu poika oli tuomittu seksuaalirikoksesta. Evanin vanhin veli siirtyi rikoksen tielle 12-vuotiaana. Evan itse joutui välikohtauksiin ikäistensä kanssa ja tappeluun erään saman koulun pojan kanssa, jonka hän kouluammuskelussa ampui. Evanin temperamentti oli ongelmallinen. Vuonna 1996 poliisi kutsuttiin sijaisperheeseen, kun Evan oli potkaissut reijän seinään ja uhkaillut sijaisäidin tytärtä. Koulussa tapahtui useita tapauksia, joissa Evan räjähti, paiskoi tavaroita ja ryntäsi ulos rakennuksesta. Vuosien 1995 ja 1996 aikana Evan keräsi itselleen tusinan verran käyttäytymisrikkomuksia koulussa. Vuonna 1995 Evanista tuli jälleen itsetuhoinen. Jossain vaiheessa Evan aloitti käyttämään huumeita. (Langman 2009, 114-115.)

Hieman ennen amuntaa Evanin elämässä jälleen tapahtui. Hänen isänsä soitti vapautumisestaan, Evanin CD-soitin takavarikoitiin koulussa ja hänen useiden kuukausien mittainen seurustelusuhde katkesi tyttöystävän aloitteesta. Viikko ennen ammuskelua Evanin vanhin veli pidätettiin seksikaupan aseellisesta ryöstöstä. (Langman 2009, 115.)

Evanilla oli sekä poikia että tyttöjä kavereina. Poika, jonka Evan tappoi ja joka kiusasi häntä ja antoi hänelle selkään tappelussa, oli myös koulun suosituin tyyppi jolla oli myös paljon kauniita tyttöjä ympärillään. Hän oli koripallojoukkueen tähti. Hän oli kaikkea, mitä Evan ei ollut. (Langman 2009, 116-117.)

Evan jätti ammuskelupäivänä kotiinsa viestin, jonka mukaan murhien jälkeen hänen piti tehdä itsemurha, jota hän ei kyennytkään tekemään. Hän kirjoitti viestissä rehtorin tappamisesta, muttei sanonut sille syytä. Päällimmäiseksi syyksi teolleen Evan kertoi viestissä olleen hänen kohtelunsa, jota hän ei enää jaksanut. Myöhemmissä raporteissa on käynyt ilmi, ettei Evanilla itsellään olisi ollut syytä rehtorin tappamiseen, vaan hänen kaverinsa olisivat yllyttänyt hänet siihen. (Langman 2009, 116.)

Ammuskelutapauksen jälkeen Evan kertoi päällimmäiseksi syykseen teolle halun tehdä itsemurhan. Hän oli ollut masentunut ja itsetuhoinen jo useiden vuosien ajan. Evan ei jälkikäteen myöskään nähnyt järkeä häntä kiusanneen pojan tappamisessa. (Langman 2009, 116.)

Evanin kertoman mukaan hän oli vihainen siitä, että koulu oli ottanut haltuunsa hänen CD-soittimen. Hänen tyttöystävänsä oli juuri lähtenyt ja kaikki halusivat tehdä pilaa hänestä. Se, että Evan ei tuntenut omia vanhempiaan kuten kaikki muut, oli hänelle kipeä asia. Evanin

kaksi ystävää lisäksi innostivat häntä ammuskelun tekemiseen. Alun perin Evan suunnitteli vain itsensä tappamista iskussa. Hänen ystävänsä saivat ylipuhuttua hänet ampumaan muitakin. Poika, jonka Evan tappoi joutui uhriksi kostosta, mutta se ei ollut syy ammuskeluun. (Langman 2009, 117.)

3.2 Michael Carneal, Heath High School, West Paduach, Kentucky, 1.12.1997

1.12.1997 Michael Carneal, 14-vuotias koululainen käveli kouluunsa ja ampui kolme oppilasta jotka olivat ottamassa osaa rukoustilaisuuteen koulussa. Rukoustilaisuudessa sinä aamuna oli noin 40 osanottajaa. Kolme tyttöä kuoli ja viisi haavoittui. Ammuttuaan kahdeksan laukausta Michael antautui rukouspiirin johtajalle sekä koulun rehtorille. Monia oppilasta, myös ainakin kahta uhria, varoitettiin tulemasta kouluun tuona päivänä. Michael toi mukanaan myös muita aseita: neljä kivääriä huopaan käärittynä, jotka hän jätti koulun aulaan. Hän tarjosi niitä tapahtuman suunnittelussa mukana olleille pojille, jotka kieltäytyivät käyttämästä niitä mutta seurasivat tapahtumia tarkkaan vierestä. (Cornell 2006, 25.)

Psykologi Dewey G. Cornell haastatteli ja arvioi Michaelia sekä hänen lähipiiriään ennen oikeudenkäyntiä puolustusasianajajia varten ja todisti oikeudessa. Seitsemän vuotta oikeudenkäynnin jälkeen hän kävi uudelleen haastattelemassa Michaelia. Cornellin mukaan Michael kasvoi näennäisesti terveessä ja normaalissa perheessä. Perhe vietti paljon aikaa yhdessä, asui viihtyisässä ympäristössä omakotitalossa. Missään välissä ei löytynyt merkkejä ongelmista avioliitossa, päihteiden väärinkäyttöä, lasten kaltoin kohtelua tai muita perheongelmia. Michaelin vanhemmat eivät osanneet ajatella, että Michaelilla olisi mielenterveydellisiä ongelmia eivätkä he olleet tietoisia suvussa olleista mielenterveystapauksista. (Cornell 2006, 40-41.)

Michaelilla oli läheinen suhde vanhempiin, hän oli käytökseltään kunnioittava eikä antanut aiheita uskoa hänen käyttäytyvän huonosti. Michaelin siirtyessä lapsuudesta nuoruuteen, perhe huomasi, että pojalla oli vaikeuksia minäkuvansa sekä oman ikäistensä kanssa. Perhe yritti tukea häntä. Michael oli ujo sekä nolostui helposti. Joskus hänellä oli pahoja pelkokohtauksia. (Cornell 2006, 41.)

Michael tunsi paineita koska hän joutui taistelemaan samanlaisen menestyksen eteen, mitä hänen vanhempi siskonsa sai koulussa. Michaelilla oli vaikeuksia saada hyviä arvosanoja, hän ei ollut musikaalisesti lahjakas, eikä hän ollut suosittu. (Cornell 2006, 41.)

Michaelia kiusattiin koulussa. Hän kehittyi fyysisesti hieman muita myöhemmin. Hän oli laiha ja kömpelö nuori poika, joka käytti isoja silmälaseja eikä hän ollut urheilullisesti lahjakas. Erityisesti Michaeliin vaikutti se, kun häntä alettiin perättömän huhun jälkeen

kutsua "homoksi" sekä muilla seksuaalisesti halventavilla termeillä. Päästessään lukioon kiusaaminen paheni. Vanhemmat tiesivät että Michael oli kiusattu, mutta hän ei halunnut heidän puuttuvan asiaan. (Cornell 2006, 41-42.)

Vähitellen Michael joutui masennustilaan sekä alkoi miettiä itsetuhoisia ajatuksia. Hän löysi isänsä komerosta vanhan käsiaseen ja ajatteli lopettavansa elämänsä sillä. Hän otti ompeluneulan ja kaivoi sillä ison haavan käteensä. Masennuksen ja vainoharhaisuuden kasvaessa hän alkoi uskoa, että kaikki hänen vanhat ystävänsä olivat nyt häntä vastaan. Muutama viikko ennen ammuntaa hän alkoi kuulemaan ääniä, jotka kehottivat häntä puolustamaan itseään. (Cornell 2006, 42.)

Opettajat eivät kiinnittäneet huomiota kiusaamiseen vaan ajattelivat, että se oli normaalia leikkimielistä kiusaamista. Liikunnassa opettaja nöyryytti Michaelia laittamalla hänet pelaamaan koripalloa tyttöjen kanssa, koska Michael ei ollut siinä hyvä. Nämä kokemukset vahvistivat Michaelin käsitystä siitä, että opettajat eivät välitä. (Cornell 2006, 42.) Michaelin tapauksessa kiusaaminen lisäsi hänen vihaansa koulua kohtaan ja mitä todennäköisimmin avitti mielisairauden puhkeamisessa. (Cornell 2006, 48).

Lukiossa Michael alkoi tuntea eristyneisyyttä muista eikä kokenut kuuluvansa valtavirtaan. Paranoidisuus, eristäytyneisyys sekä akuutti sosiaalinen ahdistus olivat merkkejä alkavasta mielisairaudesta. Hän löysi ystäviä pienestä marginaaliryhmästä "*freaks*". Michael halusi miellyttää ryhmän jäseniä. Ryhmä innostui erityisesti elokuvasta *Basketball Diaries*, jossa päähenkilö haluaa kostaa kaikille koulussa ja mahtipontisesti astuu kouluun haulikon kanssa ja ampuu muita. Michaelin ryhmä ihasteli ampumavälikohtausta ja mietti mikä olisi reaktio koulussa jos näin tapahtuisi. (Cornell 2006, 43.)

Michael kertoi suunnitelleensa ammuskelua kavereidensa kanssa tehdäkseen sen yhdessä, mutta myöhemmin perui sanansa. Kyseiset pojat kieltävät osuutensa. Muutama viikko ennen ammuskelua Michael kertoi että "jotain suurta" tulee tapahtumaan ja että hän tulee kostamaan. Toisia oppilaista varoitettiin epämääräisesti, toiset saivat tarkkoja varoituksia olla tulematta kouluun kyseisenä aamuna. Kiitospäivän aikaan Michael varasti naapurista löytämänsä aseet ja harjoitteli ammuntaa yhdessä kaverinsa kanssa. Michael kertoi "friikki"ystävillään, että hänellä oli aseita. (Cornell 2006, 43-44.)

Ammuskelupäivänä Michael saapui kouluun aseiden kanssa ja itse ammunta tapahtui kymmenen sekunnin sisällä. Michaelin mukaan nähdessään veren hän lopetti ja tuli takaisin järkiinsä. Ben, oppilas jota Michael oli varoittanut tulemasta paikalle koska hän oli ollut mukava Michaelia kohtaan, meni hänen luokseen, otti Michaelia harteista kiinni ja kysyi "*What are you doing?*" (Suom. "Mitä sinä teet?") Michael vastasi "*I can't believe I did*

that - please kill me now." (Suom. "En voi uskoa että tein tämän - tapa minut nyt.") (Cornell 2006, 45.)

Lausunnossaan poliiseille Michael kertoi kiusaamisesta sekä saaneensa idean Basketball Diaries -elokuvasta. Hän ei kuitenkaan osannut sanoa miksi ampui koulutovereitaan ja hän vaikutti hämmentyneeltä ja epävarmalta. Michaelin mielenterveyttä arvioi Cornellin lisäksi toinen psykologi. Heidän mukaansa Michaelilla oli selvä mielenterveydellinen häiriö. Masennuksen lisäksi hänellä todettiin paranoidinen harhaisuus. (Cornell 2006, 46.)

Michael kertoi kuulevansa ääniä jotka kritisoivat häntä ja kertovat mitä hänen pitäisi tehdä. Ammuskelupäivänä äänet kertoivat "Tee tämä itsesi takia". Michael salasi äänten olemassaolon muilta. Hän kykeni normaaleihin keskusteluihin sekä selvisi älykkyystesteistä hyvin. Hän käyttäytyi kunnioittavasti viranomaisia kohtaan. (Cornell 2006, 46.)

3.3 Andrew Golden, Westside Middle School, Jonesboro, Arkansas, 24.3.1998

Andrew Golden oli kouluammuskelutapauksen aikaan 11-vuotias. Hän suunnitteli iskun yhdessä Mitchell Johnsonin kanssa. Andrew aiheutti koulussa palohälytyksen vetämällä hälyttimestä. Samalla kun oppilaat ja opettajat tulivat ulos koulusta, ampuivat pojat heitä läheiseltä mäeltä kivääreillä. He tappoivat neljä oppilasta ja yhden opettajan sekä haavoittivat yhdeksää muuta oppilasta ja yhtä opettajaa. Molemmat pojat saivat nuoresta iästään johtuen lievät tuomiot ja ovat kumpikin vapautuneet vankilasta täytettyään 21-vuotta. (Langman 2009, 17.)

Andrew Golden syntyi uuden avioliiton ainoana lapsena. Hänen äidillään oli kaksi lasta aikaisemmasta avioliitosta eikä hän aikonut enää hankkia lapsia. Mentyyään naimisiin Andrew'n isän kanssa, he halusivatkin lapsen. Andrew oli perheen silmäterä. Hänen vanhempansa lellivät häntä. Andrew osasi olla hyvin käyttäytyvä ja kiltti nuori poika sukulaistensa edessä, mutta naapuruston lapset sekä perheet pelkäsivät häntä. (Langman 2009, 22.)

Andrew harrasti normaaleja nuoren pojan harrastuksia. Perheessä aseet olivat osa elämää, Andrew'n vanhemmat olivat paikallisen pistooliammuntaseuran vetäjiä. Nuoresta iästä alkaen Andrew käsitteli aseita ja sai ensimmäisen lahjaksi täytettyään kuusi vuotta. Aseet olivat erittäin tärkeitä Andrew'lle ja hän kirjoitti niistä tarinoita ja piirsi kuvia koulussa. Andrew vaikutti perheensä silmissä ihanalle pojalle, joka kiroili kuin merimies. Koulussa Andrew oli joskus jopa luokan pelle, eikä hän aiheuttanut pahoja kurinpidollisia ongelmia. (Langman 2009, 22-23.)

Andrew'n vanhemmat eivät nähneet lapsessaan mitään ongelmia. Kun Andrew sai rangaistuksen pelleilystään koulussa, hänen isoisänsä kävi huutamassa asiasta opettajalle. Tai kun opettaja kertoi Andrew'lle tämän häiritsevistä käyttäytymisistä tunnilla, Andrew kertoi tästä vanhemmilleen ja hänen vanhemmat siirsivät hänet toiseen ryhmään. (Langman 2009, 23.) Opettajat koulussa eivät tieneet mitään Andrew'n ilkeästä puolesta. He näkivät ainoastaan pojan, joka pelleili ja aiheutti häiriötä silloin tällöin. (Langman 2009, 25.)

Andrew ei tiettävästi ollut koskaan koulukiusattu, vaan hän pikemminkin kiusasi muita. Andrew otti osaa normaalisti koulunkäyntiin ja soitti trumpettia koulun bändissä. Andrew'lla oli ystäviä. (Langman 2009, 24-25.)

Naapurit kuvasivat Andrew'ta "pieneksi paholaiseksi", "pahantekijäksi" ja "ilkeämieliseksi". Hän käyttäytyi vihamielisesti naapuruston lapsia kohtaan ja löi tyttöjä. Hän kirosi ja huusi ikäisilleen ja uhkasi ampua heitä ilmakiväärillään. Hän myös pelotteli lapsia ajamalla pyörällään naapurustossa puukko jalkaansa kiinnitettynä. Andrew'n naapurustossa kissat katoilivat. Hän oli julma ja sadistinen kissoja kohtaan kiduttaen ja tappaen niitä. (Langman 2009, 23.)

Andrew ei missään välissä suunnitellut tekevänsä itsemurhaa. Hänellä ja Mitchellillä oli pakosuunnitelma. Heillä oli Mitchellin isäpuolen pakettiauto, johon oli varastoitu ruokaa. He suunnittelivat ajavansa Meksikoon tai jonnekin muualle pakoon. (Langman 2009, 24.)

Oikeudenkäynnissä Andrew ei näyttänyt katumuksen merkkejä. Hänen raportoitiin jopa hymyilevän vanhemmilleen tai istuvan välinpitämättömän näköisenä. Hänellä ei näyttänyt olevan huolen häivää kun hänen syytteensä luettiin. Andrew väitti olevansa syytön koko oikeudenkäynnin ajan eikä edes tuomion langettamisen ja syylliseksi toteamisen jälkeen pyytänyt anteeksi tekoaan. (Langman 2009, 25-26.) Langmanin mukaan Andrew'n käyttäytyminen oikeudenkäynnissä osoitti empatian ja omantunnon puuttumista (2009, 26).

Andrew vaikutti olevan täysissä järjissään toteuttaessaan hyökkäyksen. Ainoana syynä teolleen hän piti opettajia, joiden hänelle asettamia normaaleja rajoja hän ei enää kestänyt sekä mahdollisesti tyttöystävää, joka oli juuri pistänyt suhteen poikki heidän välillään. (Langman 2009, 26.)

3.4 Mitchell Johnson, Westside Middle School, Jonesboro, Arkansas, 24.3.1998

Mitchell Johnson oli tekohetkellä 13-vuotias. (Langman 2009, 17). Andrew'n hyvistä kotioloista poiketen Mitchell tuli rikkinäisestä perhetaustasta. Hänen perheessään asiat olivat taloudellisesti hyvin, mutta naapureiden mukaan he elivät säästoisesti. Keittiössä oli laittialla

koiran ulosteita, pöydillä mätänevää ruokaa ja pihaa ei pidetty kunnossa. (Langman 2009, 106.)

Mitchellin isä joi alkoholia ja hän oli pahansisäinen. Mitchellin mukaan isä poltti marijuanaa, mitä Mitchellkin poltti viemällä sitä salaa isänsä säilöstä. Isä huusi ja löi reikiä seinin. Hän läpsi, löi ja nosteli Mitchellia seinille. Sekä tilanteessa että sen jälkeen Mitchell pelkäsi niin paljon, että hän tärisi ja tuli joskus fyysisesti kipeäksi jälkikäteen. Paetakseen tilannetta Mitchell katosi usein päiviksi. (Langman 2009, 106.)

Mitchell ja hänen veljensä asuivat usein isoäitinsä luona amerikkalaistyyllisellä matkailuvaunualueella. Asuinalueella, Mitchellin ollessa kahdeksanvuotias, häntä vanhempi poika alkoi raiskaamaan häntä. Hän uhkasi tappaa Mitchellin isoäidin jos Mitchell kertoo asiasta. Tilanne paheni kun samainen poika otti Mitchellin nuoremman veljen toiseksi kohteeksi. (Langman 2009, 106-107.)

Mitchellin ollessa 10-vuotias, hänen vanhempansa erosivat. Eroprosessi oli vaikea. Äiti muutti asumaan äitinsä luokse poikien kanssa. Isä saattoi tulla paikalle huutaen ja kutsuen Mitchellin äitiä nimillä ja kiroten. Isän sanojen mukaan lasten olisi parempi olla huostaanotettuja kuin elää äitinsä kanssa. Näiden purkausten jälkeen Mitchell oksensi usein. (Langman 2009, 107.)

Avioeron jälkeen Mitchellin äiti meni uudelleen naimisiin Arkansasissa. Isäpuoli oli mukava ja tuli toimeen Mitchellin kanssa. Mitchell ihanoi sitä, että hänen isäpuolensa oli ollut vankilassa. Arkansasiin muutto näytti sujuvan Mitchelliltä hyvin. Hän menestyi koulussa erinomaisesti, löysi uusia ystäviä, lauloi kuorossa ja pääsi koulun jalkapallo-, koripallo- ja baseball-joukkueisiin. (Langman 2009, 107-108.) Opettajat kehuivat Mitchellin käytöstä ja hän sai hyviä arvosanoja. (Langman 2009, 108.)

Kesät Mitchell vietti isänsä luona Minnesotassa. Kesällä 1997 hänelle tuli pakkomielle tytoista ja jengeistä. Serkkunsa mukaan hän oli valmis tappamaan kenet tahansa voidakseen olla jengin jäsen. Langmanin mukaan tätä pakkomielle olisi seurausta seksuaalisesta traumatisoitumisesta; jengi sekä tytöt olivat keinoja pönkittää ja varmistaa maskuliinisuutta. Mitchell oli tähän aikaan murrosikässä. (Langman 2009, 108.) Mitchell halusi esittää kovaa tyyppiä ja kertoi olevansa jengissä. Hän kiusasi muita, mutta muut eivät uskoneet hänen jengiin kuulumista ja alkoivat nauraa hänen jengipuheitaan. Kaikesta huolimatta Mitchell oli suosittu. (Langman 2009, 108-109.)

Kesän aikana Mitchell jäi kiinni kaksivuotiaan tytön seurasta housut nilkoissa. Hän sanoi koskettaneensa tytön vaginaa. Samoihin aikoihin Mitchellista tuli myös itsetuhoinen. Tyttö, josta hän oli kiinnostunut ei halunnut olla tekemisissä hänen kanssaan, joten Mitchell otti

aseen ja köyden tarkoituksenaan tehdä itsemurha. Hänen ystävänsä sai hänet perumaan aikeensa. (Langman 2009, 108.) Koulussa Mitchell seurusteli useiden tyttöjen kanssa. Hän otti suhteet niin vakavasti, että 13-vuotiaana ehdotti naimisiin menoa. (Langman 2009, 108.)

Keväällä 1998 Mitchell teki useiden satojen dollarien puhelinlaskun soittamalla maksullisille seksilinjoille. Saatuaan tämän selville isä oli raivoissaan ja uhkasi ottaa poikansa pysyvästi luokseen Minnesotaan. Tämä aiheutti Mitchellille pelkoja ja toivottomuuden tunteita. Pari viikkoa ennen ammuskelua Mitchel raapi olkapäähänsä nimikirjaimensa. Tästä johtuen hänet joko potkaistiin ulos tai hänelle annettiin pääsykielto koripallojoukkueeseen. Tyttöystävä katkaisi välit Mitchelliin ja hän sai kolmannen rangaistuksen koska kieltäytyi ottamasta lippalakkaa pois päästään koulussa. Mitkään aikaisemmatkaan rikkomukset koulussa, joista seurasi rangaistus eivät olleet vakavia, kuten ei tämäkään ollut. (Langman 2009, 109.)

Kun Mitchelliltä kysyttiin oikeudenkäynnissä, miksi hän teki teon, hän vastasi: *“Why I participated. I don’t really know. . . . At the time of the shooting, I remember feeling like I was trapped, like no one understood me, you know what I mean? Like, I don’t know. It just was—I felt cornered. I felt like I didn’t have anywhere to go, nothing to do. I thought my life was at an end.”* (Suom. “Miksi osallistuin. En oikeastaan tiedä...Ammuskelun aikaan muistan tunteneeni olevani kuin ansassa, kuinka kukaan ei ymmärrä minua, tiedätkö mitä tarkoitan? Aivan kuin, en tiedä. Se vain oli - tunsin olevani nurkkaan ajettu. Minusta tuntui, ettei minulla ollut paikkaa minne mennä, mitään mitä tehdä. Ajattelin että elämäni on lopussa.”). (Langman 2009, 111.)

3.5 Andrew Wurst, Parker Middle School, Edinboro, Pennsylvania, 24.4.1998

Huhtikuisena iltana, muiden valmistautuessa koulun tanssijaisiin, Andrew jätti kotinsa pöydälle itsemurhaviestin ja vei isänsä aseensa salaa mukanaan. Tansseissa hän vihjaili ystävilleen, että hänellä on ase mukana. Illan lähestyessä loppuaan Andrew otti aseensa esiin ja ampui yhden opettajan kuoliaaksi ja haavoitti toista opettajaa sekä kahta oppilasta. Juhlapaikan omistaja asui paikan vieressä, kuuli laukauksia ja meni paikalle haulikon kanssa. Hän osoitti haulikolla Andrew’ta ja Andrew aseellaan häntä samalla kun hän käski Andrew’ta laskemaan aseensa. Andrew ei totellut. Joku muu käski häntä laskemaan aseensa ja nyt Andrew totteli. Kun Andrew oli saatu otettua kiinni, hän oli ärsyyntyneen oloinen ja mumisi omituisia: *“I died four years ago. I’ve already been dead and I’ve come back. It doesn’t matter anymore. None of this is real.”* (Suom. “Kuolin neljän vuotta sitten. Olen jo kuollut aikaisemmin ja tullut takaisin. Ei se haittaa enää. Mikään tästä ei ole todellista.”) Andrew oli tekohetkellä 14-vuotias. (Langman 2009, 81-82.)

Psykiatrisessa arvioinnissa ammuskelun jälkeen Andrew kertoi pelkäävänsä komerossaan olevia hirviöitä. Vielä 14-vuotiaana hänen äitinsä täytyi ennen nukkumaan menoa tarkistaa sängyn alle ja komeroon sekä jättää valot päälle huoneeseen. Andrew uskoi, että hän oli ainoa todellinen ihminen maailmassa joka pystyi ajattelemaan itsenäisesti. Muut epätodelliset ihmiset saivat "aikataulut" joiden mukaan heidän persoonallisuutensa ja älykkyytensä määräytyivät. Ainoastaan Andrewin seurassa epätodelliset ihmiset saattoivat muuttua todellisiksi. (Langman 2009, 81-82.)

Andrew uskoi, että hän oli tullut maailmaan tulevaisuudesta tehtävänänsä pelastaa maailma. Hän uskoi, että avaruusoliot toivat hänet tänne neljävuotiaana. Hänen vanhempansa eivät siis olleet oikeasti hänen vanhempiaan. Ennen ammuskelua Andrew kertoi tyttöystävälleen epätodellisista ja todellisista ihmisistä. Ammuskelun jälkeen Andrew myönsi arviota tehneelle psykiatrilta kuulevansa ääniä. Mitä äänet hänelle sanoivat, sitä ei ole julkistettu. (Langman 2009, 82.) Andrew kertoi äänten alkaneen kun hän oli kahdeksanvuotias. Kymmenen vanhana hän uskoi olevansa ainoa todellinen ihminen. (Langman 2009, 82.)

Andrew'lla oli ystäviä, eikä koulukiusaamisesta ole tietoa. Hän ei kuitenkaan pitänyt urheilijoista ja suosituista oppilaista, joten voidaan olettaa, että hän kuului johonkin marginaaliryhmään. Kavereidensa mukaan Andrew oli puhelias ja hauska tyyppi. Andrew'lla oli tyttöystävä, joka katkaisi suhteen hieman ennen tansseja. Andrew kysyi toista tyttöä, joka kieltäytyi. Andrew'n kerrotaan vastanneen tähän "Sitten minun täytyy tappaa sinut." Andrew kertoi myös haluavansa ampua ihmisiä ja itsensä tansseissa. Syyksi hän ilmoitti vihaavansa elämäänsä. Kukaan ei kuitenkaan kertonut uhkauksista aikuisille. (Langman 2009, 83.) Tämä saattoi johtua siitä, että hänen kavereidensa mukaan Andrew'lla oli tapana sanoa omituisia asioita, kuten "*Your God, Satan*" (suom. Sinun Jumala, Saatana), tai että Hitler tai Antikristus ovat "siistejä". Jonesboron ammuskelu tapahtui kuukausi ennen Andrew'n ammuskelua. Andrew kommentoi sen olleen "siisti juttu" ja että jonkun täytyisi tehdä samanlainen heidän koulussaan tai että hän tekee samanlaisen hyökkäyksen. Kukaan ei ottanut näitä viestejä tosissaan. (Langman 2009, 83.)

Andrew ei tuntenut opettajaa, kenet hän ampui. Hän ei ottanut kohteekseen tyttöjä, jotka olivat torjuneet hänet. Andrew'n sanottiin olleen keväällä 1998 aikaisempaa uhmakkaampi. Andrew'n arvosanat koulussa olivat alkaneet pudota niin, että hänellä oli vaikeuksia läpäistä kurseja. (Langman 2009, 83-84.)

Kaksi kertaa Andrew yritti saada ystävänsä mukaan iskuun. Ystävä kieltäytyi. Andrew ymmärsi tämän koska ystävällä oli niin paljon meneillään elämässään, kuten tyttöystävä. Tyttöystävä oli Andrew'lle ongelmallinen aihe. Hän sanoi erään tytön, josta oli ilmeisesti kiinnostunut, olevan kaunis ja seuraavaksi hän kutsui tyttöä huoraksi. Andrew kertoi äitinsä

olevan prostituoitu. Ammuskelun jälkeen eräs tyttö kertoi poliisille, että Andrew oli vainonnut häntä seuraamalla häntä koulussa. (Langman 2009, 84.)

Ammuskelun jälkeen Andrew kertoi arvioivalle psykiatrille, että oli tuntenut olonsa hirveäksi ammuskeluiltaan. Psykiatrin kysymykseen miksi hän vastasi *"nuclear wars, viruses, murders, robberies, school"* (Suom. "ydinsodat, virukset, murhat, ryöstöt, koulu"). Langmanin mukaan vaikuttaisi kuin koko maailman ongelmat yhtyisivät Andrew'n henkilökohtaisiin ongelmiin. (Langman 2009, 85.)

Andrew'n kotilolot eivät olleet kovin vakaat. Hänen vanhemmillaan oli aviollisia ongelmia. Andrew oli nuorin kolmesta veljeksestä. Isä halusi kasvattaa Andrew' ta kovemmallalla kädellä ja toivoi Andrew'n olevan kuin veljensä, mutta hänen äitinsä ymmärsi, että Andrew on erilainen. Andrew kirjoitti tyttöystävälleen yhden tappelun jälkeen: *"I got yelled at again by my dad. Let me think that's—4 times now give or take. He started that 4th commandment on me you know. 'Honor thy father and mother.' Gee I feel soo bad. (cry, cry). Not. Fuck them thanks to them I'm in my shit life on the edge of insanity, murder and suicide."* (Suom. "Isäni huusi minulle taas. Odotas kun mietin, se on - 4 kertaa suunnilleen. Hän aloitti sen neljäs käsky jutun, tiedäthän. 'Kunnioita isääsi ja äitiäsi.' Vitsi musta tuntuu pahalle (itkua, itkua). Ei. Haistakoon ne vittu kiitos niille olen paskassa elämässäni hulluuden, murhan ja itsemurhan rajamailla."). (Langman 2009, 85.)

Langmanin mukaan Andrew'lla olisi ollut mahdollisuudet selvitä normaalista elämästä jos hänen psykoosinsa oireet olisi tunnistettu ja hoidettu. Hänellä ei ollut mitään varsinaista syytä tehdä tekoaan, mutta kuvitteellinen maailma johti Andrew'n tekoonsa. (Langman 2009, 86.)

3.6 Kipland Kinkel, Thurstone High School, Springfield, Oregon, 20.-21.5.1998

Kipland (hänestä käytetään myös nimeä Kip) Kinkel, 15-vuotiaana ampui ensin vanhempansa 20. päivä Toukokuuta kotonaan, vietti koko yön valveilla kodissaan ja seuraavana aamuna 21. päivänä avaa tulen koulussaan. Kuolonuhreja oli kaksi, loukkaantuneita 25. Kinkel ei itse kuollut ammuskelutapauksessa, vaan kärsii tällä hetkellä saamaansa 111 vuoden vankeustuomiota. (Frontline 2004.)

Kip syntyi vuonna 1982. Perhe muutti Espanjaan ja vietti siellä vuoden 1986-1987. Tämä oli vaikeaa aikaa pojalle. Lukuvuonna 1989-1990 Kip kävi uudelleen ensimmäisen vuosiluokan. 1990-1991 Kipillä huomattiin vaikeuksia kirjoittamisen kanssa ja hänelle tehtiin oppismistestit jotta tiedetään kuuluisiko hän erityisoppilaisiin. Testit osoittivat, että hän on älykäs ja keskitasoa neurologisilta taidoiltaan. Hänen ainoa heikkoutensa oli motoriset/käden taidot ja

hänen kirjoituksessaan oli paljon virheitä. 25 minuutin tavauskokeessa arvioija huomasi, että Kipillä oli vaikeuksia tavuttaa ja vaikka hän teki töitä ikäisekseen hyvin paljon, hänen turhautumisen ja ahdistuneisuuden taso oli epänormaalin korkea. (Frontline 2004.)

1991-1992 vuosiluokalla Kipin vanhemmat pyysivät uutta arviointia ja tällä kertaa poika pääsi erityisoppilaiden luokkaan. Hän menestyi siellä hyvin. 1992-1993 Kipillä diagnosoitiin oppimisvaikeuksia ja hän työskenteli avustajan kanssa koko lukuvuoden. Hänen neljännen vuosiluokan opettajan mukaan samaan aikaan hänet laitettiin kunniaoppilaiden ryhmään koska hän menestyi erittäin hyvin tieteissä ja matematiikassa. (Frontline 2004.)

1995-1996 seitsemännellä vuosiluokalla Kip tilasi koulunsa kautta postitse pommintekokirjoja internetistä. 1996-1997 hän aloitti näpistelyn kavereidensa kanssa ja osti kaveriltaan sahatun haulikon jota piti huoneessaan piilossa. Tammikuussa 1997 Kip jäi kaverinsa kanssa kiinni heittelemästä kiviä sillalta moottoritieellä ajavien autojen päälle. (Frontline 2004.)

Tammikuussa 1997 Kipin äiti vei hänet psykologin vastaanotolle. Siellä hänet todettiin masentuneeksi. Kip kävi myös kivienheittotapauksen johdosta *Skipworth Juvenile Facility*ssä arvioitavana Helmikuussa. Hänet arvioineen psykologin mielestä Kip ei ollut tyypillinen nuori rikollinen vaan osoitti katumusta ja kertoi melko suorasukaisesti osuudestaan. Kip jatkoi psykologin luona käymistä kevään läpi. Samaan aikaan hänet erotettiin koulusta muutaman päivän ajaksi tappeluiden takia. Kesäkuussa psykologi määräsi Kipille Prozacia masennukseen. Heinäkuuhun mennessä Kipin tilassa tapahtui kehitystä ja Prozac vaikutti tehoavan. Hänen viimeinen tapaaminen psykologin kanssa tapahtui heinäkuun alussa. (Frontline 2004.)

Kesäkuussa 1997 Kip sai Glock 9mm ase. Hän ei saanut käyttää sitä ilman isänsä läsnäoloa. Samana kesänä Kip osti ystävältään pistoolin ja piilotti sen vanhemmiltaan. Aloitettuaan lukion 1997 vaikutti siltä, että asiat alkaisivat luonnistumaan. Samana syksynä Kip lopetti Prozacin ottamisen. Syyskuussa 1997 Kip piti puheen pommin tekemisestä. (Frontline 2004.)

Maaliskuussa 1998 Kip katseli televisiosta ystävänsä kanssa ohjelmaa Jonesboron kouluammunnoista. Molemmat kommentoivat "Hei, toi on aika siistiä". Toukokuussa, 19. päivänä 1998 Kipin ystävä sopi myyvänsä hänelle ase, jonka oli varastanut kaverinsa isältä. 20.5.1998 Kip meni kouluun mukanaan rahat ase ostamiseen. Hän jäi kiinni ase hallussapidosta koulussa ja vietiin poliisiasemalle mistä isä haki hänet. Samana päivänä Kip ampui vanhempansa ja seuraavana päivänä meni kouluun ammuskelemaan. (Frontline 2004.)

Kuukautta ennen ammuskelua Kip sai huomautuksen räjähtäessään kesken tunnin luokassa huutaen "*God damn this voice inside my head.*" (Suom. "Jumalauta tämä ääni pääni sisällä.")

Kun hänen opettajansa kysyi kuuleeko hän oikeasti ääniä päässään, Kip vastasi kieltävästi välttääkseen hulluksi leimautumisen. (Langman 2009, 88-89.)

Orin Bolstad teki Kipille psykologisen arvioinnin oikeudenkäyntiä varten ammuskelutapauksen jälkeen. Hänen mukaansa Kip alkoi kuulla ääniä kuudennella luokalla. Ensimmäisen kerran kuullessaan ääniä ne kehoittivat häntä tappamaan kaikki ihmiset maailmassa. Kip kuvasi ääniä A, B ja C. Ääni A oli auktoritaarinen ja kovaääninen ja käski häntä tekemään jotain. Ääni B sanoi halventavia kommentteja häntä kohtaan ja ääni C toisti nämä tai kommentoi aikaisempia ääniä. Joskus Kip kuuli äänten puhuvan keskenään hänestä. (Langman 2009, 88.)

Koulussa Kip kuului mieluummin suosittuihin kuin hyljeksittyihin oppilaisiin. Osa pelkäsi häntä aggressiivisten vihanpurkausten takia, toisten mielestä hän oli jopa suosittu. Kip kiusasi muita eikä kestänyt ollenkaan itseensä kohdistuvaa kiusaamista. Hän kertoi haluavansa tappaa pojan joka kutsui häntä kerran homoksi sekä erään Jacobin. Jacob oli jalkapallojoukkueen tähti. Saman joukkueen johon Kip kuului. Kipin isä vertasi häntä Jacobiin. Kip oli kiinnostunut työstä, jota Jacob tapaili. Kotona Kip jäi siskonsa varjoon ja koulussa hän jäi Jacobin varjoon. (Langman 2009, 87.)

Kotona olosuhteet olivat Kipille epävakaat. Hänen isänsä ja äitinsä halusivat kasvattaa lapset eri tavoilla. Isälle tärkeää oli akateeminen menestys ja urheilullisuus, joissa kummassakaan Kip ei onnistunut. Äiti oli taas luonteeltaan ylireagoiva, joka saattoi saada pienistäkin asioista hysteerisiä kohtauksia. (Langman 2009, 86.) Kipin perheessä oli pitkä historia mielenterveysongelmia. Kummallakin puolella hänen vanhemmillaan oli harhakuvitelmista kärsineitä sukulaisia, jotka tulivat esille väkivaltaisesti. (Langman 2009, 90.)

Kipillä oli riippuvuussuhde aseisiin, aivan kuin aseet tekisivät hänestä miehen. Kerran hänen ystävänsä piilottivat hänen metsästysveitsen vitsinä. Kun Kip huomasi sen, hän sai raivokohtauksen ja haki keittiöveitsen jolla hakkasi ovea, jonka taakse ystävät menivät piiloon. Saman tien kun he kertoivat mihin olivat piilottaneet veitsen, Kip rauhoittui. Kipin omien sanojen mukaan aseet olivat ainoita, jotka eivät puukottaneet häntä selkään. (Langman 2009, 89.)

3.7 Eric Harris, Columbine High School, Jefferson County, Colorado, 20.4.1999

Huhtikuussa Eric Harris ja Dylan Klebold hyökkäsivät Columbine High Schooliin. He tappoivat 13, haavoittivat 23:a ja lopuksi tappoivat toisensa. (Langman 2009, 29.) Eric ja Dylan asettivat koulun alueelle pommeja, joiden oli määrä räjähtää ruokatunnin kiireisimpään aikaan. Jos pommit olisivat räjähtäneet, ne olisivat arvioiden mukaan tappaneet 660 henkilöä. Seuraavassa vaiheessa tarkoitus oli ampua kaikkia rakennuksesta pakenevia tai mennä sisälle

ja ampua eloonjääneitä. Eric ja Dylan olivat asettaneet pommeja myös autoihinsa, joiden oli määrä räjähtää kun pelastustyöntekijät, poliisi, vanhemmat ja media olivat paikalla. (Langman 2009, 30.) Ammuskelun aikana Ericillä oli päällään t-paita, jossa luki "NATURAL SELECTION" (Suom. Luonnollinen valinta). (Langman 2009, 31). Eric oli tekohetkellä 18-vuotias. (Infoplease 16.9.2009).

Eric syntyi keskiluokkaiseen perheeseen, jossa vanhemmat eivät olleet eronneet. Perheessä ei ollut väkivaltaa, alkoholismia tai muita ongelmia. Ericillä oli veli, Kevin. Molemmat pojista menestyivät hyvin koulussa. Ericillä oli kaksi syntymävikaa. Ensimmäinen näistä oli ongelma jalkojen kanssa, jonka johdosta hänen täytyi käydä lääkärissä ainakin kaksitoista kertaa ennen kuin hän oli 19 kuukauden ikäinen. Toinen ongelma oli *pectus excavatum*, eli kuopparinta. Ericin rintakehä oli painunut syväälle. 12-vuotiaana Eric meni leikkaukseen, jossa teräksinen tuki asennettiin hänen rintaansa. Tuki poistettiin hänen ollessaan 13-vuotias, kuusi kuukautta leikkauksen jälkeen. Leikkauksesta huolimatta kuopparintaisuutta ei saatu kokonaan poistettua. Se oli nähtävissä myös Ericin ruumiinavauksessa. (Langman 2009, 26-27.)

Ericin perhe muutti usein isän työpaikan takia Yhdysvaltojen puolustusvoimissa. Eric on valittanut tästä itse, sanoen joutuvansa jatkuvasti aloittamaan alusta ja etsimään uudet ystävät. (Langman 2009, 27.) Ericin isän uran takia lapsilta odotettiin hyviä urheilullisia suorituksia. Koska Eric oli ikäänsä nähden pieni ja hänellä oli kaksi syntymävikaa, hän ei pystynyt nousemaan tasolle, jota sotilailta ja urheilijoilta odotettiin. (Langman 2009, 28.)

Eric ryhtyi innokkaaksi natsismin kannattajaksi ja Hitlerin ihannoijaksi. Psykologi Raphael Ezekiel on havainnut että monet natsismin ihannoijista kärsivät fyysisistä ongelmista jo lapsuudestaan asti. Tällainen ideologia tarjoaa heille mahdollisuuden kompensoida fyysisiä vikojaan ja saavuttaa ylemmyyden tunne muihin nähden. (Langman 2009, 28.)

Natsismi tarjosi Ericille myös mahdollisuuden hypermaskuliinisuuteen ideologian machomaisen ja sotilaallisen imagon johdosta. Natsismi tarjosi fyysisesti heikolle pojalle tavan löytää maskuliinisuutensa ja vahvuutensa. Erään koulukaverin kuvauksen mukaan Eric oli yksi sotilaallisimmista tyypeistä, jonka hän on tavannut. Eric oli myös kiinnostunut aseista. Ostaessaan ensimmäisen aseensa hän tunsu itsensä vahvemmaksi, itsevarmemmaksi ja enemmän Jumalamaiseksi. (Langman 2009, 28.)

Eric piti päiväkirjaa ja tämä päiväkirja tarjoaa mahdollisuuden tutkia, mitä hänen mielessään on liikkunut. Eric kuvasi itseään päiväkirjassaan sanoen "*weird looking Eric KID*" eli "oudon näköinen Eric LAPSI". Langmanin mukaan sanan 'lapsi' kirjoittaminen tikkukirjaimin saattaa osoittaa, että Eric epäonnistui mielestään miehuutensa kehityksessä. (Langman 2009, 29.)

Eric oli asunut Coloradossa jo vuosia ennen lukiota sekä koko lukioajan. Hänellä oli useita ystäviä ja hän oli mukana monissa aktiviteeteissa ikäistensä kanssa. Hänen ystäväpiiriinsä kuului sekä tyttöjä että poikia. Yksitoista päivää ennen ammuskelua Ericin ystävät veivät hänet ulos syömään juhliakseen Ericin syntymäpäivää. Fyysisestä kiusaamisesta Langman löysi vain yhden raportin. Eric oli kerran työnnetty oppilaiden kaapistoja vasten. (Langman 2009, 29-30.)

Vuonna 1998 Eric kirjoitti tappolistan niistä oppilaista, jotka hänen mielestään ansaitsivat kuoleman. Ammuskelun aikaan yksikään listalla olleista ei enää ollut koulun oppilaana. (Langman 2009, 30.) Ericin omien sanojen mukaan ampueksaan oppilaita koulun kirjastossa hän teki sen kostoksi siitä, mitä he olivat tehneet hänelle. Ampueksaan hän kuitenkin ampui nuoria, jotka eivät olleet koskaan tehneet mitään hänelle. (Langman 2009, 30.)

Alunperin ammuskelun kohteena väitettiin olevan hyvin menestyvät oppilaat, kristityt tai vähemmistöt. Suunniteltu pommi-isku olisi kuitenkin tappanut sen enempää ihmisiä erottelematta, myös Ericin ystäviä. (Langman 2009, 30.) Ericin väkivaltaiset kuvitelmat olivat paljon laajempia kuin muutama oppilas koulussa. Hän unelmoi aiheuttavansa kaaosta ja tuhoa koko Denverin alueella. Eric meni tuhoajatuksissaan niin pitkälle, että hän haaveili lähes koko maailman tuhoamisesta. (Langman 2009, 30-31.)

Päiväkirjaansa Eric kirjoitti halustaan tappaa kaikki vammaiset, homot, lähettää mustat amerikkalaiset takaisin Afrikkaan ja tappaa kaikki, jotka hänen mielestään eivät olleet soveltuvia elämään. Hän halusi tuhota koko ihmiskunnan. Päiväkirjassaan hän kirjoitti toiveistaan voivansa toteuttaa sen, ei vain unelmoida siitä. (Langman 2009, 31.)

Eric taisteli kaikkia sosiaalisia normeja vastaan. Hänen lempinimensä oli "Reb" lyhennykseksi sanasta *rebellion* (Suom. kapina, vallankumous). Hän vastusti kaikkia auktoriteetteja ja sääntöjä. Ne eivät hänen mielestään koskeneet häntä, vaan olivat yhteiskunnan keksimiä asioita. Päiväkirjassaan Eric selitti, että hänen syynsä tappamiselle on hänen ideologiansa. Häntä raivostutti, ettei hän voinut alistaa ihmisiä hänen ideologialleen ja ajatuksilleen. (Langman 2009, 31-32, 34.)

Eric oli hyvin antisosiaalinen. Antisosiaalinen tarkoittaa nimenomaan yhteiskuntaa vastaan olevaa. Eric hylkäsi sosiaaliset normit moraalista ja perinteisistä arvoista. Hänen mukaansa *"Fuck money, fuck justice, fuck morals, fuck civilized, fuck rules, fuck laws...DIE man-made words...people think they apply to everything when they don't/can't. There's no such thing as True Good or True Evil."* (suom. "Vitut rahasta, vitut oikeudesta, vitut moraalista, vitut sivistyneisyydestä, vitut säännöistä, vitut laiesta... KUOLKAA ihmisten tekemät

sanat...ihmiset ajattelevat että ne koskevat kaikkea kun ne eivät voi/pysty. Ei ole olemassa sellaisia asioita kuin Todellinen Hyvä tai Todellinen Paha.”) (Langman 2009, 35.)

Ericin varasti tavaraa pakettiautosta, varasti liikennemerkkejä, vei koulusta tietokonetarvikkeita, käytti alaikäisenä alkoholia, käytti laittomia huumeita, syyllistyi luottokorttipetokseen, hakkeroi tiensä koulun tietoverkkojärjestelmään saadakseen urkittua vihaamiensa oppilaiden lokerikkojen tunnuslukuja, hän käytti ystäviään ostamaan hänelle aseita laittomasti, hän sytytti paloja, syyllistyi vandalismiin sekä teki ja räjäytteli laittomia pommeja. (Langman 2009, 36.)

Eric ja Dylan tekivät useita videoita. Yhdessä videossa Eric puhui kahdelle ystävälleen. Hän antoi heille luvan ottaa mitä tahansa Ericin omaisuudesta jos he selviävät hengissä iskusta. Edes ystävien kuolema ei saanut Eriä luopumaan aikeistaan. (Langman 2009, 36.) Yhdellä videollaan iskusta Eric mainitsi kuinka mukavaa on, kun saa vihdoinkin kunnioitusta minkä ansaitsee. (Langman 2009, 37.)

Eric oli hyvä valehtelevaan. Päiväkirjassaan hän kertoo valehtelevansa jatkuvasti, kaikille ja paljon. Valehtelun lisäksi Eric oli hyvä esittämään jotain, mitä hän ei ollut. Erään luokkatoverin isä kuvasi Eriä kohteliaaksi nuoreksi mieheksi, joka vaikutti muita kypsemmältä. Mielikuvien luomisen taidosta kertoo myös se, että Dylania lukuunottamatta kukaan ei tiennyt kuukausia kestäneestä iskun suunnittelusta mitään. (Langman 2009, 36-37.)

Ericin taidot mielikuvan luomisessa tulivat esille erityisen hyvin tilanteessa, kun hän ja Dylan jäivät kiinni elektronisten tarvikkeiden varastamisesta pakettiautosta. Molempien poikien tuli ottaa osaa ohjelmaan, jonka tarkoituksena on auttaa rikoksen tielle joutuvia nuoria palaamaan takaisin yhteiskuntaan kunnollisiksi kansalaisiksi. Eric esiintyi niin edukseen tapaamisissa virkailijan kanssa, että hänelle määrättyä aikaa ohjelmassa lyhennettiin. Virkailija oli aivan myyty ja sanoikin että luottaisi välittömästi Eriin. Päiväkirjassaan Eric kirjoittaa, miten Yhdysvaltojen tulisi olla ”vapaiden maa”, mutta kuitenkin hänellä ei ole vapautta ottaa toisen omaisuutta, jonka henkilö tyhmyyksissään jättää keskellä kirkasta perjantapäivää etupenkille ja ovet lukitsematta. Ericin mielestä tämä oli luonnollista valintaa ja että mies pitäisi ampua. (Langman 2009, 37.)

Eric pyrki jatkuvasti jonkinlaiseen suuruuteen. Hän kirjoittaa: *“I feel like God and I wish I was, having everyone being OFFICIALLY lower than me. I already know that I am higher than most anyone in the fucking welt [German for “world”] in terms of universal Intelligence.”* (Suom. ”Tunnen olevani Jumala ja toivon olevani sitä, kaikkien ollessa VIRALLISESTI minua alempana. Tiedän jo, että olen korkeammalla kuin lähes kukaan muu tässä vitun maailmassa kun puhutaan universaalista älykkyydestä.”) Hän sanoi myös uskovansa, että kun hän sanoo jotain,

asia on niin. Hän on laki, tai että kukaan muu ei ole minkään arvoinen maailmassa kuin hän sekä ne ihmiset, jotka hän valitsee. Eric kirjoitti saksaksi "Minä olen Jumala" koulun vuosikirjaan ainakin neljän luokkakaverin kohdalle. (Langman 2009, 38.)

Ericin vertasi kouluammuskeluiskua Toiseen maailmansotaan, Vietnamin sotaan, Los Angelesin mellakoihin, Oklahoman pommi-iskuun, nämä kaikki sekoittuneena toisiinsa. Ericin kutsui aikaa "sotaa edeltäväksi ajaksi", aivan kuin kouluammuskelu aloittaisi sodan. Ericin mielestä ihmiskunta on edelleen tuomittu ja tarvitsee muutaman samanlaisen räväkän aloittajan, kuten hän itse. (Langman 2009, 39.)

Ericin päiväkirja paljastaa myös heikon itsetunnon ja haavoittuvuuden. Eric kirjoitti siitä, miten kaikki vitsastelevat hänen ulkonäöllään ja heikkoudellaan. Hän kertoi herjaavansa samanlaisia heikkoja kuin hän itse on ehkäpä repiäkseen itseään. Hänen mukaansa hänen vihansa nousi paljolti siitä, ettei hänellä ollut itsetuntoa kun puhutaan tytöistä, ulkonäöstä sekä vastaavista asioista. Hän myös kirjoitti, että jos ihmiset kehuisivat häntä enemmän, ehkä kaikki voitaisiin välttää. Myöhemmin hän vielä kirjoitti, että ehkäpä hänen täytyisi vain saada seksiä ja ehkä se muuttaisi asioita. Eric sanoi viimeisessä kirjoitukseensa vihaavansa kaikkia koska he eivät päästäneet häntä mukaan kaikkeen hauskaan, kukaan ei halunnut ottaa omituiselta näyttävää Eric LASTA mukaansa. (Langman 2009, 40.)

Eric halusi päästä eroon kaikista arvottomista ihmisistä maailmassa, naisten kuuluisi aina olla miesten alapuolella. Se oli hänen mukaansa luonnon laki. Eric fantasioi myös koulun tyttöjen raiskaamisesta. Hän nautti ajatuksesta saada heidät huijattua tulemaan hänen huoneeseen, repiä vaatteet heidän päältään ja heidän raiskaamisesta. (Langman 2009, 41.)

Ericillä oli raiskaufantasioitakin väkivaltaisempia kuvitelmia. Hän kirjoitti päiväkirjaansa "*I want to tear a throat out with my own teeth like a pop can. I want to gut someone with my hand, to tear a head off and rip out the heart and lungs from the neck, to stab someone in the gut, shove it up to their heart, and yank the fucking blade out of their rib cage! I want to grab some weak little freshman and just tear them apart like a wolf, show them who is god. Strangle them, squish their head, bite their temples in the skull, rip off their jaw, rip off their collar bones, break their arms in half and twist them around, the lovely sounds of bones cracking and flesh ripping, ahhh . . . so much to do and so little chances.*" (Suom. "Haluan repiä kurkun auki hampaillani kuin limsatölkin. Haluan suolestaa jonkun käsilläni, repiä heidän päänsä ja keuhkonsa irti niskasta, puukottaa jotakuta vatsaan, työntää terän sydämeen ja vetää terän kylkiluiden läpi ulos! Haluan tarttua johonkin heikkoon pieneen uuteen oppilaaseen ja repiä hänet kappaleiksi kuin susi, näyttää kuka on jumala. Kuristaa hänet, rutistaa päät murskaksi, purra ohimoita, repiä leuat irti, repiä solisluut irti, murtaa

käsivarret kahtia ja kääntää ne ympäri, ihanat luun murtumisen ja lihan repeytymisen äänet, ahhh... niin paljon tehtävää niin vähän mahdollisuuksia.”) (Langman 2009, 41-42.)

Ammuskellessaan koulussa useiden todistajien mukaan Eric nauroi ja näytti viettävän elämänsä parasta aikaa. Eräs tyttö piiloutui pöydän alle, Eric kurkkasi sinne ja sanoi ”Peekaboo” (Suom. Kukkuu), sitten ampui tytön. Jo ennen ammuskelua Ericillä oli hänen vanhempiansa mukaan viikottaisia raivokohtauksia, joiden seurauksena hän saattoi kotonaan esimerkiksi lyödä nyrkillä seinään. Ericillä ei ollut valikoituja kohteita, kuka tahansa joka tuli hänen tielleen sai kokea hänen vihansa. (Langman 2009, 42.)

Eric kirjoitti haluavansa olla korkein tuomari joka päättää kuka elää ja kuka kuolee. Kouluammuskelussa hän pääsi toteuttamaan tätä haavetta. Langmanin mukaan sadistiselle luonteelle, kuten Ericille, tällainen mahdollisuus on kuin muuntuminen korkeammaksi olennoiksi, se luo illuusion nousemisesta ihmisyyden yläpuolelle. (Langman 2009, 42-43.)

Ericille oli määrätty lääkitykseksi Luvox -nimistä lääkettä. Monet ovat sanoneet, että lääkitys sai hänet murhanhimoiseksi, mutta hänen päiväkirjansa paljastaa, että nämä ajatukset olivat olemassa jo paljon ennen lääkityksen aloittamista. (Langman 2009, 6.)

3.8 Dylan Klebold, Columbine High School, Jefferson County, Colorado, 20.4.1999

Huhtikuussa Dylan ja Eric Harris hyökkäsivät Columbine High Schooliin. He tappoivat 13, haavoittivat 23:a ja lopuksi tappoivat toisensa. (Langman 2009, 29.) Dylan oli teko hetkellä 17-vuotias. (Infoplease 16.9.2009).

Dylan tuli eheästä perheestä, jossa ei ollut väkivaltaista historiaa. Dylania kuvattiin ihanaksi ja kiltiksi lapseksi. Hän oli ujo mutta osallistui silti harrastuksiin ikäistensä kanssa. Dylanin vanhemmat vastustivat hyvin voimakkaasti aseita. (Langman 2009, 51). Hieman ennen ammuskelua Dylan kävi perheensä kanssa tutustumassa hänen tulevaisuuden koulun asuntolaan. Dylan oli hyväksytty haluamaansa kouluun ja hän vaikutti innostuneelta astumaan askeleen eteenpäin elämässä. Kolme päivää ennen ammuskelua hän meni perinteisiin tanssiasiin viehättävän ja fiksun tytön kanssa, joka oli pyytänyt Dylania seuralaisekseen. Dylan näytti nauttivan tanssiasissa ja hän jopa puhui yhteyden pitämisestä lukion jälkeen. (Langman 2009, 70.)

Langman kutsuu Dylania kouluampujien arvoitukseksi. Miten ujoista ja kiltistä pojasta kuoriutuu tappaja? (Langman 2009, 50-51.) Myös Dylan piti päiväkirjaa, jonka kirjoitusten avulla päästään näkemään, mitä hänen päänsä sisällä oikein liikkui. Päiväkirja julkistettiin vuonna 2006, tätä ennen ei ollut mitään mahdollisuutta ymmärtää, mitä Dylanin ajatteli. Eric

Harris ja Dylan yhdessä tekivät Columbinen kouluammuskelun. Näiden kahden ystävyksen päiväkirjat ovat kuitenkin aivan erilaiset. Ero löytyy siinä *mitä* Eric ajatteli ja *miten* Dylan ajatteli. (Langman 2009, 52.)

Dylan kirjoitti päivänsä rutiinista, miten hän menee kouluun ja on hermostunut ja peloissaan ettei häntä hyväksytä. Dylan piti itseään erilaisena. Hänen ujoutensa ja outo käyttäytyminen oli hänen omasta mielestään iso ongelma. Kukaan ei ymmärtänyt häntä ja hän halusi olla hyväksytty. Dylan kirjoitti, että sosiaalisen hylkäämisen ja leimaantumisen pelossa hän ei uskaltanut kertoa erilaisuudestaan kenellekään. (Langman 2009, 52-53.) Erityisen epätoivoiseksi Dylanin tekivät tytöt. Hän kaipasi todellista rakkautta, mutta tiesi ettei sitä tule koskaan saamaan. (Langman 2009, 53.)

Dylanin pelko yksinäisyydestä ja hylkäämisestä ei kuitenkaan sopinut siihen, miten paljon hänellä oli aktiviteetteja ja kavereita. Hänellä oli ystävänä sekä tyttöjä että poikia. Päiväkirjassa ei ole yhtäkään mainintaa kiusaamisesta. (Langman 2009, 53.)

Dylanin kirjoitukset paljastavat kateuden koulun menestyviä oppilaita kohtaan. Jatkuvat tunteet yksinäisyydestä ja riittämättömyydestä aiheuttivat masennusta sekä itsetuhoisia ajatuksia, joista on jatkuvasti mainintoja päiväkirjassa. Dylanin paha olo johti usein siihen, että hän viilteli itseään. Häntä myös kidutti muiden menestyminen. Hän ei kokenut pystyvänsä pysymään muiden mukana. (Langman 2009, 53-54.)

Langmanin mukaan Dylanin kyvyttömyys selvitä elämän haasteista veti hänet yhä syvemmälle omaan ajatusmaailmaan. (Langman 2009, 54.) Langman kirjoittaa, että ensimmäinen asia, mikä kirjoituksesta osoittaa Dylanin ajattelutavan häiriintymistä, oli Dylanin tapa käyttää englannin kieltä. Hän käytti sanamuotoja, joita ei ollut olemassa, lauserakenne saattoi olla katkonainen, hän käytti sanoja väärissä asiayhteyksissä ja välillä hän kirjoitti itsestään muodossa *“me”* kun hänen olisi pitänyt käyttää *“I”* tehden tekstistä lapsellisen kuuloista. Välillä hänellä on mukava perhe, mutta omiin mielikuviinsa hautautuneena Dylanin mielestä kaikki ovat hylänneet hänet aivan kuin koko maailma olisi häntä vastaan. (Langman 2009, 54-55.)

Dylan kirjoitti miten hänet oli luotu ihmiseksi mutta ilman mahdollisuutta olla ihminen. Hän ei ollut ainoastaan erilainen muihin ihmisiin nähden, hän koki olevan sopimaton myös itseensä nähden. Hän kirjoittaa *“I wonder how/when I got so fucked up with my mind, existence, problem - when Dylan Bennet Klebold got covered up with this entity containing Dylan’s body.”* (Suom. *“Ihmettelen miten/milloin pääni meni näin vitun sekaisin, oleminen, ongelma - milloin Dylan Bennet Klebold peittyi tällä oliolla jossa on Dylanin keho.”*) Myöhemmässä kirjoituksessa hän kirjoitti *“I lack the true human nature that Dylan owned.”* (Suom. *“Minulta*

puuttu se todellinen ihmisluonto joka Dylanilla oli.”) (Langman 2009, 56.) Dylan kirjoitti itsestään kolmannessa persoonassa, aivan kuin hänellä olisi olemus muualla. Langmanin mukaan tämä itsestä irtautumisen teema kulkee läpi Dylanin päiväkirjan kirjoitusten. (Langman 2009, 56).

Dylan kirjoitti *“when I’m in my human form”* (Suom. “kun olen ihmismuodossa”) eräässä päiväkirjakirjoituksessaan. Hän myös kirjoitti useaan otteeseen olevansa Jumala, esimerkiksi *“I am GOD compared to some of those un-existable brainless zombies. Yet, the actions of them interest me, like a kid with a new toy.”* (Suom. “Olen JUMALA verratuna joihinkin näihin olemattomiin aivottomiin zombeihin. Kuitenkin heidän toimensa kiinnostavat minua, aivan kuin uusi lelu lasta.”) (Langman 2009, 57.) Tässä samassa kirjoituksessa on yksi esimerkki Dylanin sanankäytöstä: un-existable ei ole englannin kielen sana, vaan Dylanin oma sanamuoto. Hän myös osoitti ylemmyyttään kirjoittamalla *“Let the humans suffer without my knowledge of the everything.”* (Suom. “Antaa ihmisten kärsiä ilman minun tietoani kaikesta.”) (Langman 2009, 57-58.) Dylanin Jumaluusajattelu tulee esille seuraavissa kirjoituksissa hyvin selkeästi. Hän kirjoitti 5.9.1997 *“me is a god, a god of sadness.”* (suom. “olen jumala, surun jumala.”). Samana vuonna 3.11. hän oli alakuloinen jumala ja kirjoittaa *“some god I am...all people I ever might have loved have abandoned me.”* (suom. “mikä jumala oikein olen... kaikki ihmiset joita olen saattanut joskus rakastaa ovat hylänneet minut.”). Myöhemmin, 2.2.1998 hän kirjoitti *“I am GOD”* (suom. “Olen JUMALA”) (Langman 2009, 58.)

Eräässä Ericin kanssa tekemässään videossa hän sanoi *“I know we’re gonna to have followers because we’re so fucking God-like. We’re not exactly human - we have human bodies but we’ve evolved into one step above you, fucking human shit.”* (suom. “Tiedän että miellä tulee olemaan seuraajia koska olemme niin vitun jumalallisia. Emme ole täysin ihmisiä - meillä on ihmisten kehot mutta olemme kehittyneet yhden askeleen teitä ylemmäs, vitun ihmispaska.”). (Langman 2009, 58.)

Dylan yritti helpottaa oloaan tekemällä itsensä turraksi. *“my emotions are gone. So much past pain at once, my senses are numbed. The beauty of being numb.”* (suom. “tunteeni ovat menneet. Niin paljon tuskaa menneisyydestä yhdellä kertaa, aistini ovat turrat. Turtuneisuuden ihanuus.”). (Langman 2009, 58.)

Dylan tunsu syyllisyyttä erilaisista asioista. Hän yritti hyvittää tätä syyllisyydentunnetta olemalla juomatta alkoholia tiettyjen ajanjaksojen ajan, poistamalla tietokonepelien tasoja koneelta, hän yritti olla pilkkaamatta muita. Hän kirjoitti myös seksuaalisista syyllisyydentunnoistaan *“I’m forever sorry, infinitely, about the pornos. My humanity has a foot fetish and bondage extreme liking. I try to thwart it sometimes to no effect. Yet the masturbation has stopped.”* (suom. “Olen ikuisesti pahoillani, ainiaan, pornoista.

Ihmisyydelläni on jalkafetissi ja sidonta erityisen kiva. Yritän työntää sitä sivuun joskus ilman tehoa. Kuitenkin masturbaatio on loppunut.”) (Langman 2009, 59.) Tässä kirjoituksessa näkyy jälleen kerran Dylanin vaikeus kirjoittaa, ”bondage extreme liking” on täysin väärässä muodossa ja kieliopillisesti väärin kirjoitettu.

Useimpien Columbinen oppilaiden mukaan Dylan oli ”goofy”. Jopa Dylanin ehdonalaisen valvoja kuvasi häntä ”goofy kid” jolla on ”erikoinen huumorintaju”. Toisten oppilaiden mukaan Dylan piti huonosti huolta ulkonäöstään, hänen hiuksensa olivat kampaamattomat ja likaiset, hän käytti outoja vaatteita ja käyttäytyi oudosti sosiaalisissa tilanteissa. (Langman 2009, 59.) Monet oppilaat kuvasivat Dylania myös seuraajaksi. Eräs oppilas sanoi, että jos Eric olisi pyytänyt Dylania hyppäämään kallion kielekkeeltä, Dylan olisi hypännyt. Toisen mukaan mikä tahansa idea Ericillä oli, sen sai kuulla vähän ajan kuluttua myös Dylanin suusta. (Langman 2009, 60.)

Kesällä 1997 Dylanin ystävä löysi tyttöystävän ja alkoi viettämään vähemmän aikaa Dylanin kanssa. Dylan kirjoitti päiväkirjaansa yksinäisyydestään ja siitä kuinka tuntee olonsa täysin hylätyksi. Hän oli niin onneton että voisi tappaa. Samoihin aikoihin toiset oppilaat kuvasivat Dylania tulleen ”synkemmän” ja ”oudomman”. Ennen kesää 1997 päiväkirjassa ei ole mainintoja murhasta, vaikka siellä onkin itsetuhoisia ajatuksia. Ennen syvempää ystävyttään Ericin kanssa Dylan ei kirjoita murhaamisesta eikä omasta jumaluudestaan. (Langman 2009, 61.)

On myös erikosta, että Dylanin ollessa juutalainen, hän ystäväystyi Ericin kanssa, joka ihanoi Hitleriä ja natsismia sekä tervehti yhdessä Ericin kanssa koulun käytävillä käyttäen natsien ”Sieg Heil” tai ”Heil Hitler” tervehdyksiä. (Langman 2009, 61.) Dylan mitä todennäköisimmin muutti käyttäytymistään Ericin seurassa. Dylanin päiväkirjassa ei ollut mainintoja natsismista tai Hitleristä. Ericin seurassa hän tervehti natsitervehdyksellä. Dylan tunsi pahaa oloa muiden pilkkamisesta, mutta Ericin seurassa hän pilkkasi muita. Dylanin päiväkirjassa ei kerrota vihasta poliisia kohtaan, mutta Ericin seurassa poliisit olivat vihamiehiä. Dylan kirjoitti Ericin vuosikirjaan useita kertoja lausahduksia poliisien tappamisesta. (Langman 2009, 62.)

Monet ammuskelun todistajista ovat kertoneet yllättäviä asioita tapahtumista. Dylanin käyttäytyminen oli jopa armeliasta. Yhden oppilaan mukaan Eric kertoi Dylanille mihin suuntaan ampua. Toisen oppilaan mielestä näytti siltä, kuin Dylan yrittäisi tehdä Ericiin vaikutusta samalla kun Eric komenteli häntä. Kun pojat menivät koulun kirjastoon, eräs tyttö kuuli toisen kysyvän ”*You with me? We are still going to do this, right?*” (suom. ”Olethan vielä mukana? Me teemme tämän, eikö niin?”). Eric ampui armotta, mutta kun Dylan loukkasi poikaa kirjastossa ja poika vastasi ettei ole koskaan tehnyt mitään Dylanille tai Ericille, Dylan

ei ampunut häntä. Toisessa paikassa Dylan tapasi ystävänsä. Ystävä kysyi aikooko Dylan ampua hänet. Dylan vastasi ettei aio, käski poikaa juosta ja lähteä paikalta. Eräs tyttö kertoi kuulleensa Dylanin ja Ericin ilmeisesti tappelevan siitä, että Dylan antoi pojan lähteä. Kirjastossa Dylan osoitti erästä poikaa aseella päähän. Hän käski tämän nousta ylös. Poika ei totellut ja Dylan lähti paikalta ampumatta häntä. Käytävällä hän näki ystävänsä fantasiabaseballjoukkueesta. Sanaakaan sanomatta Dylan vetäytyi ja lähti toiseen suuntaan. (Langman 2009, 63.)

Dylanin motiivit ammuskelulle ovat vieläkin epäselvät. Jotkin kirjoitukset hänen päiväkirjassaan kertovat kuitenkin osittain jonkinlaisista syistä. Dylan kirjoitti *"I've been caught for the crimes I committed & I want to go to a new existence. You know what I mean (suicide). I have nothing to live for, & I won't be able to survive in this world after this legal conviction."* (suom. "Olen jäänyt kiinni tekemistäni rikoksista & haluan mennä uuteen olomuotoon. Tiedät mitä tarkoitan (itsemurha). Minulla ei ole mitään miksi elää, & en pysty selviämään tässä maailmassa tämän tuomion jälkeen.") Kolmessa eri kirjoituksessa Dylan puhui murhaamisesta. Ensin hän kirjoitti tappopirskeistä ketä tahansa vastaan hän haluaa. 2.2.1998 hän kirjoitti miten yhteiskunta tiukentaa otetta hänestä *"and soon I...will snap. We will have our revenge on society, and then be free, to exists in a timeless spaceless place of pure happiness."* (suom. "ja pian minä... napsahdan. Me saamme kostomme yhteiskuntaa vastaan ja sitten olemme vapaita olemaan täydellisen onnellisuuden ajattomassa paikattomassa paikassa."). Kolmanne kerran Dylan kirjoitti *"I'm stuck in humanity. Maybe going 'NBK' ...with Eric is the way to break free."* (suom. "Olen jumissa ihmisyydessä. Ehkä NBK ... Ericin kanssa on keino vapautua."). (Langman 2009, 65.)

Tekemissään videoissa Dylan valitti itseään täynnä olevista oppilaista ja erityisesti kahdesta työstä, joita hän kutsui *"stuck up little bitches"* (suom. ylpeät pikku muijat). Hän valitti miten hänen isoveljensä ja veljen kaverit kiusasivat häntä ja kuinka hänen koko perheensä, paitsi vanhemmat, ja muut sukulaiset aina löivät häntä lyttyyn. Dylanin vihan kohteena oli siis hänen perheensä, snobit, muijat ja poliisi. (Langman 2009, 66.)

Dylan kirjoitti kouluun raportin Charles Mansonista. Dylan kuvasi raportissaan Mansonin tarinaa, mutta siellä on muutamia kirjoituksia, jotka nousevat esiin. Dylan tiedosti tekstissä, että Manson oli "hullu", mutta hän vastasi tähän kirjoittamalla "Kysymys, onko hän hullu on mielipidekysymys; sillä ei voi olla 'totta' oikeaa vastausta." Dylanin mukaan Manson ja tämän perhe voivat loogisesti selittää tekonsa. (Langman 2009, 67.)

"'We played a lot of music, we did a lot of drugs, we loved we were happy' replies Manson when later asked about life at the ranch. The family did these things, and more. They lost their humanity at the ranch." (suom. "'Soitimme paljon musiikkia, käytimme paljon

huumeita, rakastimme ja olimme onnellisia' vastaa Manson kun häneltä myöhemmin kysytään elämästä tilalla. Perhe teki näitä asioita, ja paljon muuta. He kadottivat ihmisyytensä tilalla.”). Jos tätä tekstiä verrataan Dylanin omiin päiväkirj kirjoituksiin, saa kuvan, että Dylanin mielestä he kadottivat ihmisyytensä onnelliseen elämään tilalla. Dylan ei kirjoittanut että he kadottivat ihmisyytensä murhia tehdessään, vaan ollessaan onnellisia. (Langman 2009, 68.)

Tämän lisäksi Dylan ja Eric keksivät toisilleen lempinimet matkien Mansonin antamia lempinimiä perheenjäsenilleen. Dylan oli *"Green"* ja Eric *"Indigo"*. Mansonin perhe jätti murhapaikalle viestejä, kuten *"Political Piggy"*, *"Pig"*, *"Death to Pigs"*, osoittaen nämä poliiseille. Dylan kirjoitti samalle sivulle Ericin vuosikirjaan, jossa kutsui kumpaakin nimillä Green ja Indigo, kuinka hän odotti voivansa tappa *"pigs"* ja *"a piglet"*. Dylan käytti sanaa *"piggies"* koulussa kirjoittamassaan lyhyessä tarinassa oppilaiden massamurhasta. Dylan spray-maalasi panttilainaamon ikkunaan tai seinään *"Death to Pigs"*. (Langman 2009, 69.)

Manson ja hänen seuraajansa puhuivat jatkuvasti *"tuomiopäivästä"*, jonka ilmeisesti piti olla massamurhapäivä. Aamulla 20.4.1999 Eric kuvasi videolle kun Dylan sanoi *"Hey Mom, I gotta go. It's about half hour to judgement day."* (suom. *"Hei äiti, mun täytyy mennä. Enää noin puoli tuntia tuomiopäivään."*). Langmanin mukaan Dylanin mieltä ei muokannut ainoastaan ystävyys Ericin kanssa, mutta myös mitä hän luki Mansonista. Hänen heiltä adoptoimansa terminologia voi antaa olettaa, että hän käytti Mansonin perhettä mallinaan. (Langman 2009, 69.)

3.9 Jeffrey Weise, Red Lake Senior High School, Red Lake, Minnesota, 21.3.2005

21.3.2005 Jeffrey tappoi isoisänsä ja tämän tyttöystävän näiden kotona. (Langman 2009, 117). Hän ampui isoisänsä ainakin kymmenen kertaa päähän ja rintakehään. (Langman 2009, 122). Sitten hän vei isoisänsä virka-aseen, luotiliivin ja poliisiauton ja ajoi sillä kouluun. Koululla hän ampui koulun vartijan ja käveli sisälle rakennukseen. Seuraavaksi hän tappoi viisi oppilasta, yhden opettajan ja haavoitti seitsemää muuta henkilöä. Lopuksi Jeffrey teki itsemurhan. Jeffrey oli 16-vuotias. (Langman 2009, 117.)

Jeffrey oli amerikan intiaani. Jeffrey syntyi avoliitossa asuville vanhemmilleen. Hän eli kummankin vanhempansa kanssa ensimmäiset kolme elinkuukauttaan, mutta kolmekuisesta kolmivuotiaaksi asui isänsä kanssa Red Lakessa kun äiti asui Minneapolisissa. Kolmivuotiaana Jeffrey muutti äitinsä luokse. Jeffreyyn ollessa nelivuotias hänen äitinsä joutui vankilaan rattijuoppoudesta. Muutamaa kuukautta myöhemmin äiti joutui taas vankilaan, tällä kertaa hyökkäyksestä. Myöhemmin äiti alkoi seurustelemaan ja sai kaksi lasta kyseisen miehen kanssa. (Langman 2009, 118.)

Koko elinaikansa Jeffrey siirtyi Minneapolisin ja Red Laken välillä. Hän vaihtoi asuinpaikkaa sukulaistensa luona asuen välillä äidillään, isällään, isoisällään ja isoäidillään. Joskus hän vietti öitä koulunsa "kulttuurisen koordinaattorin" luona. Hän oli myös usein sijaisperheissä. (Langman 2009, 118.)

Jeffrey'n ollessa kahdeksanvuotias, hänen isänsä joutui aseelliseen yhteenottoon poliisin kanssa, joka kesti kokonaisen päivän. Yksi paikalla olleista poliiseista oli Jeffrey'n isoisä, hänen isän isä. Tilanteessa isä yritti siis saada poikaansa luovuttamaan, mutta Jeffrey'n isä lopulta ampui itsensä. Kaksi vuotta myöhemmin Jeffrey'n äiti lähti serkkunsa kanssa juhlimaan. Serkku ajoi juopuneena ja joutui kolariin, jonka seurauksena serkku kuoli ja Jeffrey'n äiti sai pahan aivovaurion. Vaurion johdosta hän joutui pyörätuoliin ja jatkuvaan sairaalahoitoon. (Langman 2009, 118.)

Näiden tapahtumien välillä Jeffrey'n äiti meni naimisiin Jeffrey'n kahden sisaruksen isän kanssa. Onnettomuuden jälkeen mies jätti vaimonsa ja hänen perheensä otti muut lapset huostaansa, mutta eivät halunneet Jeffreyä. (Langman 2009, 118.)

Jeffrey'n äiti ei ollut hellä kasvattaja. Hän saattoi lyödä Jeffreyä millä tahansa esineellä, jonka sai käsiinsä ja kutsua tätä vahingoksi, jonka ei olisi pitänyt syntyä. Äiti joi myös paljon alkoholia. Tuntemattoman poikaystävänsä kanssa he saattoivat lukita Jeffrey'n ulos kodista tai komeroon tai pakottaa pojan olemaan polvillaan nurkassa tuntien ajan. (Langman 2009, 119.)

Noin viisi viikkoa ennen ammuskelua isoäidin mukaan Jeffrey oli reservaatissa sairaalan suosituksesta siirretty kotiin opiskelemaan. Jeffrey pääsi kotioppilaaksi joko käyttäytymisongelmien, oppimisongelmien, lääketieteellisten ongelmien takia tai suojelutoimenpiteenä kiusaamista vastaan. (Langman 2009, 119.)

Jeffrey oli ollut itsetuhoisin jo pitkään ennen iskuja. Hän oli yrittänyt itsemurhaa ja joutunut sen takia sairaalaan. Hän tunsi kokeneensa niin paljon tuskaa, ettei kestänyt sitä enää. Omien sanojensa mukaan Jeffrey tuli välillä fyysisesti sairaaksi henkisistä kivuistaan johtuen, tai hän oli niin masentunut ettei kyennyt normaaleihin toimintoihin. (Langman 2009, 119-120.) Jeffrey käytti Prozacia, mutta se ei tuntunut auttavan. Hän viilteli ihoaan ja poltti marihuanaa. Hän kirjoitti väkivaltaisia tarinoita ja piirsi väkivaltaisia kuvia. Jeffrey joutui käymään kahdeksannen luokan uudestaan. Hän teki 30 sekunnin mittaisen animaation murhasta ja itsemurhasta. Jeffrey'n omien sanojen mukaan hänen elämänsä oli ollut 16 vuotta padottua raivoa, jota piti kurissa vain pienet toivonpilkahdukset, jotka olivat nyt sammuneet. (Langman 2009, 120.)

Kolme kuukautta ennen ammuskelua Jeffrey kirjoitti internettiin siitä, miten hän odottaa muutosta mutta se on niin naivia. Hän valitti, miten äidit valitsevat miehen oman sukunsa sijasta ja toiset valitsevat alkoholin ystävyiden sijasta. Jeffrey kirjoitti elävänsä jokaisen miehen painajaista ja olevansa arvoton. Mikään ei koskaan muutu. (Langman 2009, 120.)

Jeffrey oli kiinnostunut Hitleristä ja natsismista, vaikka hän on amerikan intiaani. Jeffrey koki vetoa ja ihannointia Hitleriä ja hänen ideologiaansa kohtaan. Tämä aiheutti hänessä pientä ristiriitaa, mutta hän kirjoitti ettei voi vastustaa sitä. Jeffrey kirjoitti lainauksen Hitleriltä internettiin "Olemassaolon laki vaatii jatkuvaa tappamista...jotta paremmat voisivat elää." (Langman 2009, 121.)

Joidenkin mielestä Jeffreyä kiusattiin koulussa, toisten mielestä hän ei ollut kiusattu. Jeffrey'n tädin mukaan häntä pilkattiin silloin tällöin hänen fyysisen kokonsa takia, mutta se ei ollut mitään vakavaa. Toisten mukaan häntä pilkattiin jatkuvasti. Jeffrey'n ystävä sanoi ettei häntä kiusattu. Jeffrey'n itsensä mukaan häntä ei kiusattu suuren fyysisen kokonsa takia. (Langman 2009, 121-122.)

Jeffrey ei ollut yksinäinen. Useat tytöt kuvasivat häntä mukavaksi, hauskaksi ja ymmärtäväiseksi seuraksi. Jeffrey yritti aina auttaa muita heidän ongelmissaan. Jeffrey soitti kitaraa bändissä. Yhdessä kirjoituksessaan internetissä Jeffrey ihmetteli, mitä hänen ystävänsä näkivät hänessä ja mitä hän heissä. (Langman 2009, 122.)

Samassa kuussa kuin ammuskelu, Jeffrey katseli elokuvan *The Elephant*, mikä kertoo kouluammuskeluista, muutaman kaverinsa kanssa. Jeffrey'n ehkä paras ystävä oli hänen samanikäinen serkkunsa, jonka kanssa he kävivät samaa koulua. Iskun jälkeen heidän sähköpostikirjeenvaihtonsa tutkittiin. (Langman 2009, 122.) Jeffrey'n serkku tiesi ammuskelusta etukäteen. Ennen kuin hän näki että ampuja on Jeffrey, hän jo sanoi koulussa kuka se oli. (Langman 2009, 124.)

Viranomaislähteiden mukaan Jeffrey tappoi isoisänsä ja tämän tyttöystävän koska oli vihainen siitä, että isoisä oli jättänyt isoäidin toisen naisen takia. Jeffrey'n lyhyissä kertomuksissa on mies, jonka toinen mies ampuu samalla sanoen "Sinä olet se, joka tapoit isäni." Jeffrey kirjoitti myös toisen tarinan, jossa oli mies, joka kertoo ystävänsä että hänen isänsä on poliisi. Myöhemmin ystävänsä selviää, että mies on tehnyt itsemurhan. Tarinassa on käänne, jossa mies palaa takaisin zombiena ja hänet ammutaan useilla osumilla päähän ja rintakehään. Video, jonka Jeffrey teki, kuvasi animaationa miestä joka tappaa useita muita ja sitten itsensä. (Langman 2009, 122-123.)

Eräässä kirjoituksessaan Jeffrey totesi ihailevansa ihmistä, joka pystyy ottamaan oman henkensä. Jeffrey'n mukaan vaatii rohkeutta olla kasvokkain kuoleman kanssa ja vetää liipasimesta. (Langman 2009, 124.)

3.10 Seung Hui Cho, Virginia Tech, Virginia, 16.4.2007

16.4.2007 23-vuotias Seung Hui Cho ampui noin klo 7.00 kaksi opiskelijaa heidän asuntolassa. Tämän jälkeen Cho palasi omaan asuntolaansa, vaihtoi vaatteensa, tyhjensi sähköpostinsa ja tietokoneensa kovalevyn. Kaksi tuntia myöhemmin Cho otti mukaansa tietokoneensa kovalevyn ja puhelimen, joita ei ole löydetty sekä NBC uutisasemalle osoittamansa paketin, joka sisälsi hänen manifestejaan sekä kirjeen englannin kielen osastolle yliopistolla. Hän postitti paketin noin klo 9.00 ja lähti sen jälkeen kohti Norris Hallia, jossa hän aloitti ammuskelun noin 9.40. Cho ampui yli 170 laukausta noin 10 minuutin sisällä tappaen 30 opiskelijaa ja haavoittaen 17:ää. Viimeiseksi Cho ampui itsensä. Yhteensä kuolonuhreja oli siis 33 ja ammuskelusta loukkaantuneita 17. (Virginia Tech Review Panel 2007, 77-98.)

Cho syntyi 18.1.1984 Etelä-Koreassa. Hänellä on kolme vuotta vanhempi sisko. Vuonna 1992 perhe muutti Yhdysvaltoihin. Cho oli lapsuudessaan sairaalloinen ja kärsi yhdeksän kuukauden ikäisenä vakavasta keuhkokuumeesta ja joutui sairaalaan. Kaksi vuotta myöhemmin hänelle tehtiin erinäisiä testejä. Testien jälkeen vanhemmat kertoivat, että Cho alkoi vierastamaan kosketusta. Cho oli lapsuudestaan asti erittäin ujo eikä puhunut mielellään. Jotkut hänen ikäisistään hyljeksivät häntä, mutta Cho ei puhunut tästä vanhemmilleen. Chon vanhemmat olivat huolissaan pitkien työpäiviensä vaikutuksista lapsiinsa. (Virginia Tech Review Panel 2007, 31-33.)

Kouluiässä Cho kärsi pahasta sosiaalisesta ahdistuksesta ja tarvitsi terapiaa. Kahdeksannella vuosiluokalla ollut masennuskausi johti totaaliseen masennukseen ja itsetuhoisiin sekä murhaaviin ajatuksiin Columbinen ammuskelujen siivittämänä. Cho sai kuitenkin apua. Hänelle määrättiin lääkitykseksi Paroxetineä ja käyntejä jatkuvassa terapiassa. Masennusepisodi lieventyi vuoden kuluessa ja lääkitys lopetettiin. (Virginia Tech Review Panel 2007, 39.)

Lukiassa välittömästi ymmärrettiin, että Cho tarvitsee erityisopetusta. Hänelle tehtiin henkilökohtainen opintosuunnitelma ja hän menestyi akateemisesti hyvin. Hänen sosiaalisten taitojen kehittyminen oli minimaalista hänelle annettujen etuoikeuksien takia. (Virginia Tech Review Panel 2007, 36-37, 39.)

Chon vanhemmat välittivät Chon terveydentilasta sekä pitivät huolta että hän kävi viikoittain terapiassa. Taideterapian kautta Cho ilmaisi riittämättömyden tunteita. Terapia sekä

menestys koulussa auttoivat vähentämään hänen kokemaansa vihaa ja turhautuneisuutta. Chon lähtiessä opiskelemaan Virginia Techiin kaikki nämä tukirakenteet poistuivat. (Virginia Tech Review Panel 2007, 39-40.)

Elokuussa 2003 Cho aloitti opinnot Virginia Techissä. Hänen vanhempansa vierailivat ensimmäisen vuoden aikana joka sunnuntai. Cho vaihtoi pääaineekseen englannin kielen lukukauden 2005 alussa. Samana syksynä alkoi ilmetä muutoksia Chon käytöksessä. Hän kirjoitti vihamielisiä esseitä ja raportteja sekä käyttäytyi uhkaavasti. Hänellä ei ollut minkäänlaista mielenkiintoa kommunikoida muiden kanssa ja hän oli erittäin vetäytynyt. (Virginia Tech Review Panel 2007, 40-41.)

Huonekaverit kuvailivat Chota erittäin hiljaiseksi. Kouluvuoden alussa huonekaverit ottivat Chon mukanaan juhliin, mutta hän päätyi aina istumaan yksin nurkassa. Kerran kaikki menivät yhdessä naisopiskelijan huoneeseen. Cho otti esille puukon ja aloitti maton puukottamisen. Tämän jälkeen he eivät ottaneet Chota mukaan. Kolme huonekaveria pyysivät Chota syömään kanssaan vuoden alussa, mutta hän ei koskaan puhunut, joten he lopettivat senkin. Huonekaveri kysyi oliko Cholla kavereita, hän vastasi "Ei ketään." Joskus Cho oli liikuntasalissa pelaamassa koripalloa tai treenaamassa. Chon huonekaveri ei nähnyt hänen koskaan pelaavan videopelejä. Hän katseli elokuvia, mutta huonekaveri ei tiennyt mitään, muuta kuin että ne olivat tummia. Cho kuunteli heavy metal musiikkia. (Virginia Tech Review Panel 2007, 42.)

Useaan otteeseen huonekavereiden tullessa huoneeseen siellä haisi palaneelta. Kerran he löysivät palaneita papereita sohvatyynyn alta. Cho meni eri aulatiloihin ja soitti yhdelle huonekaverilleen sieltä. Hän kertoi nimekseen "*Question mark*" (Suom. kysymysmerkki), Chon kaksoisveli, ja halusi puhua Seungin kanssa. Hän kirjoitteli myös viestejä huonekavereidensa Facebook -sivuille Chon kaksoisveljenä. (Virginia Tech Review Panel 2007, 42.)

Cho kävi kurssia runoudesta syyslukukaudella 2005. Ensimmäisen kuuden viikon ajan professori antoi Chon käyttää tummia voimakkaasti peilaavia laseja sekä alas vedettyä hattua peittääkseen kasvonsa. Professori joutui aina ennen tuntia odottamaan, että Cho otti nämä päästään useiden kehotusten jälkeen. Sitten Cho alkoi kääriä päätään huivilla beduiniin. Cho ei ollut yhteistyökykyinen esittäessään tai muokatessaan ehdotusten mukaan kirjoituksiaan. (Virginia Tech Review Panel 2007, 42.)

Marraskuun 27. päivän tapahtumaraportin mukaan yliopiston poliisi tutki samassa asuntolassa asuvalta naisopiskelijalta saamaansa valitusta siitä, että Cho häiriköi häntä. He menivät keskustelemaan Chon kanssa. Cho kertoi, että hän oli lähettänyt tekstiviestejä naisopiskelijalle ja ajatteli että se on jokin leikki. Cho meni naisen huoneeseen aurinkolasit ja

syvään vedetty hattu päässään ja sanoi *"I'm question mark"* (Suom. Olen kysymysmerkki). Avustaja kertoi Chosta "hän oli outo ja yhä oudompi". Avustajan mukaan Chon pöytälaatikosta löytyi suurikokoinen puukko, jonka hänen huonekaverit heittivät roskiin. (Virginia Tech Review Panel 2007, 45.)

Marraskuun 30. päivänä Cho soitti oppilasterveydenhuoltoon ensimmäisen kerran. Cholle tehtiin puhelimitse arviointi, mutta hän ei mennyt sovituille tapaamisille. Joulukuussa 12. päivänä yliopiston poliisi sai valituksen naisopiskelijalta Chosta. Nainen oli saanut viestejä Facebook -sivuilleen, joiden hän uskoi olleen Chon kirjoittamia. Ne eivät olleet uhkaavia, vaan itseinhoisia. Jälleen poliisi vieraili Chon luona. Poliisien vierailun jälkeen Cho lähetti huonetoverilleen viestin *"I might as well kill myself"* (Suom. Voisin yhtä hyvin tappaa itseni). Samana iltana poliisi tuli juttelemaan uudelleen Chon kanssa. He veivät Chon poliisiasemalle alustavaan arviointiin. (Virginia Tech Review Panel 2007, 45-47.)

Cho lähetettiin St. Albans Behavioral Health Center of the Carilion New River Valley Medical Centeriin (St. Albans) arvioitavaksi. Myöhään illalla 13.12. Cho vietiin sairaalaan ja hänelle määrättiin lääkitykseksi Ativania ahdistukseen. Seuraavana aamuna Chon arvioivat kaksi psykologia. Cholle ei määrätty lääkityksiä eikä tehty diagnoosia. Hänelle suositeltiin käyntejä esimerkiksi terapeutin luona. Cho päästettiin pois sairaalasta. Hänen piti kuitenkin varata aika terapeutille, jolle hän meni Joulukuun 14. päivä. (Virginia Tech Review Panel 2007, 47-48.)

Terapeutin piti arvioida Cho, mutta hänelle ei edelleenkään annettu diagnoosia. Chon perhe ei ollut tietoinen kaikista syksyn 2005 aikana ilmenneistä ongelmista tai Chon joutumisesta sairaalaan. (Virginia Tech Review Panel 2007, 49.)

Keväällä 2006 ongelmat jatkuivat Chon erikoisten kirjoitusten sekä valikoivan puhumattomuuden kautta. Erään kurssin opettaja kertoi, että Chon kirjoitukset olivat väkivaltaisia eikä hän osallistunut ollenkaan tunnilla. Kyseinen opettaja oli huolestunut Chosta. (Virginia Tech Review Panel 2007, 49.) Eräs kirjoitus eritoten herätti huolestuneisuutta. Siinä Cho kuvaa itsensäkaltaista henkilöä joka menee kouluun tarkoituksenaan ampua kaikki siellä olevat, mutta ei kykenekään siihen. Henkilö tapaa goottitytön joka vie hänet varastetulla autolla kotiinsa ja hakee sieltä kaksi asetta lisää. Tarina loppuu lausahdukseen *"You and me. We can fight to claim our deserving throne."* (Suom. Me yhdessä, me voimme taistella vaatiaksemme oikeutetun valtaistuimemme.) (Virginia Tech Review Panel 2007, 50.)

Huhtikuussa 2006, vuosi ennen ammuntaa, Chon opettaja kertoi, ettei hänen kirjoituksensa ole tyydyttävää ja että hänen tulisi pudottaa kurssilta. Ilman pyyntöä Cho seurasi

opettajaa tämän huoneeseen ja riiteli äänekkäästi, ettei halua pois kurssilta. Opettaja pyysi Chota lähtemään ja rahoittumaan. (Virginia Tech Review Panel 2007, 50.)

Syksyllä 2006 Cho jatkoi opiskeluaan. Nyt jotkut opiskelijat jo sanailivat keskenään, että jos joku olisi henkilö, joka rupeaisi ammuskelemaan, se olisi Cho. Chon opettaja kuvaili Chon kirjoitelmia lapsellisiksi ja vihaa purkaviksi. Chon huonekaveri kertoi, ettei hän tuntenut Chota, vain nukkui samassa huoneessa. Cho meni hänen mukaansa aikaisin nukkumaan ja nousi ylös aikaisin. Ainoat aktiviteetit, joihin Cho otti osaa olivat opiskelu, nukkuminen ja musiikin lataaminen. Cho piti oman puolensa huoneesta siistinä. Mikään ei vaikuttanut tavattomalta. (Virginia Tech Review Panel 2007, 51.)

Seuraavana keväänä, 2007, Cho alkoi ostamaan aseita ja luoteja ja hänen osallistumisensa kursseille alkoi vähenemään. Ulospäin hänestä ei näkynyt mitään merkkejä erityisestä mielentilan heikkenemisestä. Cho piti loppuun saakka yhteyttä vanhempiinsa sunnuntaisilla puhelinsoitoilla eikä heillä ollut käsitystä hänen tilastaan. (Virginia Tech Review Panel 2007, 52.)

4 Tapaus 11: Suomen kouluammuskelijat

Suomessa kouluun ja kouluympäristöön on liittynyt menneinä vuosina vakavia väkivallantekoja. Ilmiö ei ole uusi, mutta se on saanut uuden suunnan 2000 -luvulla Jokelan ja Kauhajoen ammuskelutapausten viitoittamana. Mikään kouluväkivaltatapaus ei ole saanut yhtä laajaa median huomiota maailmanlaajuisesti ja ollut yhtä voimakkaasti koko kansaa järkyttävä tapaus, kuin Jokelan ja Kauhajoen koulusurmat. Käsittelen tässä luvussa vain Jokelan ammuskelua, sillä ainoastaan siitä on tämän opinnäytetyön kirjoittamiseen mennessä julkaistu virallinen tutkimusraportti, joka kuvaa ammuskelijan käyttäytymistä laajalta aikaväliltä.

4.1 Pekka-Eric Auvinen, Jokelan koulukeskus, Jokela, 7.11.2007

Hieman ennen puoltapäivää, 7.11. Auvinen polki pyörällään kouluun. Hän oli ollut pois aamun tunneilta. (Oikeusministeriö 2009, 19). Saavuttuaan kouluun Auvinen ampui kuusi lukiolaista, rehtorin ja koulukeskuksen terveydenhoitajan sekä lopuksi itsensä. (Oikeusministeriö 2009, 15). Ammuskelujen välillä Auvinen yritti sytyttää toisen kerroksen käytävää palamaan levittämällä sinne palavaa nestettä. Sytytysyritykset epäonnistuivat. (Oikeusministeriö 2009, 20.)

Pekka-Eric Auvinen oli tapahtumahetkellä 18-vuotias nuori, jolla oli nuhteeton tausta. Auvinen oli käynyt yläasteen Jokelan koulukeskuksessa ja opiskeli siellä lukion kolmatta

vuotta tapahtumahetkellä. Auvinen kävi koulua melko säännöllisesti, eikä ollut paljon poissa koulusta. (Oikeusministeriö 2009, 45.)

Ala-asteella Auvinen menestyi hyvin koulussa, mutta yläasteella alkoi koulumenestys vaihdella. Samoin hänellä oli ala-asteella ystäviä koulussa, mutta yläasteella ystävien määrä alkoi vähenemään. Lukiossa hänen arvosanansa olivat keskitasoa, mutta lukion toisella vuosiluokalla arvosanat alkoivat vaihdella. (Oikeusministeriö 2009, 45.)

Lukion ensimmäisenä vuonna Auvinen kertoi olevansa yleensä tyytyväinen kaikkeen. Hän osallistui ryhmiin ja vietti aikaa ystäviensä kanssa koulussa. Tulevaisuudessaan Auvinen halusi päästä yliopistoon opiskelemaan. (Oikeusministeriö 2009, 45.)

Kotona asiat olivat kohtuullisen hyvin. Perheessä ei ollut mitään suurta kriisiä ja kaikki viettivät aikaa yhdessä. Musiikki oli perheen yhteinen harrastus. Vanhemmat olivat kiinnostuneita lastensa menestyksestä sekä hyvinvoinnista, ehkäpä hieman ylihuolehtivaisiakin. Vanhemmat olivat myös ehdottomia kasvatustyyliinsä. He olivat yhteydessä kouluun sekä muiden lasten vanhempiin erilaisissa tilanteissa, myös sellaisissa ongelma-asioissa, joita muut pitivät mitättöminä. Vanhemmat kantoivat Auviselle kirjastosta kirjoja, joita hän halusi lukea. He myös valvoivat väkivaltaisten pelien pelaamista ja möivät vanhoja pelejä pois. Viitteitä päihteiden väärinkäytöstä tai väkivaltaisuudesta perheessä ei ole löytynyt. (Oikeusministeriö 2009, 45.)

Muutaman viimeisen kuukauden aikana ennen ammuskelua perhe huomasi Auvisen vetäytyvän kotona enemmän omiin oloihinsa, mutta hänellä oli silti tulevaisuudensuunnitelmia opiskelujen sekä seuraavan kesän suhteen. (Oikeusministeriö 2009, 45.)

Jo lapsesta asti Auvinen harrasti musiikkia, ulkoilua kävelyn ja pyöräilyn merkeissä lähiseudulla. Jokin aika ennen ampumatapausta nämä harrastukset jäivät vähemmälle huomiolle ja hän keskittyi lähinnä lukemiseen, tietokoneeseensa, musiikin kuunteluun sekä elokuvien katselemiseen. Hän editoi videoita ja osallistui jonkin verran kotitöihin. (Oikeusministeriö 2009, 46.)

Tietokonetta Auvinen käytti pelien pelaamiseen, keskusteluihin opiskelukavereidensa sekä ulkomailla asuvien henkilöiden kanssa. Hän osallistui keskusteluihin eri yhteisöissä sekä käytti pikaviestiohjelmia kommunikointiin. Pelit, joita Auvinen pelasi, olivat tavanomaisia strategia- ja sotapelejä. (Oikeusministeriö 2009, 46.)

Auvista kiinnosti yhteiskunnalliset asiat, kuten erilaiset ideologiat, psykologia, filosofia, politiikka ja kansainvälinen sekä aatehistoria. Hän halusi muuttaa yhteiskuntaa ja parantaa

sen. Hänen ideologioiden ja politiikan kiinnostus muovaantui kuitenkin vähitellen kiinnostukseksi ääriliikkeitä kohtaan. Auvinen kiinnostui lukioaikana ääriliikkeistä ja lopulta Yhdysvalloissa tapahtuneista kouluammuskeluista. Häntä kiinnosti myös Yhdysvalloissa toiminut kirjepommittaja Unabomber. Hän alkoi puhumaan näistä koulussa, internetissä sekä kotona. Väkivalta oli hänen mielestään hyväksyttävä keino parantaa asioita. (Oikeusministeriö 2009, 46.)

Ampuma-aseiden kanssa Auvinen ei tämän hetkisten tietojen mukaan ollut kosketuksissa ennen vuotta 2007, jolloin elokuussa hän liittyi ampumaseuraan, kävi ampumassa ampumaradalla ja kertoi tämän jälkeen kotona uudesta harrastuksestaan. Perhe suhtautui siihen varauksella, mutta toivoi siitä löytyvän uuden harrastuksen positiivisessa mielessä. (Oikeusministeriö 2009, 46.)

Tietokoneella Auvinen osallistui Columbinen kouluammuskeluasioita käsittelevään verkkoyhteisöön. Auvinen toteutti suunnitelmaansa internetissä ja käytti runsaasti aikaa siellä. Columbinea käsittelevässä verkkoyhteisössä kirjoittelu oli jossain määrin tapahtumaa ihannoivaa. Tämä yhteisö oli osa kotimaista palvelua, johon aiheesta kirjoittaminen ei ollut laitonta. (Oikeusministeriö 2009, 46.) Auvisella oli internetissä ulkomainen tyttöystävä kesästä 2007 alkaen, joka oli mukana samassa kouluammuskelukeskusteluryhmässä. Syksyllä tyttöystävä löysi samasta yhteisöstä uuden poikaystävän ja rupesi pitämään etäisyyttä Auviseen. Auvisen, tyttöystävän ja uuden poikaystävän välinen kirjoittelu muuttui aggressiivisemmaksi ja loukkaavammaksi. Auvista kutsuttiin lapselliseksi ja epäkypsäksi. Edellisenä iltana ennen ammuskelua Auvinen pyysi anteeksi nettikeskustelukäyttäytymistään. (Oikeusministeriö 2009, 46-47.)

Kouluammuskelua edeltävänä iltana Auvinen myös kertoi suomalaiselle keskustelukaverilleen että kohta on hänen aikansa poistua. Tämä kommentti oli täysin irrallinen muusta keskustelusta. Armeijasta puhuttaessa Auvinen kertoi, ettei tiedä elääkö enää siihen aikaan. Keskustelu oli värittänyt kouluammuskelujen ihannoinnilla sekä vastaavan teon tekemisellä. Auvinen ei missään vaiheessa kertonut suunnitelmiaan tai aikaa tai paikkaa, mutta hän kertoi pohtineensa asiaa useana päivänä. (Oikeusministeriö 2009, 47.)

Auvisen vanhempien mukaan häntä kiusattiin ala-asteelta lähtien. Kiusaaminen alkoi neljännellä luokalla ja paheni viidellellä sekä kuudennella luokalla. Viidennen luokan terveyskyselyssä Auvinen oli vastannut kiusaamisen olevan ärsyttävää. Koulun mukaan Auvinen ei ollut kiusattu muita erityisemmin. Heidän mielestään kotona annettiin käytösnormeja, jotka eivät sopineet nykynuorison käyttäytymiseen. Tämän katsottiin vaikuttavan Auvisen sopeutumiseen muiden poikien joukkoon ala-asteella. Auvisen vanhemmat ottivat yhteyttä myös näiden lasten vanhempiin moittien lasten käytöstä. Muiden

vanhempien mielestä tämä oli kiusallista, ja johti siihen että toiset vanhemmat kielsivät lapsiaan viettämään aikaa Auvisen kanssa. (Oikeusministeriö 2009, 47.)

Yläasteella Auvisella ei enää ollut kavereita. Häntä kiusattiin luokassa. Auvinen itse oli myös vastannut myöntävästi kysymykseen kiusaamisesta, syrjimisestä tai ärsyttämisestä luokassa. Opettajat alkoivat myös epäillä hänen olevan kiusaamisen kohde. (Oikeusministeriö 2009, 47.)

Joidenkin oppilaiden ja opettajien mielestä Auvista kiusattiin myös lukiossa erityisesti verbaalisesti naljaillen ja huutelemalla. Syynä tähän sanottiin, että hän pukeutui muita siistimmin ja toi esille äärimielipiteitään sekä muista poikkeavia kiinnostuksen kohteitaan. Auvinen joutui kiusatuksi myös punastelunsa ja jännittämisen takia. Lääkärintarkastuksessa lukion ensimmäisenä vuonna lääkäri totesi kiusaamisen edelleen jatkuvan ja vuoden 2006 koulukiusaamiskyselyssä yksi oppilas vastasi, että Auvista kiusataan edelleen. Hänen mukaansa kiusaaminen oli jatkunut vuosia ja hän keskusteli asiasta myös opettajan kanssa. Lukion ensimmäisenä vuonna myös oppilashuoltoryhmä keskusteli kiusaamisesta. Eräissä tönimistapauksessa rehtori keskusteli kummankin osapuolen kanssa asiasta. Tässä vaiheessa Auvinen kiisti kiusaamisen rehtorille ja joillekin opettajille ja toivoi ettei asiaa tuoda esille. Osa opettajista ja oppilaista oli sitä mieltä, että Auvista ei kiusattu. Ryhmän huumori oli yleisesti ottaen nokittelevaa. (Oikeusministeriö 2009, 47-48.)

Auvinen kärsi lyhydestään ja yksinäisyydestä, punastelusta sekä jännittämisestä, joista johtuen sosiaaliset tilanteet olivat hänelle vaikeita. 16-vuotiaana hän hakeutui kouluterveydenhoitoon, jossa lääkäri suositteli liikuntaharrastuksen aloittamista ja määräsi SSRI-lääkityksen paniikkihäiriöön ja sosiaalisten tilanteiden pelkoon. Huhtikuussa 2006 Auvinen aloitti lääkkeen käytön. Aluksi lääke näytti auttavan, mutta myöhemmin annosta jouduttiin nostamaan koska se ei enää tehonnut halutulla tavalla. Viimeisen kerran Auvinen kävi lääkäriellä kutsuntojen ennakkotarkastuksessa keväällä 2007. (Oikeusministeriö 2009, 48.)

Auvinen käytti lääkkeitä epäsäännöllisesti vaikka hänen vanhempansa yrittivät tukea häntä. Syksyllä 2007 hän ei enää halunnut ottaa lääkkeitä. Muutama kuukausi ennen kouluammuskelua Auvinen alkoi käyttäytyä normaalista poikkeavasti ja uhkailevasti joitakin nuoria kohtaan. Tämä aiheutti heissä pelkoa sekä huolta, sillä Auvinen oli normaalisti rauhallinen. Hän ei käyttänyt huumeita tai tupakoinut ja alkoholiakin hän käytti harvoin. (Oikeusministeriö 2009, 48.)

Päiväkirjamerkintöjen perusteella Auvinen oli suunnitellut kouluammuskelua ainakin maaliskuusta 2007 asti, eli seitsemän kuukautta. Toteutuksessaan hän oli määrätietoinen ja kirjoitti jo aikaisessa vaiheessa olevansa aseistautunut syksyllä. Hän jäljitteli teossaan Columbinen kouluammuskeluja ja luki paljon myös vuonna 2007 tapahtuneesta Virginia Techin

kouluammuskelusta. Tapahtumiin, joista Auvinen oli kiinnostunut, liittyi yleensä väkivaltaa. (Oikeusministeriö 2009, 103.)

Auvinen näki kirjoitustensa mukaan yhteiskunnassa epäkohtia, jotka tekivät hänen elämästään onnettoman. Hän uskoi teollaan parantavansa yhteiskunnan oloja ja inspiroivansa muita vallankumoukseen ja maailmanlaajuiseen sotaan. Tekstit, joita Auvinen kirjoitti manifestiinsa sekä päiväkirjaansa olivat monin paikoin kopioita aikaisempien kouluammuskelijoiden teksteistä. Auvinen tavoitteli näkyvyyttä ja julkisuutta ja tarkoituksenaan hänellä oli tappa monia ihmisiä ja aiheuttaa mittavia tuhoja. Jokelan tutkintaraportin mukaan Auvisen tekemät surmat täyttivät murhan tunnusmerkistössä tarkoitetun suunnitelmallisuuden. (Oikeusministeriö 2009, 103.)

5 Tulokset kouluammuskelijoiden käyttäytymisen ja taustojen tarkastelusta

Kirjoittaessani eri ammuskeliijoista, heidän ongelmiansa ja taustojensa kirjo on huimaava. Kouluammuskelijoiden taustat ovat yhtä moninaiset kuin mitä on ammuskeliijoita. Voidaan yleistäen sanoa, että kouluammuskelija on yleensä miespuolinen ja valkoihoinen, mutta nämä eivät riitä kriteereiksi tunnistaa ammuskelijaa. Ongelmana kouluammuskelijoiden tunnistamisessa on juuri heidän kirjavat taustansa sekä ongelmansa.

Tässä luvussa tarkastellaan ensin tässä työssä kuvattujen tekijöiden taustoista ja käytöksestä nousevia löydöksiä, tämän jälkeen ne yhdistetään tutkimukseen kiusaamisen ja ulkopuolisuuden kokemusten vaikutuksista. Tämän työn löydöksiä lisäksi esille tuodaan Yhdysvaltojen Salaisen Palvelun tutkimustuloksia 37 ammuskelijasta. Lopuksi esitellään psykologi Langmanin löydöksiä kymmenen ammuskelijan persoonallisuudesta ja taustojen vaikutuksesta persoonaan ja käyttäytymiseen.

5.1 Löydökset tämän tarkastelun tapauksista

Tarkastelussa olleet ammuskelijat luetteloitiin ja aineistosta haettiin vastaukset seuraaviin luokituksiin: iän merkitys, esikuvat ja ihannointi, perhesuhteet, koulukiusaaminen, luonteenpiirteet, seurustelu, koulumenestys, väkivaltaiset ajatukset ja suunnitelmat sekä omakuva ja itsetunto. Näiden luokitusten avulla pyrittiin saamaan aikaan mahdollisimman kattava vertailu kuvatuiden ammuskelijoiden taustoista ja käyttäytymisestä sekä persoonasta.

iän merkitys

Tarkastelussa olevat ampujat tulevat yli kymmenen vuoden ikäjakaumalta, he olivat 11-23 -vuotiaita tekohetkellä. Seitsemän yhdestätoista tarkastellusta ampujasta oli masentunut ja

hautoi tai oli yrittänyt itsemurhaa. Ainakin viidellä ammuskelijalla yhdestätoista oli ollut jossain vaiheessa lääkitys johonkin mielenterveyden häiriöön, kaikista tätä tietoa ei ole saatavilla.

Esikuvat ja ihannointi

Ainakin neljä tarkastelluista ammuskeliijoista ihannoi Hitleriä ja natsismin ideologiaa, neljä muita kouluammuskelutapauksia, yksi ihaili jossain määrin Charles Mansonia, yksi itsemurhan tehneitä henkilöitä, yksi luonnollista valintaa ja yksi Basketball Diaries -elokuva. Usea ammuskelija oli käyttänyt elokuvaa tai TV-ohjelmaa kouluammuskeluista jonkinlaisena inspiraation lähteenä.

Perhesuhteet

Viidellä tarkastellulla perhetausta oli normaali ja eheä. Viidellä perhetausta oli ongelmallinen sekä mahdollisesti myös traumaattinen. Näillä viidellä ammuskelijalla perheessä oli vähintään jotain aviollisia ongelmia eivätkä vanhemmat kasvattaneet lapsiaan yhtenäisillä säännöillä. Yksi ammuskeliijoista oli perheen silmäterä ja lellikki.

Koulukiusaaminen

Ainakin neljä ammuskeliijoista oli koulukiusaamisen kohteena, viisi oli kiusaajia. Yksi näistä oli kumpaakin, sekä kiusaaja että kiusattu. Kolmesta ammuskelijasta ei ole varmaa tietoa olivatko he kiusattuja vai kiusaajia. Jokainen ammuskelija kuitenkin oman kuvauksensa mukaan koki ulkopuolisuutta tai oli kokenut omasta mielestään kiusaamista, vaikka sitä ei olisi todistettavasti tapahtunut.

Luonteenpiirteitä

Kolme ammuskeliijoista oli luonteeltaan hiljaisia ja ujoja, yksi auttavainen ja yksi sai kehuja hyvästä käytöksestään opettajilta. Kuusi ammuskeliijoista osoitti eritasoisia merkkejä aggressiivisuudesta ja saattoi uhkailla muita oppilaita tai käytös muuttui vähän ennen ammuskelua uhmakkaammaksi.

Seurustelu

Neljän ammuskelijan seurustelusuhde päättyi tytön aloitteesta hieman ennen ammuskelutapausta. Neljällä oli vaikeuksia saada tyttöystävää, joista yhden

lähestymisyrittäjiä tytöt pitivät jopa vainoamisena. Kolmen ammuskelijan seurustelusta ei ole tietoa.

Koulumenestys

Koulumenestykseltään ammuskelijat vaihtelivat heikosta erinomaiseen. Ainakin neljä tarkastelussa olleista ammuskeliijoista kirjoitti väkivaltaisia tekstejä kouluun tai teki väkivalta-aiheisia videoita. Toisissa käsiteltiin kouluammuskeluja tai niiden suunnittelua, joissakin ihannoitiin tai oikeutettiin väkivallan tekoja. Joissakin tapauksissa opettaja oli huomionnut tekstin häiritsevyyden.

Väkivaltaiset ajatukset ja suunnitelmat

Kaikesta erilaisuudestaan huolimatta kouluammuskeliijoista on löydettävissä tiettyjä käyttäytymismalleja, jotka ovat olleet yhteisiä suurelle osalle. Jokainen kouluammuskelija tässä tarkastelussa paljasti väkivaltaisia ajatuksiaan ja suunnitelmiaan jossain foorumissa, tapahtui se sitten koulussa tai internetin välityksellä. Toisissa merkit jopa hälyttävään väkivaltaiseen taipumukseen ovat olleet näkyvissä jo paljon ennen kouluammuskeluja. Jokainen kouluammuskelija on myös itsetuhoinen, toiset masentuneisuuden ja toivottomuuden takia, toiset valmiina uhraamaan henkensä jonkin suuremman hyvän tai edun puolesta. Esimerkiksi Eric Harris uskoi uhrauksensa aloittavat sodan, kun taas hänen kumppaninsa Dylan Klebold uskoi kuoleman vapauttavan hänet hänen ihmisyydestään ja antavan hänelle viimeinkin mahdollisuuden onnellisuuteen. Kouluammuskelijat ovat myös kaikki suunnitelleet tekoaan jonkin aikaa, toiset kuukausia, toiset ehkäpä jopa vuosia.

Omakuva ja itsetunto

Monet kouluampujat kärsivät riittämättömyyden tunteesta, jonka ammuskelun tekeminen poistaa. Suurin osa ammuskeliijoista on miehiä ja ammuskelu on toiminut huonon miehisen omakuvan parantamisena. Koulumaailmassa odotetaan menestystä ja saavutuksia. Yksilöllisyys ja persoonat jäävät suoritusten varjoon, mikä lisää tarvetta itsetunnon kohottamiseen. (Langman 2009, 28, 38, 43 & 108-109.)

Nämä piirteiden erilaisuudet ja vaihtelevat ominaisuudet kouluammuskeliijoissa tekevät ammuskelijan tunnistamisesta epäonnistuneen yrityksen. Tässä yhteneväisyydet on vain koottu yhteen lukumääräisesti, henkilöiden väliset erot ovat vielä suurempia, sillä kaikki, jotka olivat masentuneita eivät esimerkiksi ihannoineet Hitleriä. Tällöin eri piirteet ja käyttäytyminen jakautuvat kovin sekaisin eri ammuskelijoiden välillä. Tarkoitukseni on ollut kuvata ammuskeliijoita mahdollisimman tarkkaan. Tämä luku on koottu tiivistelmäksi

ammuskelijoiden eroavaisuuksia ja yhteneväisyyksiä toisiinsa nähden. Kouluammuskelujen estämisen ja ennaltaehkäisyn tulisi perustua toisenlaisiin periaatteisiin, kuin potentiaalisen ammuskelijan tunnistamiseen.

5.2 Ulkopuolisuuden ja kiusaamisen kokemusten vaikutus

Kouluammuskelun uhriksi joutuminen on tilastollisesti hyvin epätodennäköistä. Suuremmalla todennäköisyydellä oppilaalta varastetaan omaisuutta tai hän joutuu tappeluun tai kiusatuksi kuin kouluammuskelijan uhriksi. Kouluammuskelut ovat vain jäävuoren huippu. Ne kertovat äärimmäisin keinoin nuorten pahoinvoinnista yhteisössä. Kouluammuskelut ovat yksi oire nuorten pahoinvoinnista, vaikkakin harvinaisia, ne ovat erittäin vakavia ja huolestuttavia. Ne kertovat hälyyttävästi siitä todellisuudesta, miten ulkopuolisiksi näennäisesti valtaväestöön kuuluvat henkilöt saattavat kokea itsensä.

Yhdysvalloissa tehdyn tutkimuksen mukaan sosiaalinen isolaatio aiheuttaa aggressiivista käyttäytymistä. Koetilanteessa sosiaalisesti erillään olleet arvioivat sanoja aggressiivisemmiksi ja vihamielisemmiksi, he täyttivät lauseista puuttuvia sanoja vihamielisemmilla sekä arvioivat toisen henkilön tulkinnanvaraisen käyttäytymisen vihamieliseksi. Nämä samat koehenkilöt käyttäytyivät myös aggressiivisemmin toisia koehenkilöitä kohtaan, joita ei oltu eristetty sekä sellaisia henkilöitä kohtaan, joilla ei ollut aikaisempaa kontaktia heihin. (DeWall, Twenge, Gitter & Baumeister 2009, 45.) Tämä tutkimus voi auttaa selvittämään joitakin syitä aggressioon, mutta se on myös kouluammuskelijoista puhuttaessa merkittävää tietoa. Lähes jokainen tässä opinnäytetyössä tarkasteltu ammuskelija koki yksinäisyyttä ja ulkopuolisuutta muista.

Kouluammuskelijoiden omia kommentteja lainaten sekä Salaisen palvelun Safe School Initiative tutkimuksen löydösten mukaan kouluammuskelijat toivoivat, että joku olisi kuunnellut heitä. Joku aikuinen olisi antanut aikaansa ja kysynyt heiltä miten he voivat. Kouluammuskelijaa etsittäessä tulisi hakea palapelin palasia, eikä keskittyä siihen, pukeutuuko nuori mustiin vai ei. (Chicago Sun-Times 2000, 4, 6.) Näitä palapelin palasia saadaan sekä nuorelta itseltään että hänen kavereiltaan ja ystäviltään, opettajilta sekä mahdollisesti koulun muulta henkilökunnalta.

Lähes jokainen ammuskelijoista on vuotanut aikeistaan tavalla tai toisella. Lähes jokainen ammuskelijoista on valmis menettämään henkensä tavoitteensa saavuttaakseen. Joku on jossain välissä kuullut jotain näistä asioista. Joku on ollut kuulemassa henkilön ongelmista tai suunnitelmista. Chon tapaus on esimerkki, missä ei ainoastaan oppilaitoksen henkilökunnan toiminta vaadi korjausta, mutta myös informaation kulku. Monet opiskelijat tunnistivat Chon potentiaalisena kouluammuskelijana, mutta kukaan ei raportoinut asiaa eteenpäin. Koulun

henkilökunta ei nähnyt Chota vaarallisena vaikka hänellä todettiin olevan ongelmia. Psykologit, jotka arvioivat Chon, eivät nähneet häntä uhkana. Opiskelijat näkivät jotain muuta. He näkivät Chon käytöstä eniten ja näin huomasivat, että Cho voisi olla todellinen uhka. Miksi viesti koetusta uhasta ei mennyt eteenpäin oppilaitoksen henkilökunnalle?

Kiusaamisen ja masentuneisuuden yhteydestä Yhdysvalloissa tehdyn tutkimuksen mukaan kiusaaminen lisää koettua masentuneisuutta. Ikäistensä kiusaamisen uhreiksi joutuneet ovat masentuneempia kuin ne, jotka eivät joudu uhreiksi. Myöskin yksinäisyyden tunne on selkeästi yhteydessä kiusaamiseen. (Hawker & Boulton 2000, 447.) Yksinäisyys lisää tunnetta sosiaalisesta eristäytymisestä, mikä taas voi lisätä aggressiivista käyttäytymistä. Suurin osa tämän tutkimuksen ammuskeliijoista koki masentuneisuutta sekä ulkopuolisuutta.

Eri organisaatiot ja yksilöt ovat tutkineet kouluammuskeliijoita ja heidän mielenlaatuun löytääkseen vastauksia siihen, miten kouluammuskeluja voitaisiin estää ja miksi nuoret tekevät ammuskelun. Seuraavaksi esittelen Yhdysvaltojen Salaisen palvelun tutkimuksen löydöksiä sekä sen jälkeen psykologi Langmanin löydöksiä hänen omista yksityisistä tutkimuksistaan.

5.3 Safe School Initiativen löydöksiä ammuskeluista Yhdysvalloissa

Yhdysvaltojen Salaisen palvelun tekemässä *Safe School Initiative* tutkimuksessa tutkijat tarkastelivat 37:a kouluammuskelutapausta ja ammuskelijaa. Tutkimuksissaan he löysivät kymmenen avaintekijää koskien ammuskeliijoita. Näitä tekijöitä ovat:

1. Väkivallanteot kouluissa ovat vain harvoin impulsiivisia ja yhtäkkisiä tekoja.
2. Ennen suurinta osaa ammuskeluista, joku muu tiesi ammuskelijan ideasta tai suunnitelmasta.
3. Suurin osa ammuskeliijoista ei suoraan uhannut kohdettaan ennen tekoaan.
4. Ei ole olemassa käytettävää "profiilia" kouluammuskelijan tunnistamiseksi.
5. Suurin osa ammuskeliijoista käyttäytyi ennen ammuskelua niin, että se aiheutti muissa huolta tai osoitti avuntarvetta.
6. Suurimmalla osalla ammuskeliijoista oli vaikeuksia selvittää henkilökohtaisista menetyksistä. Suurin osa oli miettinyt tai yrittänyt itsemurhaa.
7. Moni ammuskeliijoista tunsu itsensä kiusatuksi, vainotuksi tai loukatuksi ennen ammuskelua.
8. Monella ammuskelijalla oli pääsy aseisiin ja he olivat käyttäneet niitä ennen ammuskelua.
9. Monessa tapauksessa toiset oppilaat olivat mukana tavalla tai toisella.

10. Vaikka poliisi olisi reagoinut nopeasti tilanteeseen, suurin osa ammuskeluista päättyi muulla tavoin kuin poliisin toimien johdosta.

(Vossekuil, Fein, Reddy, Borum & Modzeleski 2002, 11-12.)

Suunnitelmallisuus

Näistä löydöksistä tutkijat päättelivät, että ammuskelijat eivät vain "napsahda", vaan jokainen Salaisen palvelun tutkimuksen kohteena olleista ammuskelijoista kävi läpi prosessin, jossa harkinnan ja pohdiskelun jälkeen idea ammuskelusta muuttui suunnitelmaksi, suunnitelman varmistamiseksi ja lopulta ammuskelun toteuttamiseksi. Ammuskelut ovat ymmärrettävän ajattelun ja käytöksen seurausta. (Vossekuil ym. 2002, 32.)

Suunnitelmien ilmaiseminen

Tutkijat huomasivat, että suurimmassa osassa ammuskelutapauksia joku ammuskelijan ystävistä tai tutuista tiesi suunnitelmasta tai ideasta etukäteen. Tämä antaa aihetta miettiä käytänteitä ja muovata ilmapiiriä kouluissa sellaisiksi, että näiden toisten oppilaiden olisi helppo lähestyä aikuista ja ilmoittaa asiasta. On tärkeää, että oppilailta on turvallinen aikuinen, jolle voi mennä kertomaan epäilyksistään. On myös tärkeää ottaa huomioon, että ammuskelijan tutuista eri henkilöillä voi olla paljon eri tietoa, jolloin kokonaiskuva voidaan rakentaa monilta henkilöiltä saatujen pienten yksityiskohtien avulla. Oppilaitoksilla tulisi olla myös käytänteet valmiina siihen, miten näihin tilanteisiin vastataan. (Vossekuil ym. 2002, 32-33.)

Uhkailu

Suurin osa ammuskelijoista ei suoraan uhkaillut kohteitaan ennen ammuskelua. Tämä kertoo siitä, että oppilaitosten tulisi reagoida erilaisiin uhkauksiin. On kuitenkin osattava erottaa henkilöt jotka vain uhkailevat ja ne, jotka todella aiheuttavat vaaraa. (Vossekuil ym. 2002, 33.)

Profilointi

Ei ole olemassa profiilia, jonka avulla tunnistaa mahdollinen kouluammuskelija. Kouluammuskelijat tulevat erilaisista taustoista ja ovat yksilöinä niin erilaisia, että tällaiseen profiiliin mahtuisivat myös monet oppilaat, jotka eivät aiheuta minkäänlaista uhkaa muille. Sen sijaan, että etsittäisiin minkätyyppinen henkilö ammuskelija on, pitäisi keskittyä käyttäytymisen ja kommunikoinnin seuraamiseen. (Vossekuil ym. 2002, 34.)

Käyttäytyminen ennen ammuskelua

Suurin osa ammuskeliijoista käyttäytyi ennen ammuskelua tavalla, joka aiheutti huolta muissa. Toisten kohdalla käyttäytyminen on ollut sellaista, että se ei ole antanut aihetta viedä asiaa eteenpäin. On kuitenkin tärkeää, että jos jotain käyttäytymisongelmia esiintyy, opettajat sekä kasvattajat osaisivat johdattaa nuoren oikeaan suuntaan sekä henkilöiden luokse, jotka voivat auttaa häntä. On mietittävä tarkkaan, kenen kanssa oppilaan ongelmista voi puhua ja oppilaitoksilla tulisikin olla suunnitelmat tällaisia tilanteita verten, jotta tilanne ei johda oppilaan nolaamiseen tai leimaamiseen. (Vossekuil ym. 2002, 34-35.)

Elämänhallinnan vaikeudet

Kuudentena löydöksenä tutkijat huomasivat, että suurimmalla osalla hyökkääjistä oli vaikeuksia selvitä menetyksistä elämässään. Menetyksiä voivat olla läheinen perheenjäsen, tyttöystävä (tutkimuksessa kaikki ammuskelijat olivat miespuolisia) tai muu tärkeä henkilö. On kuitenkin muistettava, että kaikki, joilla on vaikeuksia selvitä menetyksestä, eivät aloita kouluammuskelua. Huomiota on kiinnitettävä niihin, joille menetykset tuntuvat aiheuttavan syvää epätoivoa ja toivottomuutta ja heidät olisi osattava ohjata oikeanlaiseen hoitoon. (Vossekuil ym. 2002, 35.) Huomiota tulisi kiinnittää myös sellaisiin oppilaisiin, joiden elämässä on tapahtunut useita merkittäviä menetyksiä pitkälläkin aikavälillä, vaikka oppilas niistä tuntuukin päällisin puolin selviytyneen.

Koulukiusaaminen

Tutkijat löysivät, että monet ammuskeliijoista kärsivät kiusaamisesta jossain muodossa. Tämä ei kuitenkaan tarkoita, että kaikki kiusatut myöhemmin alkaisivat ammuskelemaan. Kiusaaminen on kuitenkin monessa tapauksessa merkittävä oppilaan elämänlaatuun vaikuttava asia ja työelämässä sitä pidettäisiin jo häirintänä. Siksi onkin tärkeää, että oppilaitokset jatkuvasti pyrkivät vähentämään kiusaamista. (Vossekuil ym. 2002, 35-36.) Joidenkin ammuskelijoiden kohdalla raportit kiusaamisesta ovat ristiriitaisia. Toisten mielestä he olivat kiusattuja, toisten mielestä eivät. Tärkeämpää on kuitenkin se, että lähes kaikki kouluammuskelijat kokivat itse olevansa kiusattuja tai valtavirtaan kuulumattomia. Tämä oma kokemus, perustui se sitten todellisuuteen tai kuvitelmiin, on ollut vaikuttajana taustalla.

Aseiden käyttö ja saatavuus

Moni ammuskeliijoista oli käyttänyt asetta ennen ammuskelua. Oppilaitosten on toimittava jos kuullaan uhkauksia aseiden tuomisesta kouluun. (Vossekuil ym. 2002, 36.) Samalla kun aseiden saaminen käyttöön tekee ammuskelun luonnollisesti helpommaksi, aselakien

kiristäminen ei tule estämään kouluammuskeluja. Jos ase ei ole ollut laillisesti hankittu, ammuskelijat ovat hankkineet aseet hyökkäystä varten laittomasti. Monesti ammuskelijat hankkivat aseet ystäviensä välityksellä. Nämä ystävät jälleen ovat saattaneet tietää uhkaavasta tapahtumasta etukäteen. Aselakeja on kiristetty mm. Yhdysvalloissa ja Saksassa kouluammuskelutapausten jälkeen. Tämä ei ole kuitenkaan estänyt uusia ammukselutapauksia.

Ystäväpiirin vaikutus

Monissa tapauksissa ammuskelijan ystävät innostivat häntä tekoon. Onkin tärkeää, että tulevaisuudessa suunnittelussa tai yllyttämisessä mukana olleet ystävät saadaan edesvastuuseen, jotta ymmärretään miten paljon se, mitä sanomme voi vaikuttaa toisten käyttäytymiseen. (Vossekuil ym. 2002, 36-37.) Nuoren sosiaalisessa ympäristössä ystävät muodostavat yleensä perheen jälkeen tärkeimmän verkoston. Toisilla ystäväverkosto on tärkeämpi kuin perhe. Näin ollen ystävillä on suuri vaikutusvalta nuoreen.

Ammuskelujen kesto

Vaikka poliisi on saapunut paikalle nopeasti, on ammuskelu yleensä ohi heidän saapuessa paikalle. Tämä kertoo ammuskelujen keston lyhydestä. Suurin osa ammuskeluista kestää alle 15 minuuttia, missä ajassa poliisi ei vielä ehdi paikalle. Tällöin ammuskelijan on pysäyttänyt yleensä joku koulun henkilökunnasta, toinen oppilas tai ammuskelija itse on lopettanut ammuskelun. Tapausten lyhyden takia ennaltaehkäisy on entistäkin tärkeämpää. (Vossekuil ym. 2002, 37.)

5.4 Kouluammuskelijoiden jako kolmeen ryhmään Langmanin mukaan

Psykologi Langman jaottelee kirjassaan *Why Kids Kill* kymmenen Yhdysvaltojen kouluammuskelijaa kolmeen eri ryhmään heidän psykologisten ongelmien ja taustojen perusteella. Jaottelun tarkoituksena on ymmärtää, mitkä psykologiset tekijät vaikuttivat kunkin ammuskelijan taustalla ja miten heitä olisi voitu auttaa ja hoitaa.

Langmanin mukaan samat kymmenen kouluammuskelijaa, joita opinnäytetyöni käsittelee, voidaan jakaa psykopaatteihin, psykoottisiin ja traumatisoituneisiin ammuskelijoihin. Eri ryhmien välillä on ammuskelijoissa paljonkin eroja, mutta ryhmien sisällä löytyy monia yhtäläisyyksiä eri ammuskelijoiden välillä. (Langman 2009, 18.) Hänen mukaansa yhdeksän arvioidusta kymmenestä ampujasta osoitti myös selkeitä masennuksen oireita sekä heillä oli itsetuhoisia ajatuksia. (Langman 2009, 10). Langmanin mukaan kyseiset kymmenen kouluammuskelijaa eivät olleet normaaleja nuoria vaan heillä oli todellisia ja vakavia psykologisia ongelmia. (2009, 15).

Kaksi ammuskelijoista oli psykopaatteja: Andrew Golden ja Eric Harris. (Langman 2009, 44-45). Psykoottisia ammuskelijoita olivat Dylan Klebold, jonka Langman erittelee vielä omaan alakategoriaan, skitsotyypiseen ammuskelijaan. (Langman 2009, 69-71). Kolme muuta ammuskelijaa kuuluu Dylanin lisäksi psykoottisten ryhmään, skitsofrenisten alakategoriaan. He olivat Michael Carneal, Andrew Wurst, Kipland Kinkel ja Seung Hui Cho. (Langman 2009, 99-101.) Traumatisoituneita ammuskelijoita olivat Mitchell Johnson, Evan Ramsey ja Jeffrey Weise. (Langman 2009, 124-126).

Langman kuitenkin huomauttaa, että yllä kuvatut kolme ammuskelijaluokkaa eivät välttämättä ole ainoita. Erilaisia ammuskelijatyyppejä voi olla useampiakin, mutta nämä kymmenen ammuskelijaa sopivat kyseisiin kolmeen kategoriaan. Toisekseen ammuskelijat voivat olla useammassa kategoriassa, esimerkiksi psykoottinen nuori voi olla myös traumatisoitunut. Kymmenen käsiteltyä ammuskelijaa kuuluivat kuitenkin selkeästi omiin luokkiinsa. (Langman 2009, 129-130.)

Seuraavassa on taulukoituna ammuskelijat Langmanin luokittelun mukaan.

Nimi	Traumatisoitunut	Skitsofrenian spektri	Kategoria
Andrew Golden	ei	ei	Psykopaattinen
Eric Harris	ei	ei	Psykopaattinen
Michael Carneal	ei	kyllä	Psykoottinen
Andrew Wurst	ei	kyllä	Psykoottinen
Kipland Kinkel	ei	kyllä	Psykoottinen
Dylan Klebold	ei	kyllä	Psykoottinen
Seung Hui Cho	ei	kyllä	Psykoottinen
Evan Ramsey	kyllä	ei	Traumatisoitunut
Mitchell Johnson	kyllä	ei	Traumatisoitunut
Jeffrey Weise	kyllä	ei	Traumatisoitunut

Taulukko 1. Ammuskelijoiden luokittelu (Langman 2009, 130.)

Langmanin jaottelu auttaa mielenterveysalan ammattilaisia mahdollisen kouluammuskelijan auttamisessa. Koulumaailmassa tällaista jaottelua on kuitenkin vaikeampaa käyttää hyödyksi, sillä opettajilla ei ole pätevyyttä luokitella tai diagnosoida oppilaitaan. Mielenterveydellisten ongelmien ymmärtäminen on kuitenkin turvallisuuden kannalta tärkeää kouluammuskelutapauksissa. Kun ymmärrämme millaisia ongelmia nuorilla voi olla, osaamme myös epäillä ja huomioida niitä ja näin kykenemme ohjaamaan nuoret oikean tahon luokse,

esimerkiksi kouluterveydenhoitajalla tai -psykologille. Ymmärtämällä kouluammuskelijoiden ongelmia, voimme nähdä minkälaisista kokonaisuuksista muodostuu kouluammuskelijan mieli.

Langmanin mukaan yhteisiä tekijöitä kaikille ammuskelijoille ovat murhanhimoinen raivo, itsetuhoinen tuska sekä riittämättömät identiteetit, jotka etsivät miehisyyttä väkivallan keinoin. Myös kuulusuuden kaipuu, kateus niitä kohtaan, joilla on korkeampi asema, hauras persoonallisuus, joka oli haavoittuvainen normaaleille ongelmille ja turhautumisille sekä masokistinen tapa hautoa kaunoja ja suurennella koettuja vääryyksiä kuvaavat ammuskelijoita. Jokaisessa tapauksessa empatian tuntemukset olivat vaillinaisia. (Langman 2009, 153.)

Empatian puute kehitti ammuskelijoissa keskittymisen itseen. Heidän maailmansa kutistui vain omien tarpeiden täyttämiseen muiden tarpeista välittämättä. Muiden hengellä eikä omalla ollut enää väliä. Ammuskelijat olivat psykologisessa kriisissä. Tämän kriisin ei kuitenkaan tarvitse kestää pitkää aikaa. Monet kiinnijääneistä ammuskelijoista katuvatkin nyt syvästi tekoaan ja kärsivät itseinhosta tekonsa takia. Kouluammuskelut eivät heidän kohdallaan olleetkaan välttämättä heidän persoonistaan johtuva välitön seuraus, vaan tekoja, jotka on tehty kriisissä. Jos heidän kriisinsä aikana heitä olisi hoidettu, oltaisiin ammuskelutapaukset suurella todennäköisyydellä voitu välttää. (Langman 2009, 154.)

6 Ehdotuksia kouluturvallisuuden parantamiseksi

Kouluammuskelijan etsiminen muiden oppilaiden joukosta on kuin tarkkuusammuntaa silmät sidottuna. Koska ammuskelijat tulevat niin erilaisista taustoista ja heillä on hyvin erilaisia ongelmia, tärkeämmäksi ratkaisukeinoksi tähän ongelmaan muodostuu koko kouluyhteisön ilmapiirin parantaminen. Niin kauan kun yhteisö pysyy välinpitämättömänä nuorten ongelmista ja niihin tarjotaan nopeita ratkaisuja, ei kouluammuskelijoita tulla pysäyttämään. Sen sijaan, että ensisijaisena keinona ehkäistä kouluammuskeluja on reagoiminen kouluammuskeluun sen jo tapahtuessa, olisi pyrittävä mahdollisimman aikaisessa vaiheessa reagoimaan opiskelijoiden ja oppilaiden pahoinvointiin ja oppilaitoksen ilmapiirin parantamiseen.

Tutkiessani kouluammuskelijoita sekä psykologien ehdotuksia kouluturvallisuuden parantamiseksi, selkeästi tärkeimmäksi asiaksi nousee yhteisöllisyyden parantaminen. Toistensa hyväksyminen ja kohtaaminen, konfliktien ratkaisukeinot ja kiusaamisen lopettaminen ovat yksiä tärkeimmistä tavoitteista. Oppilaitokseen tarvitaan toimiva oppilashuolto sekä opettajia, joita on helppo ja turvallinen lähestyä. Samalla kun hoidetaan koko yhteisöä, voidaan joukosta erottaa myös ns. riskitapaukset, joilla on mahdollisuus siirtyä väkivallantekoihin.

Vaikka opettajat omaavatkin ammattitaidon opettamiseen, heidän sosiaalisia taitojen kehittäminen tulisi olla osana jatkuvaa ammattitaidon kehittämistä. Opetustyön ongelmana ei saa olla vain miten saada oppilaat oppimaan ja menestyminen kansainvälisessä PISA-tutkimuksessa, vaan miten voidaan oppia yhteisöllisesti ja ilmaista kykyä auttaa ja välittää muista. Tämä vaatii opettajilta toisenlaista sosiaalista ammattitaitoa. Myös oppilaiden joutuminen opettajien kiusaamiseksi ei saa olla tabu puheenaihe. Moni nuorista, kuten Michael Carneal, joutuu myös opettajien kiusaamaksi. Koko koulu yhteisön käytännöt sekä siinä olevat puutteet on voitava käsitellä jotta saadaan aikaan parannus. Oppilaalle ei saa herätä pelkoa leimautumisesta, syrjäytymisestä tai rangaistuksesta tai joutumisesta opettajan kiusaamaksi. Koulujen ilmapiirin parantamiseen tarvitaan kärsivällisyyttä ja systemaattista toimintaa.

Koulujen on otettavat myös uhkaukset vakavasti ja selvitettävä ne. Opettajat eivät saa arvioida oppilaitaan heidän maineensa tai perheen maineen perusteella, vaan arvioida kyseisen oppilaan sen hetkistä käyttäytymistä. Koulujen tulisi muodostaa uhkien tunnistamiseen tiimi, jossa toimivat yhteistyössä sekä viranomaiset, koulupsykologi sekä koulun edustaja (rehtori, opinto-ohjaaja tai tietty opettaja). Tiimissä eri ammattilaisilla voi olla ristiriitaisiakin näkemyksiä, tärkeintä toiminnassa on yhteistyökyky. Yksi henkilö ei voi tehdä päätöstä siitä, aiheuttaako jokin oppilas uhkaa vai ei. (Wong 2007, 5.)

6.1 Uhkien tunnistamisen malli

Psykologi Dewey G. Cornell on kehittänyt uhkien tunnistamisen mallin kouluille. Malli on nähtävissä liitteessä 1. Uhkien tunnistamisen malli perustuu siihen, että jokainen opettajien korviin kantautunut uhkaus analysoidaan ja siihen reagoidaan. Kouluille muodostetaan uhkien tunnistamiseen tiimi, johon kuuluu koulun rehtori sekä muuta henkilökuntaa, esimerkiksi terveydenhoitaja ja opettaja. Ensin kaikki uhkaukseen liittyvä tieto sekä oppilaiden lausunnot kirjataan ylös. Sen jälkeen uhka luokitellaan ohimeneväksi tai todelliseksi mallissa annettujen ohjeiden mukaan. Huomioon otetaan esimerkiksi fyysisen väkivallan uhka. Jos uhkaus on ohimenevä, asia kuitenkin käsitellään uhkaajan sekä kohteen ja koulun henkilökunnan yhteisessä tapaamisessa. Tilanteeseen haetaan vaihtoehtoja ja konflikti pyritään purkamaan sekä uhkaaja joutuu mahdollisesti kurinpidollisten toimenpiteiden kohteeksi. Todellinen uhkaus luokitellaan joko vakavaksi tai hälyyttäväksi. Vakavaan uhkaukseen vastataan mallin mukaan mm. suojaamalla oppilaita sekä ottamalla yhteyttä vanhempiin ja mahdollisesti viranomaisiin. Oppilas pyritään myös ohjaamaan tarvittavaan apuun. Hälyyttävässä uhkatilanteessa toimintaohjeet ovat lähes samat, mutta nyt yhteydenotto viranomaisiin täytyy tehdä ja valmistautua koulun turvallisuussuunitelman mukaisiin toimenpiteisiin. (Cornell 2006, 178-182.)

6.2 Tavoitteena yhteisöllinen hyvinvointi

Joissakin kouluissa Yhdysvalloissa kouluturvallisuuden ajatusta on laajennettu paljon pidemmälle. Yhdysvalloissa 28 oppilasta tekee itsemurhan viikossa. Hamilton High Schoolissa Cincinnatiin ulkopuolella Ohion osavaltiossa on aloitettu vuonna 2007 ohjelma, jossa pyritään tavoittamaan itsetuhoiset ja masentuneet oppilaat ja ohjaamaan heidät avun luokse. Hamiltonissa järjestetään *Character Day* -päiviä, joka perustuu jo olemassa olevaan *Challenge Day* -konseptiin. Koulun henkilökunta on myöskin muodostanut kriisivasteryhmän ja antavat aikaansa sekä resurssejaan oppilaiden hyvinvoinnin edistämiseen. Ohjelman tarkoituksena ei kuitenkaan ole luonteen kasvattaminen, vaan saada oppilaat hyväksymään toisensa ja luoda yhteisöllisyyttä. Hamiltonin terveystiedon opettajan mukaan nuorten käyttäytymisestä sekä kehon kielestä voidaan nähdä masentuneisuuden merkkejä. Kun oppilas ei reagoi, ei tee kotitehtäviään tai vain kohauttaa olkapäitään, kun hänelle ilmoitetaan että asiasta tullaan soittamaan kotiin, tämä kertoo että jotain on vialla. (PBS 2007.)

Hamiltonissa on aloitettu myös *Helping Hands* -ohjelma. Ohjelmassa mukana olevien opettajien huoneiden ovenpieliin on maalattu käden kuvia. Nämä kuvat ovat merkinä apua tarvitsevalle oppilaalle tai hänen huolestuneelle kaverilleen, että tämä aikuinen on turvallinen lähestyttävä ja hänellä on aina aikaa kuunnella. Koulussa on myös vapaasti saatavilla kyselylomakkeita, joita oppilaat voivat nimettöminä täyttää jos ovat huolestuneita toisesta oppilaasta tai itsellä on ongelmia. Koulussa on käytössä myös vihanhallintakursseja. (PBS 2007.)

Toisessa koulussa, Clarkstownissa, hieman New Yorkin ulkopuolella teini-ikäisten masentuneisuuden ja itsetuhoisuuden ongelmaan pyritään löytämään keinoja toisenlaisella lähestymistavalla. Samaa ohjelmaa testataan viidessä koulussa New Yorkin alueella. Ohjelman nimi on *Steps*, joka tarkoittaa *Screening, Treating & Education to Promote Strength*. Ohjelmaan on luotu internetsivustot erikseen nuorille ja nuorten vanhemmille, joille pääsee sekä koulusta että kotoa. Sivustolle kirjautuminen on vapaaehtoista. Sivuilta löytyy viimeisimpiä tutkimustuloksia sekä mahdollisuus keskustella asiantuntijoiden sekä ikätovereiden kanssa. Sivuilta on myös luottamuksellinen itsemurhakyselylomake. Nuorille suunnatun sivuston on tarkoitus olla mielenkiintoinen ja "siisti", ei toruva tai holhoava. Internet on valittu tässä ohjelmassa tiedon kulun välineeksi, koska suurin osa nuorisosta viettää yhä enenevät määrät aikaa internetissä. (PBS 2007.)

Kummankin oppilaitoksen ajatuksena on, että oppilasyhteisöä tulisi hoitaa kokonaisuutena. Nuorten pahoinvointiin on löydettävä ratkaisuja. Vain näin voimme estää myös traagisemmat kouluammukset. Kouluammukset ovat saaneet laajalti median huomiota, mutta jatkuva

nuorten pahoinvointi ei sitä saa. Lisäämällä yleisellä tasolla hyvinvointia ja mahdollisuuksia saada apua, tehdään samalla myös ennaltaehkäisevää työtä tulevaisuuden kouluammuskelujen estämiseksi. (PBS 2007.)

Hamiltonin ja Clarkstownin koulujen toimien johdosta henkilökunta on huomannut, että monien nuorten ongelmien taustalla vaikuttaa vanhempi, jolla on ongelmia. Näitä ongelmia esimerkiksi Cincinnatiassa Ohiossa käsittelee paikallinen perheneuvolan tyyppinen avun tarjoaja. Mahdollisimman varhaisessa vaiheessa ongelmiin puuttumisella on yleensä pitkäkestoisimmat vaikutukset. Auttamalla vanhemman ja lapsen vuorovaikutuksessa jo varhaisessa vaiheessa, jo ennen kouluikää, voidaan estää monien nuorten ongelmia myöhemmin. (PBS 2007.)

Saksassa Berliinissä toimivan *Institute for Violence Prevention and Applied Criminology* toisen perustajan, Frank Robertsin mukaan koulu on nuorille luonnollinen valinta kohteeksi koska siellä he ovat kokeneet yleensä elämänsä suurimmat vääryydet ja kouluammuskelulla oppilas voi näyttää olevansa tilanteen hallinnassa. Hänen mukaansa myös jokainen kouluammuskelu olisi voitu estää. Varoitusmerkkejä on ollut näkyvissä jo paljon ennen ammuntaa. Esimerkiksi Harris ja Klebold tekivät videon koulutehtävänä, jossa he halusivat ampua koulukavereita, moni kouluammuskelijoista on kirjoittanut väkivaltaisia esseitä ja kirjoitelmia. Robertsin mielestä kouluammuskelijat yrittävät saada huomiota ja apua ilmaisemalla ajatuksiaan ennen ammuskelua. Hänen mukaansa jonkun olisi vain pitänyt mennä oppilaan luokse ja kysyä, mitä heidän mielessään liikkuu. (PBS 2007.)

6.3 KoTu 2009 -hankkeen malli

Kouluturvallisuushankkeen yhteydessä lehtori Tiina Ranta kehitti mallin korkeakouluturvallisuuden parantamiseksi. Tämä malli julkaistiin 11.2.2010 Korkeakoulujen kriisityön seminaarissa. Se pohjautuu varhaiseen ennaltaehkäisyyn, jossa kehitetään matalan kynnyksen puuttumisen keinoja jo siinä vaiheessa, kun opiskelija on kokenut vääryyttä, oli se sitten tapahtunutta tai kuviteltua. Jos reagoidaan ensimmäisen kerran vasta kuultuun uhkaukseen, alkaa ennaltaehkäisyprosessi tämän mallin mukaan liian myöhään. Rannan kehittämä uhka-arviotyö perustuu varhaiseen havaitsemiseen ja puuttumiseen, jossa vihan ilmaisuihin reagoidaan valmiiden mallien pohjalta. Nämä mallit perustuvat oppilaitoksen turvallisuuspolitiikkaan. Prosessi on yhteinen ja kaikkien tiedossa ja se perustuu henkiseen lupaukseen siitä, että kannamme huolta toisistamme. Prosessiin kuuluu nimetyt henkilöt, jotka vastaanottavat raportin huolta aiheuttavasta opiskelijasta ja ohjaavat hänet eteenpäin. Koko prosessi on luottamuksellinen ja se dokumentoidaan. (Ranta 11.2.2010.)

7 Johtopäätökset

Tutkittujen ammuskelijoiden taustojen ja minuuden erilaisuudet luovat haastavan tehtävän kouluturvallisuuden parantamiseen paneutuville henkilöille. Jos halutaan etsiä kouluammuskelijoita, keskittyminen toiminnallisten tunnusmerkkien havaitsemiseen, joita mm. Salaisen palvelun tulos listaa, on yksi vaihtoehto ennaltaehkäisevässä toiminnassa. Salaisen palvelun lista vastaa kuitenkin tilanteeseen, jossa uhka on päässyt jo pitkälle. Ollaan päästy vaiheeseen, jossa oppilas suunnittelee ammuskelua ja on psykologisissa vaikeuksissa. Olisikin suotavampaa, jos oppilasta tai opiskelijaa voitaisiin auttaa vielä aikaisemmin tai hänellä olisi olemassa tukiverkko jolta hän uskaltaisi hakea apua kokemaansa henkilökohtaiseen kriisiin.

Langmanin ehdottama luokittelu toimii kun kyseessä on terveydenhuoltoalan ammattilaiset. Opettajilta tai turvallisuuden ammattilaisilta tällaista luokittelutaitoa ei voida odottaa missään tilanteessa, vaikka tietoisuus näistä psykologisista seikoista voikin auttaa ongelman tunnistamisessa. Psykologisista ongelmista kärsivien nuorten kohdalla myös resurssien puute terveydenhuollossa on haaste. Esimerkiksi Auvinen ei saanut vanhempien toivomaa apua osaksi resurssipulan takia. Langmanin esittelemä kuvaus ammuskelijoiden yhtäläisyyksistä kuitenkin antaa pohjan sille, mitä henkilöiden käyttäytymisessä tulisi etsiä. Suuruuden ja kuuluisuuden kaipuu, empatian puute, merkit psykologisesta kriisistä jne. tulevat esille käyttäytymisessä monien kohdalla. Mutta nämä vaaran merkit eivät kulkeudu oikeiden henkilöiden kuuluviin jos oppilaitoksessa ei ole avoin ja toisista välittävä eli yhteisöllinen ilmapiiri.

Tiina Rannan kehittämä malli korkeakouluympäristössä pyrkii puuttumaan ennaltaehkäisevästi. Mallin mukaan ei etsitä vain mahdollista kouluammuskelijaa, vaan opiskelijoita pyritään auttamaan erilaisissa kriiseissä. Koulun henkilökuntaa koulutetaan kuuntelijoiksi, henkilöiksi, jotka tietävät kenen puoleen kääntyä opiskelijan henkilökohtaisessa kriisissä ja ymmärtävät tilanteen vakavuuden. Tämä on hyvä malli, sillä se perustuu opiskelijan kuuntelemiseen ja aikaiseen reagoimiseen.

Kouluammuskelijoiden erilaisuuden takia heitä ei voida profiloida tai muodostaa toimivaa tarkistuslistaa erilaisten ominaisuuksien havaitsemiseksi. Ennaltaehkäisevässä työssä tarvitaan laajempi ymmärrys kouluammuskelijoista. Kouluammuskelijan minuuden ongelmat tulevat esille usein käyttäytymisen kautta. Opettajien tulisi reagoida herkemmin poikkeavaan käyttäytymiseen etukäteen sovittujen mallien mukaisesti, kuten Cornellin uhkien tunnistamisen malli. Uhka voi olla vain oppilaaseen itseensä kohdistuvaa, esimerkiksi selkeät merkit masentuneisuudesta tai uhkaukset itsemurhasta.

Nuoret viettävät oppilaitoksissa suuren osan ajastaan. Oppilaitoksilla tulisi olla valmiudet kohdata oppilaita. Henkilökunnalla tulee olla ohjeistukset ja toimintamallit riskioppilaiden ja ongelmaoppilaiden käsittelyyn sekä yleisen hyvinvoinnin parantamiseen koulu yhteisössä. Oppilaitoksissa tulisi olla käytössä politiikka ongelmallisten opiskelijoiden ja oppilaiden varalta sekä politiikassa selkeät toimintamallit. Tämä vaatii aikaa sekä kärsivällisyyttä ja resursseja. Sitä ei myöskään pystytä saavuttamaan yhdellä ohjelmalla tai ohjeistuksella, vaan se vaatii erilaisten keinojen käyttöä yhdessä. Toiminta vaatii sitoutumista ja aitoa välittämistä. Siihen tulisi valita henkilöt, joilla löytyy näitä taitoja ja resursseja sekä halua tällaiseen toimintaan. Se, että opettajalla on aikaa kuunnella ja auttaa on erittäin tärkeää. Oppilaitos ei pysty muuttamaan nuoren kotioloja. Jos kotona kukaan ei kuuntele tai auta, silloin opettajalla on mahdollisuus tulla luotettavaksi ja turvalliseksi aikuiseksi nuoren kehitystä tukemaan. (Langman 2009, 192-193.)

Reagointi kiusaamiseen sekä uhkailuun sovittujen toimintatapojen mukaan voi olla hyvä keino vähentää oppilaiden pahoinvointia kouluissa. Erilaiset konfliktienhallintataidot sekä -keinot voidaan opettaa myös oppilaitoksissa. Opettamalla ristiriitojen ratkaisemiseen tasapuolisesti ja keskustelemalla, voidaan saada aikaiseksi positiivinen ilmapiirinmuutos ja vähentää erityisesti uhkailua. Näin ollen todelliset uhat voisi olla myös helpompi tunnistaa.

Oppilaitokset eivät voi hylätä rooliaan kasvattajina eivätkä näin ollen unohtaa kurinpalautustoimia. Rangaistukset tai niiden uhka yksinään eivät kuitenkaan riitä. Useat tutkimukset ovat osoittaneet, että monet ohjelmat johtavat siihen, että viattomistakin virheistä annetaan kovia rangaistuksia. (Langman 2009, 186; Cornell 2006, 145-162.)

Jotta kouluammuskeluja voitaisiin estää tulevaisuudessa, ei voida etsiä ampujaa vaan on keskityttävä hoitamaan koko koulu yhteisöä. Näin voidaan välttää äärimmäinen ulkopuolisuuden tunne ja tuoda yhteisöllisyyttä takaisin oppilaitoksiin ja tätä kautta myös havaita ja auttaa potentiaalisia kouluammuskelijoita. (Langman 2009, 192-193.)

On kuitenkin muistettava että mikään ohjelma tai toimintamuoto ei ole täysin varma, vaan aina on mahdollisuus, että oppilas jää avun ulkopuolelle. Tämä ei kuitenkaan tarkoita, että pitäisi luovuttaa. Yksikin ennaltaehkäisty kouluammuntatapaus ehkäisee tragedian monien elämässä. Jos kouluammuskelua suunnittelevan oppilaan elämästä voidaan poistaa yksikin negatiivisen asia, joka vaikuttaa tekopäätökseen, voidaan kouluammuskelu mitä todennäköisimmin estää. Kouluammuskelijat tarvitsevat keinoja ja apua selviytyäkseen elämänsä kriisistä, jonka seurausta ammuskelut ovat. (Langman 2009, 154). Henkilön kaikkia ongelmia ei pystytä parantamaan käden käänteessä, mutta vähentämällä oppilaiden negatiivisia kokemuksia koulu ympäristössä pienennetään uuden kouluammuskelun todennäköisyyttä. Tämä työ vaatii pitkäjänteisyyttä.

Tutkimuksen aikana kysymys miten tunnistaa ammuskeliä vaihtui vähitellen ajatukseksi siitä, että jos ennaltaehkäisykeinona on ainoastaan tunnistaminen, ollaan reagoimassa tilanteeseen jo oikeastaan liian myöhään. Vaikka tätäkään ei pidä unohtaa, ajatukset siirtyivät lopulta siihen, miten voitaisiin ehkäistä nuoren halu aiheuttaa fyysistä vahinkoa kenellekään. Kysymykseksi muodostuikin lopulta mahdollisuus muovata nuoren opiskeluympäristö sellaiseksi, että se ei innosta tai kannusta väkivallantekoihin ja tukisi nuorta tämän elämän kriiseissä.

Kouluammuskelijien estäminen vaatii oppilaiden kohtaamista ihmisinä. Se vaatii oppilaan koulumenestyksen tai maineen laittamista taustalle. Oppilaitoksiin tarvitaan inhimillisyyttä ja yhteisöllisyyttä. Keskustelu kouluammuskelijien estämisestä on siirrettävä lakien muuttamisesta arvokeskusteluksi. Onko oppilaitosten ilmapiiri sellainen, joka innostaa väkivallantekoihin vai halutaanko siitä sellainen, joka innostaa välittämään ja suvaitsemaan? On panostettava oppilaiden sekä henkilökunnan hyvinvointiin ja oppilaiden mahdollisuuteen mahdollisimman tasapainoiseen kasvuun sekä onnistumisen kokemuksiin mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Peruskoulussa syntyneiden ongelmien korjaaminen korkeakouluasteella voi olla jo myöhäistä, mutta niihin tulee pystyä puuttumaan, jotta vältetään ongelmien kasaantuminen yhä edelleen ja korkeakouluuyhteisön jäsenelle voidaan antaa hänen tarvitsemansa apu.

On ymmärrettävä ongelmien syitä, jotta löydetään oikeita vastauksia ja toimivia ongelmanratkaisukeinoja sekä pystytään palauttamaan turvallisuudentunne takaisin kouluihin. Jotta saadaan kattavia tutkimustuloksia ja entistä parempi ymmärrys kouluväkivallasta sekä kouluammuskelijoiden taustoista, olisi voitava tutkia edelleen eri ammuskeliä. Tulevaisuuden ammuskelijoiden henkilökuvaa tai psykologista ruumiinavausta ei pidä laiminlyödä. Jokaisesta ammuskelijasta saatu lisätieto kasvattaa ymmärrystä ja näin voidaan kehittää keinoja ennaltaehkäisyyn. Työn tulosten syventämiseksi olisi tarpeen tehdä tutkimuksia niihin lähteisiin perustuen, jotka eivät ole julkisia.

Oppilaitosten tulisi kehittää tai muokata jo olemassaolevia omaan toimintakulttuuriin soveltuvia ennaltaehkäiseviä toimintamalleja. Näiden toimintamallien tehokkuutta tulisi seurata, jotta niitä voidaan muokata ja muuttaa paremmin tarkoitukseensa soveltuviksi. Tähän voisi soveltua esimerkiksi erilaiset oppilastyytyväisyyskyselyt sekä kiusaamis- ja uhkailumäärien seuraaminen tilastollisesti. Oppilaitoksilla tulisi olla tai niille tulisi kehittää todellisuutta kuvastavat sisäisen turvallisuuden ja tyytyväisyyden mittarit joiden avulla toimintaa voidaan kehittää haluttuun suuntaan. Yhteiskunnan tulisi osoittaa tähän tarvittavat resurssit.

Tämän työn tarkoituksena on aiheen synkkyudesta ja dramaattisuudesta huolimatta lisätä halua auttaa oman elämänsä kriisissä painivia nuoria. Ketään ei saisi pitää toivottomana tapauksena. Ei ole toivottomia tapauksia, on vain toimimattomia keinoja ja välinpitämättömyyttä. Ne pitää vaihtaa toimiviin ja toisista välittämiseen.

Lähteet

Cornell, D. G. 2006. School Violence: Fears versus Facts. Lawrence Erlbaum Associates, Publishers. Mahwah, New Jersey.

Härkönen, U. Teorian ja tutkimuskohteen vuorovaikutus - Bronfenbrennerin ekologinen systeemiteoria ihmisen kehittymisestä. [luettu 15.6.2009]. Saatavilla www-muodossa: <http://sokl.joensuu.fi/verkkajulkaisut/monitiet/harkonen.htm>

Kiilakoski, T. 2009. Viiltoja. Analyysi kouluväkivallasta Jokelassa. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, verkkajulkaisuja 28.

MTV3. 18.1.2002. Jo kolmas kouluammunta Yhdysvalloissa viikon aikana. [luettu 15.10.2009]. Saatavilla www-muodossa: <http://www.mtv3.fi/uutiset/arkisto.shtml/arkistot/ulkomaat/2002/01/97130>

O'Brien, M. ja Yar, M. 2008. Criminology : the key concepts. Taylor & Francis e-Library. Iso-Britannia.

Opetusministeriö, 2009. Koulutusjärjestelmä. [luettu 20.10.2009]. Saatavilla www-muodossa: <http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/koulutusjaerjestelmae/?lang=fi>

Taylor, S. E., Peplau, L. A. ja Sears D., O. 2006. Social Psychology. 12. painos. Pearson Education, Inc. Upper Saddle River, New Jersey.

Tuomi, J. ja Sarajärvi, A. 2002. 1.-2. Painos. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Kustannusosakeyhtiö Tammi, Helsinki.

Turun Yliopisto, Avoin yliopisto-opetus, 2007-2008. Opiskelijan yleisopas. Aikuskasvatustiede, erityispedagogiikka, kasvatustiede, terveystieto. Moniste.

Lähdekirjallisuus

Chicago Sun-Times 15.-16.10.2000. Deadly Lessons. School Shooters Tell Why. [luettu 15.6.2009]. Saatavilla www-muodossa: http://www.teentruthlive.com/pdf/research/Chicago-Sun-Times_Deadly-Lessons.pdf.

Cornell, D. G. 2006. School Violence: Fears versus Facts. Lawrence Erlbaum Associates, Publishers. Mahwah, New Jersey.

DeWall, C. N., Twenge, J. M., Gitter, S. A. & Baumeister, R. F. 2009. It's the Thought That Counts: The Role of Hostile Cognition in Shaping Aggressive Responses to Social Exclusion. American Psychological Association, Journal of Personality and Social Psychology 2009, Vol. 96, No. 1, 45-59.

Frontline 13.5.2004. The Killer at Thurston High. [luettu 24.7.2009]. Saatavilla www-muodossa: <http://www.pbs.org/wgbh/pages/frontline/shows/kinkel/>.

Hawker, D. S. J. & Boulton, M. J. 2000. Twenty Years' Research on Peer Victimization and Maladjustment: A Meta-analytic Review of Cross Sectional Studies. Association for Child Psychology and Psychiatry, Cambridge University Press. Iso-Britannia. Journal of Child Psychology and Psychiatry 2000, Vol. 41, No. 4, 441-455.

Infoplease, Time Line of Worldwide School Shootings. [luettu 16.9.2009]. Saatavilla www-muodossa: <http://www.infoplease.com/ipa/A0777958.html>.

Langman, P. 2009. Why Kids Kill. Inside the Minds of School Shooters. Palgrave Macmillan. New York, Yhdysvallat.

Oikeusministeriö, 2009. Jokelan koulusurmat 7.11.2007. Tutkintalautakunnan raportti. Oikeusministeriön julkaisu 2009:2.

PBS, 23.4.2009. Cry for Help -dokumenttielokuva. [katsottu 6.6.2009]. Katsottavissa www-osoitteessa: <http://www.pbs.org/wnet/cryforhelp/episodes/the-film/watch-the-documentary/1/>

Ranta, T. Seminaaripuheenvuoro 11.2.2010. Korkeakoulujen kriisityön seminaari. Laurea-ammattikorkeakoulu, Leppävaara, Espoo.

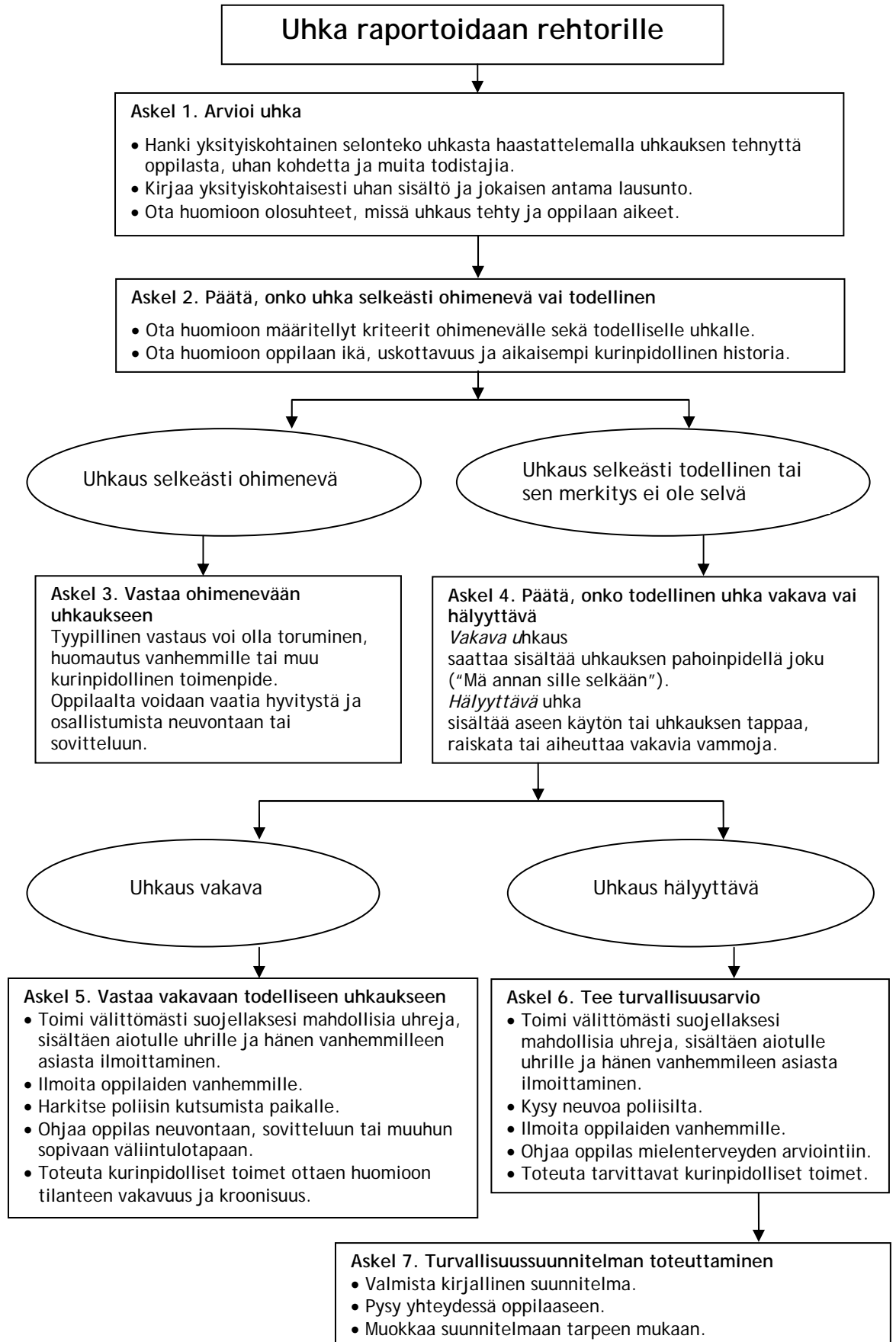
The New York Times, 17.5.2001. Crackdown on Threats in School Fails a Test. [luettu 15.6.2009]. Saatavilla www-muodossa: <http://www.nytimes.com/2001/05/17/nyregion/crackdown-on-threats-in-school-fails-a-test.html?pagewanted=1>

Virginia Tech Review Panel, 2007. Mass Shootings at Virginia Tech April 16, 2007. Report of the Review Panel. Yhdysvallat.

Vossekuil, B., Fein, R. A., Reddy, M., Borum, R. ja Modzeleski, W., 2002. The Final Report And Findings of The Safe School Initiative: Implications for The Prevention of School Attacks in The United States. United States Secret Service ja United States Department of Education. Washington, D.C., Yhdysvallat.

Wong, M. 2007. Managing Threats: Safety Lessons Learned from School Shootings. UrbanEd Magazine. [luettu 15.9.2009]. Saatavilla www-muodossa: http://www.nctsn.org/nctsn_assets/pdfs/UrbanED_Managing_Threats_MWongPhD.pdf.

Liite 1

Taulukot

Taulukko 1Ammuskelijoiden luokittelu	56
--	----